

Vahid Rzayev
Fikrət Rzayev

“ YARANIŞ ”
HAQQINDA SÖHBƏT

II HİSSƏ

BAKI-1999

“Nərgiz - R” Nəşriyyat - Poliqrafiya firması
Baş direktoru: Hidayət Musayev

“Nərgiz” nəşriyyatı
Baş redaktoru: prof. Vidadi Xəlilov.
Bədii redaktoru: Nailə Rəşid qızı.
Texniki redaktoru: Sevda Həsənbalayeva.
Korrektoru: Yeganə İmanova.

Yığılmağa verilmişdir: 10.09.2000.
Çapa imzalanmışdır: 5.10.2000.
Kağız formatı: 60 x 84, 1-16.
Həcmi: 9 çap vərəqi.
Tiraj: 600 nüsxə. Sifariş 225.

Vahid Rzayev
Fikrət Rzayev

“YARANIŞ” HAQQINDA SÖHBƏT

II HİSSƏ

Paklıqla.

**Əqli Paklıqla,
Ruhli Paklıqla,
Əbədi Paklıqla.**

Paklıqla.

- Ya Böyük Yaradan, Sənə və Əbədi olan Məkanına səcdə edirəm.
- Ya Böyük Yaradan, Müqəddəs Ağ geyimlilərinə səcdə edirəm.
- Ya Böyük Yaradan, daima Nəzərinə olan kainatlarına, günəşlərinə, məkanlarına, cəm yaranışlarına səcdə edirəm.
- Sənin İşığına, Yaranış Zərrələrinə, Rəhminə, Səbrinə səcdə edirəm.
- Ya Böyük Yaradan, İlkdən, Müqəddəslikdən Müqəddəs Göndərişlərinə və göndərilən Kitablara səcdə edirəm.
- İlk Müqəddəsliyini dərk edərək Müqəddəsliyinə Qayıdan hər bəşərinə səcdə edirəm.

Paklıqla.	-	İşıqla.
Əqli Paklıqla,	-	Əqli İşıqla,
Ruhli Paklıqla,	-	Ruhli İşıqla,
Əbədi Paklıqla.	-	Əbədi İşıqla. Paklıqla.
Paklıqla.	-	İşıqla.

SÖZÖNÜ

Bu kitabın I hissəsində qeyd olunduğu kimi, Böyük Yaradanın Özünün Mərhəməti və Lütfindən Yer üzünün bəşəriyyətinə Göndərdiyi Müqəddəs “Yaranış” Kitabı 1999-cu ilin mayında Bakıda çap edilmişdir.

Kitabda Böyük Yaradan Özü və Müqəddəsləri (Mələkləri), Kainatın, günəşlərin və planetlərin, o cümlədən Yerin quruluşu, hərəkətləri haqqında insanlara bilgiler Vermişdir. Burada Kainatın və bəşəriyyətin yaranışının İlk və sonrakı çağları, fərdlərin canlılar aləminə gəlişinin və qayıdışının məna və mahiyyəti, həyatda davranış normaları, Yer üzünə və digər yaşayış planetlərinə Göndərilənlərin (Peyğəmbərlərin) Göndəriş məqamları və bir çox digər məsələlər barəsində bəhs edilir.

Baxmayaraq ki, Böyük Yaradan Deyimlərini yazıya gətirən Vahid Rzayev Kitabın sonunda bunlardan bəzilərinə açıqlamalar vermişdir, Onu tam dərk etməsi üçün oxucunun bir çox yeni, indiyə kimi insanlara məlum olmayan bilgilərə malik olması tələb edilir.

1998-ci ilin mart ayından etibarən Vahidin Qeydlər Dəftərlərini oxumuş və özümün marağım dairəsində, dərkياتım üçün onunla, yeri düşdükcə, geniş söhbətlər etmişəm.

Oxucunun diqqətinə təqdim edilən bu kitabdakı (II hissə) söhbətlərin əsas məqsəd və məzmunu, qismən olsa da, Deyimlərin açıqlamalarına, İlahiyyat Elminin dərkياتına xidmət edir. Burada yeri gəldikcə “Yaranış” Kitabının və Böyük Yaradanın bu Kitaba daxil olmayan yeni Deyimlərinə istinad

edilmişdir. Məndə mənim tərəfimdən mö'tərizələr daxilində kursivlə verilən qeyd-izahların da oxucuya müəyyən köməyinin olacağını güman edirəm.

Fikrət Rzayev

ZƏLZƏLƏLƏR

F.— Vahid, sənin söhbətlərindən bilirdim ki, yaxın vaxtlarda Yer üzündə güclü zəlzələlər, küləklər, qasırğalar, yağışlar, sellər olacaq. Bununla belə, 1999-cu ilin 17 avqustunda Türkiyədə və sonra isə Tayvanda baş verən zəlzələlərin nəticələrini televiziya ekranlarında gördükcə də onların dağıdıcılıqları məni dəhşətə gətirirdi.

Ümumiyyətlə indiki dövrdə insanların əksəriyyəti bu dediyim zəlzələlər barəsində çox maraqlanırlar.

İstəyirdim ki, sən bu barədə mənə danışasan.

V.— Ümumiyyətcə, zəlzələnin özlüyü, yə'ni mənşəi 3-dür. Var — “məhəlli zəlzələ”, yə'ni bir sahənin bir balaca tərpənişi; bu, insanlara xəbərdarlıq üçündür. Var — “uzununa zəlzələ”; bu, böyük dağıdıcılığa malikdir, yə'ni, bu, bəla gətirəndir, bəlalı zəlzələdir. 3-cüsü isə, — “çəpinə zəlzələ”. Ümumi halda hər üç zəlzələ xəbərdarlıq üçündür. Uzununa və çəpinə (eninə) zəlzələnin baş verməsi həmin zonada yer qatlarının, təbəqələrinin, laylarının quruluşundan çox asılıdır. Zəlzələnin baş vermə anlarında bu qatlar tarımlanırlar, dartıda dururlar. Amma dartıda durmaqla onlar çökmürlər, əksinə, qalxırlar. Bunun səbəbindən zəlzələnin yerüstü forması da dalğavari alınır. Deyə bilərsiniz ki, qatların bir tərəfində, bir yerində qalxma varsa, digər bir yerində çökmə ola bilər. Amma, əslində, çökmə yoxdur. Laylar çökersə əgər, demək, yer qatının özünə böyük-böyük dəyişikliklər gəlməlidir. Bu, olmur. Bu barədə Böyük Yaradanın “Yaranış” Kitabında Deyimi var (VII, 229): **“Laylar pozularsa əgər, yer qatında sular, dərinliklərdə laylar, İşığa (Nüvəyə) yaxın istilər ahəngdən uzaq olar”**.

Yuxarıdakı dediklərim uzununa zəlzələyə aid idi, yə'ni həmin zonada qatlar, təbəqələr, laylar mürəkkəb quruluşda deyil, nisbətən sadə, əsasən yer səthinə paralel, bir istiqamət üzrə uzununa quruluşda olurlar. Çəpinə zəlzələ zonasında isə, laylar, təbəqələr uzununa və eninə olmaqla bir-birinə bağlılıqdadırlar və dama-dama formanı xatırladır. Bir lay, təbəqə o birisini həm mühafizə edir, həm də yaranışına köməkçidir. Buradakı zəlzələ zonası bir sahəlidir. Uzununa zəlzələ böyük dağıdıcılığa malikdirsə, əksinə, burada çəpinə olan təbəqələr uzununa təbəqələrdəki dağıdıcılığı azaltmaqla yerüstü zəlzələni zəiflədə bilər.

F.— Uzununa zəlzələ zonasındakı təbəqələr, laylar çox uzun olurlar? Ona görəmi zəlzələ yer üstündə böyük sahələri əhatə edir?

V.— Yox. Layların özlərinin lay qədəri var, amma hər bir layla digər qonşu layın arasında bir bozluq qatı var. Bu, əbədiyyətdən gələn bozluqdur. O, bir yaddaşdır, qatların əbədiliyini hifz edib saxlayır, lakin onları bir-birindən ayırmayır.

Zəlzələlərin baş verməyi təkcə insanların məsuliyyətsizliyiylə, onların yer üzünə gətirdiyi qaranlıqları, qaralıqları ilə bağlı deyil, yə'ni bütün mə'suliyyəti indiki adamların üzərinə yıxmaq olmaz.

Yer kürrəsi indiki vaxtda özü-özünü qaranlıq yığımlarından azad edir. Bu proses 11 avqust 1999-cu ildə Günəş tutulmasından sonra daha da güclənib və gələcəkdə də güclənəcəkdir.

Günəş tutulması vaxtı Günəş özünü qaranlıq yığımlarından azad etdi və ona yeni İşıqlar gəldi. Bax gör, 23 sentyabr 1999-cu il (saat 22³⁵) tarixində Böyük Yaradan nə Deyir:

“— Zəlzələ olar, — xəbərdarlıq olar, yeniliyə xəbərdarlıq olar;

- Yer qatları tarımlanar ki, çökməz;
- Tarımlanar, gərilər, — əsəbi zəkaya oxşar.
- Yer bələlardan, uğursuzluqlardan özünü uzaq edər, o qatlara yenilik gələr;
- Qat var ki, yeniləşər, — ərazi yeniləşər;
- Qat var ki, ərazi var ki, İlk qaranlıqlardan özünü azad edər, — bəşər dərk etməz, məkr üstünə məkr, o əraziyə qaranlıq üzərinə qaranlıq gətirər; O əraziyə gərilmə gətirər, o ərazi dərin qatlardan tarımlanar;
- Zəlzələnin icraçısı var, çox zəhimli icraçısı var;
- Zəlzələ olar, Yer qatları tarımlanar, gərilər, dartıda olan liflərə oxşar. Birini birindən aralı, düz xəttli, uzununa və dikinə (vertikal) tarımlanar, — dartıda olan liflərə oxşar. (Marafonçuların qaçışı anlarında əzələlərinin bir dartıda olmasına oxşar, qanında olan havaya (oksigenə) oxşar);
- Tarımlanar, gərilər; gərilmədən azad olar, — qat-qat olar, sakit olar;
- Yenilik gələr; — yenilik gələr o qatlara, yenilik gələr;
- O qatlar tam yeniləşənəcən dartımda olar, aram-aram dartınmada olar”.

Görürsən, bunların hamısı əlamətdir: yenilik gəlir, — indiki dövrdə zəlzələlərdir, çoxlu yağıntılardır, daşqınlardır, dağıdıcı küləklərdir, kütləvi ölümlərdir. 2 il bundan qabaq biz birlikdə səninlə danışırıd ki, kütləvi ölümlər olacaq; yə’ni, çoxsaylı insanlar gedəcək. İndiki halda həddindən artıq kütləvi ölümlər var. Məsələn, qatar qəzaya uğrayır, 200 — 300 sadə insan tələf olur. Yer üzündə hərəkət kommunikasiyalarının hamısı bu vəziyyətdədir. Qaranlıqdan azad olmanın bir əlaməti zəlzələlərin baş verməyidir. Bəs, Yer kürresi özünü necə azad eləyə bilirmiş? Nə eləsin ki, azad olsun? — Azad olmaq üçün: Yer sılkalənir, — azad olur. Yer üzünə güclü küləklər əlamət göndərilir, aramsız yağışlar əlamət göndərilir. Aramsız yağışların özü bir paklıq əlamətidir, — Paklıq gəlir. 2000-ci illərin əvvəlləri üçün aramsız yağışların baş verməsi qabaqcadan xəbər verilib deyilmişdi.

F.— Niyə 2000-ci ildə olacaqdır?

V.— Çünki, Yer kürresi Günəşlə bərabər, birlikdə 5 millionluq illərə qədəm qoyacaqmış və, bununla da, dəyişikliklər baş verməliymiş. Bu, məsələnin bir tərəfidir. Məsələnin o biri tərəfi odur ki, həddindən artıq Yerə, Günəşə, ətraf planetlərə, Bizim Qalaktikaya, ətraf qalaktikalara qaranlıqları, qaranlıqları biz insanlar yığmışıq. Həm Yer kürresindəki qaranlıqlar, həm də bəşərin bir-biri arasındakı qaranlıqlar ətrafa informasiya verir. Hər bir insanın özü öz halı, qaranlığı haqqında ətrafa əqli informasiya yayır, zehni informasiya yayır. Ekstrasenslər heç də başqa prinsiplərə görə deyil, qəbul etdikləri beyin siqnallarına görə işləyirlər. Bəşəriyyətin öz siqnalları ilə Kainata yaydığı qaranlıqlar onlara sirayət edir. Böyük Yaradan Deyir ki, **Mənim Məkanıma qaranlıqla qalxmaq olmaz.** Məsələn, IV bölmədəki aşağıdakı Deyimlərinə qulaq as:

“154. Yaranış qayıdandır, Mənim Ətrafıma qayıdandır, **İşıqlı kainatlara qaranlıqlar toplayanlar etdikləri ilə, məkri ilə Mənim ətrafıma Qayıtmaz.**

155. Kainatların ahəngi pozulmaz, bəşər o ahəngləri pozmaz, **İşıqlara, Əbədiyyətə qaranlıqlarla qalxmaq olmaz.**

156. Paklığa, Əbədiyyətə qaranlıqlarla dönmək olmaz.

157. Əbədi İşıqları kainatlarda, varlıqlarda, cismlərdə pozmaq olmaz.

158. Bəşər **İşığı (Ruhu)** ilə, Pak **İşığı** ilə, Əbədiyyətə Paklığı ilə Qayıdar. **İşıqlar arasına, yeni yaranacaq yaranışlar arasına qaranlıqlar gətirmək olmaz.**

159. Kainatlar Ahəngi pozulmaz, bəşər varlığı o Ahəngi pozmaz. **İşıqlara, zərrələr axımına**

qaranlıq gətirmək olmaz. Paklığa qaranlıq gətirmək olmaz. Əbədi İşıqları kainatlarda qaranlıqlarla azaldıb pozmaq olmaz.

160. Bəşər İşığı, (ruhi) paklığı ilə Paklığa qayıdar. Pak İşıqlar arasına qaranlıqlar gətirmək olmaz”.

Deməli, əgər, qaranlıqla qalxmaq olmazsa, bəşəriyyətin gətirdiyi illər, əsrlər ərzindəki qaranlıqlar yığımı Kainata çox pis, dağıdıcı tə'sirlər edə bilər və edir. Bütöv Kainata dağıdıcılıq tə'sirinin qarşısını almaq üçün toplanmış qaranlıqları, qaralılıqları Kainatda müəyyən nöqtələrə, məkanlara istiqamətləndirirlər.

Görürsən, bir bəşərin gətirdiyi səhvlər, qaranlıqlar kainatlara necə də sirayət edir.

Bəşərin, bəşəriyyətin özü böyükdür, — zəkası ilə böyükdür, əqli ilə böyükdür. Deməli, o, Yer üzünə qaranlıqlar gətirməməlidir, bəla gətirməməlidir, Yer üzünə ruzisizliklər gətirməməlidir, Yer üzünə dartılar gətirməməlidir. Bunların hamısı sirayət edir Yer kürəsinin özlüyünə. Deməli, bu zəlzələlər Yer kürəsinin özü-özünü azad etməsi üçündür. Bu zəlzələlər xəbərdarlıq olsa da, cəza olmur. Məsələn, 17 avqustda Türkiyədə baş verən zəlzələnin özünün mə'nası var: ölüb qayıdan insanlar heç də boş-boşuna, getmədilər. Türkiyənin ərazisinin özünə bir yenilik gəlir, o laylara gəlir, o qatlara gəlir. O qatların özü yeni yaranışlara xidmət edəcəkdir. Məsələn, “Yaranış” Kitabında Böyük Yaradan Deyib (VIII.227):

“Qatlardan zərrələr bİr toplumdan hərəkətə gələr, azad edər, o məkanı qatlardan qaranlıqlardan azad edər. Yer qatları azad olar, qaranlıqlardan azad olar”.

Böyük Yaradan yenə Deyib (VIII. 228):

“Qatlar sİlkələner, — qaranlıqlardan, qaranlıq toplumundan azad olar. Laylar gərilməz, laylar pozulmaz (Zəlzələ vaxtı)”.

Burada “laylar gərilməz“ — o deməkdir ki, “laylar dartınıb biri birindən qopmaz, aralanmaz”. Laylar dartıda olur və gərilməsilə bərabər eyni zamanda sİlkələnmə də baş verir. Məsələn, çəpinə zəlzələ anında gərilmə, dartınma forması dama-dama dəftərin səhifəsinə, özü də azacıq deformatik səhifəsinə oxşayır. Sən mühəndis olduğundan, bu dartınmaların qrafikasını tam təsəvvür edə bilərsən. Laylar hər tərəfə dartınır, bu səbəbdən də layların quruluşundan asılı olaraq uzununa sİlkələnmə, kiçik sahəli sİlkələnmə və ardıcılıqlı sİlkələnmə baş verir. Ardıcılıqlı sİlkələnmə, təbiidir ki, ardıcıl (dinamiki) zəlzələlər verir. Ardıcıl zəlzələlər də onu göstərir ki, Yer qatlarında dəyişikliklər baş verəcək və buraya yeniliklər gələcək. Elə hallar ola bilər ki, ardıcıl zəlzələlər çox böyük dağıntılara gətirib çıxartsın. Bu isə, — bəlalı zəlzələdir.

F.— Vardır antiklinal və sinklinal laylar, yəni quruluşuna görə, azimutlarına görə qalxıq laylar və çökük laylar...

V.— Zəlzələ dövründə, düzdür, layların, qatların vəziyyətlərində azacıq, kiçik dəyişikliklər gedə bilər, ancaq çökük laylar tamamilə çöküb getmir, qalxıq laylar da tamamilə qalxmır.

F.— Hər halda laylar formasını dəyişə bilər.

V.— Düzdür, zəlzələ vaxtı laylar formasını dəyişə bilər, amma bu forma kəsgin olaraq özünü büruzə vermir. Baxar ki, zəlzələ nəyin xəbərdarlığıdır. Məsələn, dağ yaranışı dövründə nüvəyə yaxın alt laylarla yuxarı laylara birlik gəlir, yaranışın öz birliyi gəlir, yəni, yaranışın özündən bir birlik gəlir. Hə, bu zaman dağlar yarana bilər. Amma, Yer üzündə indiki zəlzələlərin mənşəi xəbərdarlıqlardan ötrüdür, dağ yaranışı bu zəlzələlərin nəticəsində olmayacaqdır. Yalnız yeniliklər gələcək.

F.— Vahid, dediyin yeniliklər nədən ibarətdir?

V.— Yenilik odur ki, həmin ərazilərdə müxtəlif quruluşlar, faydalı qazıntı suxurları yaranacaq, metallurgiya inkişaf edəcək. Bax gör, Böyük Yaradanın 30 avqust 1999-cu il tarixi Deyimləri bu

cürdür:

“O ildən (*gələcəkdə*), apreldən, Türklərdə “dəmirdən,” Yerdən dəmirdən, laylardan dəmirdən, Günəş ortada duranda, saat 4 olanda cənubi-qərb istiqamətindən, o dağlardan, o daşlardan, daşlar dəmirdən.

Böyük binalar qurulacaq, qazanlar asılacaq, qazanlarda daş qaynayacaq.

Türklərdə sənaye qurulacaq. Daşlar əriyib dəmir olacaq, dəmir qara olacaq. 2011-dən daşdan dəmir olacaq. O dəmir sarı (*latun kimi*) olacaq.

Daş əriyib dəmir olacaq, o dəmirlə böyük binalar olacaq, borulardan tüstülər qalxacaq. İnsanlar olacaq, gözləri gülər olacaq, simaları gülümsər olacaq.

O dövlət dövlətli olacaq. Çox metallar, dəmirilər olacaq.”

F.— Vahid, 23sentyabr 1999-cu il tarixindəki Deyimlərinin axırında Böyük Yaradan Xəbərdarlıq edir ki, **“O qatlar tam yeniləşənəcən dartınma olar, aram-aram dartınmada olar”**. Səncə, bu, o əraziyə çox bəlalar gətirərmi?

V.— Yox, əksinə. Bax gör, Böyük Yaradanın başqa bir Deyimi nə cürdür:

“Türklərdə tərpnəmə yenə olacaq. Dövlətin ucqarında olacaq. Qərb arasında, o istiqamətdə olacaq.

Türkün üç dənizinin birindən İşıq olacaq. Orta dənizdən İşıq olacaq. O dövlətə dənizdən başlayan İşıq olacaq. O dövlət çox İşıqlı olacaq”.

F.— Bəs, o Spitak zəlzələsi necə?

V.— O, xəbərdarlıq idi. O, böyük bəla işinin bəla xəbərdarlığı idi ki, **“etməyin! nəticəsizdir, mə’nasızdır!”**

Zəlzələlərə həm xronikal, həm ərazisi cəhətdən baxmaq lazımdır ki, harada baş verdi. Bu zəlzələlər təsadüf nəticəsində baş verməyib. Əlbəttə, təsadüf həyatda, dünyada, kainatda yoxdur!

Zəlzələnin özlüyünə baxın, özünü-özünə bağlamağı bacarın ki: **“niyə zəlzələ olubdur; və hansı ərazidə olubdur”**. Məsələn, Mərmərə dənizinə yaxın ərazidəki zəlzələ yaxşı əlamətli sayılmalıdır. Ardınca paklıq gələcək. Ardınca yenilik gəlir. Bax, zəlzələnin mənşələri bunlardır. Düzdür, zəlzələ dərin qatlardan baş verir və əvvəldən heç kim onun harada və nə vaxt baş verəcəyini deyə bilmir. Yer üzündə indi bu saat elə bir maşın, mexanizm yoxdur ki, onu tə’yinləşdirsin ki, zəlzələ harada və nə vaxt baş verəcəkdir.

F.— Deyilənə görə (*özüm oxumamışam*) elə bir avadanlıq, cihaz düzəldib və quraşdırıblar ki, o, yer təkindən zəlzələnin baş verəcəyi anından 15 saniyə əvvəl yerdən ayrılan elektronların sayəsində xəbər verə bilir ki, bu yerdə, bu ərazidə zəlzələ olacaq.

V.— “Yaranış” Kitabından yenə də bir Deyimi (VIII. 226) xatırladım: **“Zərrələrin hərəkəti azalar, o məkanda azalar, Yer məkanının qatlarında İşıqlar azalar, — Artıraram, — yer məkanının mərkəzinə İşıqlar Artıraram. Mərkəzdən İşıq artar, o məkana qatlardan İşıq artar”**.

Bunun ardınca yenə də bayaq mİsal çəkdiyim Deyimi (VIII. 227) bir də xatırladıram: **“Qatlardan zərrələr bir toplumdan hərəkətə gələr, azad edər, o məkani qatlardan qaranlıqlardan azad edər. Yer qatları azad olar, qaranlıqlardan azad olar”**.

Qaranlıqlar, qaralıqlar Yer məkanının qatlarına sirayət edir, Böyük Yaradan Öz İşığından Yerin nüvəsinə onun İşıq Payını Artırır, nüvədən zəlzələnin baş verəcəyi qatlara bir toplumdan ağ İşıq zərrələri axını yaranır və, öz növbəsində, bu qatlardan ağ İşıq zərrələri ilə birlikdə elektronlar da hərəkətə gələrək hər ikisi birlikdə yer səthinə axır və ətraflara yayılır. Bu zaman ağ zərrələr deyil, yalnız elektronlar cihazlar vasitəsilə qeyd olunur və bundan bir qədər (15 san) sonra səs sür’əti ilə zəlzələ dalğaları yer səthinə çatır və öz dağıdıcılıq işini görür.

Sual oluna bilər ki, 10 — 20 saniyə ərzində böyük bir zəlzələ zonasındakı əhali onun nəticələrindən qorunmaq üçün nə edə bilər?

F.— Düz deyirsən. Bə'zi geofiziklər də hesablayırlar ki, qatlardakı sıxurların gərginləşmə, tarımlaşma qiymətlərinin dəyişilməsini ölçməklə zəlzələnin yaxınlaşmasını bilmək olar və onlar bu sahədə də müvafiq işlər aparırlar. Mən də hesablayıram ki, bu dediyim işlər müəyyən müsbət nəticələr versə də, böyük vəsait hesabına başa gələr və hər ölkənin, hər regionun, hər rayonun belə cihazların alınmasına qüvvəsi çatmaz. Ümumi halda isə bəşər bir-birinə ziyan verməməlidir.

V.— Dərk etməməyin nəticəsidir bu zəlzələlər, uçqunlar, daşqınlar, fəlakətlər, bəlalar, qaranlıqlar. Məsələn, Qur'anil-Kərim səmadan Göndərilən, Böyük Yaradanın Özündən Göndərilən, toplum halında olan bir Kitabdır. Kitab böyük-böyük bilgilərdir, İlahi bilgilərdir. İlahi bilgilər hər yaranmış bəşərə Göstərilib Deyilmir. Bu bilgilər Böyük Yaradanın Özündən Göndərilənlə Göndərilir. Yoxdur elə mexanizim ki, Yer üzündə yaranmış bəşərin özü qalxsın o nəhayətsizliyə, Böyük Yaradanın Özünə. Böyük Yaradana qalxmaq olar, — (*yalnız*) dərk edib qalxmaq olar! Amma Oradan Göndərilən Onun Özünü ilə bağlıdır. Bunlar ayrı-ayrı şeylərdir. Peyğəmbərlə yarımpəyğəmbəri, bəşəri bir-birinə qatmaq olmaz. Kitabı Kitablə fərqlə qoymaq olmaz, Kitabın özü Göndəriləndir. Bütün Yer üzündə olan din, iman Kitablarını götür, bunların hamısı cəm bəşərə xidmət etmirmi?! Hamısı cəm bəşərə xəbərdarlıqdır. Türkiyədə olan zəlzələ vaxtı, düzdür, insanlar orada əzab-əziyyətlə öldülər, yaralandılar, yerdə qalanlar da elə o qədər əzab-əziyyətdədirlər; oğul, qız, ata, ana, bacı, qardaş, qohum-əqraba itirənləri, əmlaklarını, ev-eşiyini itirənləri, iqtisadiyyatın geriləməyini biz dərk edirik. Amma böyük miqyasda məsələyə bu cür yanaşmaq lazım deyil. Ölənlər, düzdür, qayıtdılar, onlar Bağışlanmaya Qayıtdılar. Amma yerdə qalan dirilər, ölkə əhalisi, dünya əhalisi o Bağışlanmanın özünü öz aralarında saxlamalıdırlar, özlərinə gətirməlidirlər. Onlar fəda olsalar da, özləri ilə işıq gətirdilər. Yerdə qalan o ərazidə o əhali işığı qorunmalıdır. Yə'ni, onlar işığı dərk etməsələr də, heç olmasa o əzab-əziyyətlə ölənlərin ruhunu dərk etsinlər. 1945-ci ildə atom bombasından həlak olanların ruhunun xatirəsini saxlayaraq, yaponlar həmişə onun tətbiq edilməsinə qarşı çıxış edirlər. Bununla da eyni zamanda dünya əhalisini də indiyə qədər həmin bombadan xilas etmiş olublar. Türklər ölmüş insan cəsədlərini dağılmış binaların içərisindən, altından qazıb çıxarırdılar. O, hansı insandır ki, ölmüşlərin, əzilmiş cəsədlərin üzünə baxanda ürəyi ona yanmır, onu dərk etmək istəmir?!

Deməli, dərk etmək insanın özündədir, varlığındadır. Din, iman böyükdür, əvvəldir. Böyük Yaradan İlkdir, Özüdür. Yerdə qalan bəşərin özüdür. Bəşər özü özünü dərk etməlidir. Axı, insan əvvəl özünü dərk etməlidir ki, Kitabı da dərk eləyə bilsin. İlahiyyətə kor-koranə getmək olmaz, İlahiyyətə zorla getmək olmaz. Zorakılıqla İlahiyyət yoxdur! İnsan Kitabı Səcdə etməsə də, heç olmasa, özünü, Kitabı dərk etsin, Məscidi dərk etsin. Məscidin funksiyasını başa düşməlidir, kilsənin, mə'bədin, atəşgahın funksiyasını dərk etməlidir. Getdiyi o ziyarətləri, ziyarətgahları dərk etməlidir ki, mən o ziyarətə niyə gedirəm?! Amma düşünsə ki, “Gedirəm ziyarətə, — (*deməli*) işığı ziyarətə gedirəm; Görmürəm, dərk eləmirəm, — amma, oradakı o işığın özünə qovuşmağa mən gedirəm!” Həqiqətən zahirən Görmür, Eşitmir, amma gedir o işığın özünə. Odur ki, burada, bu ziyarətdə o öz qarşısına təmənna qoymamalıdır. Düşünməlidir ki, “mən getdim, nəyə oldum”. Bəli, sən getdin, — çox böyük oldun, sən getdin, — həddindən artıq təmizləndin, paklandın! Amma paklıqla da qayıt, axı, oradan! Paklığı gətir, — gətir öz evinə, gətir öz məhəlləyə, öz kəndinə, şəhərinə!

Bu dəqiqə, bu anda zəlzələlər intensivdir, küləklər, yağıntılar, daşqınlar intensivdir. Neçə illərdən sonra vulkanlar püskürməyə başlayacaq. İnanın ki, böyük vulkanik proseslərin baş verməyi başlayır. Bəşər bəşərə hörmət etməlidir, mehriban olmalıdır, elə bu günlərdə, bu illərdə. Təmənnalı olmamalı, pozuculuq etməməlidir. İnsanlar indi dartıdadırlar, dartıdan da bu zəlzələlər, bu qırğınlar əmələ gəlir.

Bu müharibələri dayandırmaq lazımdır, — nəticələri, qaranlıqları sirayət edir qit'ələrə. Qit'ə qit'də dəyişiləcəkdir, sular sularda dəyişiləcək, yəni qit'ələr, adalar sular altında qala bilər. Bəs, bəşər nə üçündür? Bəşəri yalnız qaranlıq gətirmək üçün Yaratmayıbdır Böyük Yaradan! Bəşərin özü işıqla köməkçi də olmalıdır. Bəşər Yaradıcılıq içərisindədir, həm də özü yaradıcıdır, Yaradıcılığa, Yaradana kömək etməlidir.

Bütün qit'ələr, Yer kürəsinin özü məişət və istehsalat tullantıları və zibillikləri içərisindədir. Dənizlər, okeanlar, çaylar, göllər, dağlar, dərələr, meşələr bərhad vəziyyətdədir. Kosmik raketlərin apogeylərindən də yuxarı qalxın və baxın Yer üzünə, görün ki, bu zibillik artıb ruzilər azalıbdır. İndiki insanın səcdə elədiyi, canını belə verdiyi pulun özü azalıb, dəyəri azalıb. Görün ki, bəşərin gətirdiyi qaranlıqlar nə qədərdir? Zəlzələnin kökünü heç də başqa yerdə axtarmaq lazım deyil. Zəlzələni bəşərin özündə axtarın, öz qaranlığında axtarın, Qit'ələrdə yox! Bu, cəm bəşərin günahıdır, — qit'ələrə sirayət edib. Qit'ələrdə zəlzələdən, tufandan, qasırğadan, sellərdən, daşqınlardan ölənün günahı deyil. Amma o, özünü fəda edir ki, bizi xilas eləsin. Xilas gətirsə də, xilas olmaq istəyirlər? Yox, xilas olmaq istəmərlər insanlar. Bu qədər müharibələr olmaz, bu qədər iftira, yalan, aldatmaq, zorakılıq olmaz. Bax, zəlzələlər bunların nəticələridir.

Biz zəlzələlərin mənşəini axtarıq, xassələrini, xüsusiyyətlərini, elmini axtarıq. Elmini axtarmaq lazımdır. Amma elmindən əvvəl zəlzələnin özlüyünü axtarın ki, niyədir? Televizorda səhər göstərilirdi ki, uçqunların altından diri qalmışları, yaxud cəsədləri çıxaran könüllülərin özləri belə zəlzələdən qaçırdılar. Orada yenə də 6 — 7 ball gücündə zəlzələ baş vermişdi.

F.— Tayvanda?

V.— Bəli, Tayvanda. Amma indi Türkiyədə olan zəlzələ hələlik Mərmərə bölgəsindədir. Hələ qorx ki, bu, vulkanik azadlıqlara başlasın. Yer kürəsində vulkanik proseslər gedəcəkdir. O, daha böyük faciələr gətirəcəkdir axı!

F.— Qeyzərlər də o vulkanlarla birlikdə baş verəcək?

V.— Qeyzərlər çox sonralar baş verəcək. İndi bu dəqiqə Yer kürəsinin özündə suların özü azalır. Ruzilər azalır, yer üzündə bələlərin sayı artır. Gör, bir bəşər, bir qrup bəşər nə qədər insanlara bələlər gətirirlər! Amma, halbuki, yer üzündə nə qədər dini Kitablار var, nə qədər dini sektalar var, nə qədər dini istiqamətlər var? Var! — Bu xilasdır. Böyük Yaradan qeyri-kamillərin arasına bu qədər Kitab Göndərərdi? Yoxsa, bunları bir yolluq məhv də Eləyə Bilərdi! Amma, gör, Onun Rəhmi nə boydadır! Səbri nə boydadır! Çünki, bunlar özlərini xilas edə bilmirlər! Xilas nədədir? — xilas odur ki, özünün zəkası ilə bəşər özünü dərk eləyə bilsin. Xilas — heç kəsin qolundan dartıb hansısa bir istiqamətə, bir yerə aparmaq deyil. Bunlar ayrı-ayrı anlamlardır.

Bu boyda nəhayətsizliyin içində bir nöqtəciyi biz deyirik, çox azını biz deyirik, amma onun içərisində böyük-böyük işlər var. Bəşəriyyəti heç də qorxu içərisində saxlamaq olmaz. “Zəlzələ olacaq, qaçın gizlənin!”, “küləklər olacaq, qaçın gizlənin!”, “sunami olacaq, qaçın gizlənin!” — yox, belə yaramaz, qaçıb gizlənmə! Zəlzələnin də, tufanın da, qasırğanın da, sunaminin də qabağında durmağı, kütləvi qırğınların da qabağında durmağı bacar, — dərk et, dur! Heç də ürəyinin yanmağı ilə, özünü döyməyin ilə, ağlamağın ilə deyil, — köməyi olmur. Rəhmi olmasa, nə kömək umur? Mehribançılığı olmasa, nə kömək olacaqmış? Zəkası olmasa, nə kömək olacaq? Köməklərin hamısı zəka üstündədir, əql üstündədir, kamillik üstündədir. Yer üzü, bax, bu gündədir.

Zəlzələnin özünün Böyük Yaradan Tərəfindən təyinlənmiş icraçısı var. Hər bir halın, hər bir baş verən prosesin özünün icraçısı olduğu kimi, zəlzələnin də öz icraçısı var. Zəlzələnin öz icraçısı çox zəhmli, həddindən artıq zəhmli, amma canaparan qədərində Zəhmli deyil. “Zəhmli” o deyil ki, onlar rəhmsizdir. Zəlzələ icraçısı ona görə zəhmlidir ki, yığılan qaranlıqlara işıq gətirsin. Canaparan

ona görə zəhlidir ki, bədənəndən ayrılan ruhu, İşığı apara bilsin. Təsəvvür et ki, onlar rəhmsizliklə gəlsələr, qaranlıq üstünə qaranlıq gətirmiş olurlar. Onda Yer üzündəki qaranlıqla onların qaranlığı arasında nə fərq olar? Deməli, onlar rəhlidir. Onlar Böyük Yaradanın icraçılarıdır, İşıqdan olan icraçılardır, onlar qaranlıq gətirmirlər. Zəlzələnin icraçısı öz baxışı ilə bunlara, bəşərə cəza da vermir, çünki, O, onda cəza üstünə cəza, qaranlıq üstünə qaranlıq gətirmiş olardı. Onların icraçılığının İlki rəhm üstündədir. Bəs, Böyük Yaradan nə səbəbə deyir ki, **“Onlar Mənim Təzahürlərimdir”**. Onun öz Təzahüründə olan bəla gətirər? — gətirmir. Böyük Yaradan: **“Mənim Özüm İşıqdanam (Nurdanam), Təzahürlərim də İşıqdandır, Paklıqdandır”**. İlk özlüyü Paklıqdan olan qaranlığa qaranlıq gətirmir, gətirə bilmir.

Deyək ki, mən dönəm məkr yığam, onda qara üstünə qara gətirmiş oluram, Qara varlığın özünə xidmətçi oluram. Odur ki, insanlar fikirləşməsinlər ki, canaparan (*əzrayıl*) cəza üçün gəlib. Yox, O, İşığı İşığa aparır.

Əvvəla, deyim ki, zəlzələ icraçısının istiqaməti də vardır. Bu istiqamət odur ki, onun həmişəlik bir məkanı var, özü də, cənubi-qərb tərəfindədir və cənuba çox yaxındır.

F.— Kainatın Cənubuna doğru?

V.— Yox, bizim Yer kürresinə görə cənubi-qərb tərəfdədir. Amma Kainata görə o, bizdən çox uzaqdadır. Çünki 6 günəş sistemini, onların 6 yaşam məkanlarını (*planetlərini*) o, öz baxışı ilə əhatə edə bilməlidir. O, Ellipsoidin elə bir tərəfindədir ki, Böyük Yaradan ilə üzbəüzdədir və yaşam məkanları onunla Böyük Yaradan Məkanı arasında qalmış olur. Əslində, Biz Ellipsoidə görə istiqamətlənib onun məkanını göstərməliyik və elə də deyirik. Zəlzələnin icraçısı yalnız zəlzələ üçün təyinlənib və planetlərin hərəkəti prosesinə qarışa bilməz. Əks halda günəşlər, planetlər hərəkətdə olduqlarından, hərəkət içərisində hərəkət axtarmış olarıq. Hərəkətlər içərisində hərəkəti tapmaq olmaz, hərəkətlərin bağlılığında hərəkəti görüb dərk etmək olar. Hərəkətdən xariclik hərəkətsizliyin özlüyüdür. Hərəkət üstündə hərəkətin özünü görmək lazımdır. Istiqamətlərə dönəndə biz karıxa bilərik, çünki Yerin özü də Ellipsoid konturunun hər hansı nöqtəsinə görə çox mürəkkəb traektoriyalı bir hərəkətdədir. Ümumi halda varlıq içərisindən varlığa baxanda hərəsinin öz varlığı var, hər varlığın özünün istinadı, yeri var, əzəliliyi, əbədiliyi var. Amma karıxdırıcılıq yoxdur, Hərəkət içərisində hərəkət var.

Küləyin, qasırganın da öz icraçısı var. Küləyin öz icraçısı bağlıdır suyun öz icraçısına. Onlar həmbirdirlər (“həmfikir” yox). Həmbirlik ondan yaranır ki, “su var ki, — külək var; su var ki, — külək yaranır su olmasa, külək olmur”. Yə’ni İlk əvvəl Yer kürresində hava öz-özünə yaranmayıb, suyun özündəndir yaranmış hava. Bax gör, su hövzələri harada çoxdursa, orada da küləklər çoxdur. Su hövzələri harada sərindirə, orada külək güclüdür. Müqəddəs “Yaranış” Kitabındakı II bölmədə:

36. Sizin günəş məkanı ətrafında İlk məkan — sarı rəngdə olan İlk məkan. Sarı olan o məkan, — İlkdən İlk məkan, nüvəsindən Nüvələndi, İşığının qədərindən Nüvələndi.

37. İlkdən İşıq ilə isti ayrıldı, Nüvə nüvədə istindi, — isti ayrıldı. O məkanda qatlardan nəmlər ayrıldı.

38. O məkanda (Yerdə) İlkdən nəm ayrıldı, — qatlardan nəm ayrıldı. Səthə yaxın olub, üzde üz oldu”

və III bölmədən:

“13. Maddi maddilərlədir, tək deyil, maddiliyin başlanğıcı su ilədir, tək deyil. O məkan varlığı qatlarda nəmlədir, pak sularladır, suladır”.

Yuxarıdakı Deyimlərdən bilirsən ki, Böyük Yaradan Yerin nüvəsindəki Ağ İşıq Payını Aktivləşdirdikdən sonra, onun qatlarında istiliyin artması sayəsində üzünə sular qalxdı; bu sularla

birlikdə ionlar da Yer üzünə qalxdı, hava qatını yaratdı. Yer qatlarından, sudan həmişə və indi də ionların sayəsində oksigen və digər qazlar ayrılır.

Hər bəşərə Böyük Yaradan Özünü Göstərmədiyi kimi, Ağ geyimlilər, Müqəddəslər, o cümlədən zəlzələ və küləyin icraçıları da özlərini göstərmirlər.

F.— Mənə belə bir sual veriblər ki, “nə üçün zəlzələlərin çoxusu gecə vaxtı baş verir?”. Məncə zəlzələlər üçün günün hansı vaxtında baş verməyi müəyyənləşdirilməyib. Bəs, sənin fikrin nə cürdür?

V.— Zəlzələ, sən dediyin kimi, gündüz də olur, gecə də olur. Amma gecə vaxtı baş verən zəlzələlərin sayı bir qədər üstünlük təşkil edir. Bu, gecə saat 12-dən sonra, daha doğrusu, sübhə yaxın vaxtlara aiddir ki, onların dağıdıcılığı daha çoxdur. Axşam baş verən zəlzələlərin insanlar üçün bir əlaməti odur ki, Yer kürresinin həmin regionları qaranlıqlardan azad olur. Qaranlıqdan azad olan suətrafi regionlarda da, yuxarıda Mərmərə regionun mİsalında dediyim kimi, əlamət var. Oraya paklıq gəlir. Bu, xüsusilə zəlzələdən sonra oraya yağan yağışların əlamətinə də aiddir. Gecə baş verən zəlzələ qaranlıqlardan qaranlığı azad edir.

Bəşərin və digər canlı varlıqların fəaliyyəti zərrələrin rəvan, sakit axımına müdaxiləli tə'sir edir. Ona görə də, indiki dövrdə gecəyarıdan sonra zərrələrin axımı nisbətən sakit, sabit hərəkətlə olur. Deyim ki, yuxunun bir anlamı da buradan irəli gəlir. Amma yatmaqla bəşər kainatlardan və onu əhatə edən yer mühitindən özünü təcrid etmir, edə bilmir.

Yer səthindəki və havadakı zərrə axımı yerin qatlarına, laylarına da tə'sir edir. Deməli, bəşərin yatması ilə Yer kürresinin gecə olan yarısında zərrələr axımı da sabitləşir, bərabərləşir. Bu müddət ərzində yer səthi ilə yer qatları İşıq zərrələrinin həmahəng axımını sanki bölüşürlər.

Yer kürresinin gecə olan yarısında zərrə axımı gündüz olan hissəsinə nisbətən azalır. O zaman yer səthi, yerin təbəqələri və layları İşıq axımını bərpa etmək üçün Günəşdən bu İşıq zərrələrini sanki “köməyə” çağırır. O “çağırışa” Günəşdən zolaqla, bir zolaq kimi İşıq zərrələri bir topluma gəlir və gündüz olan sahədən ötürülərək topa axımla o qatlara, o laylara göndərilir. Laylar, qatlar bir andaca bu “dolma” prosesi ilə sabitliyə gəlir. Lakin, elə bu andaca da laylarda silkələnmə, yə'ni, zəlzələ baş verir. Zəlzələyə qədər laylarda, təbəqələrdə yığılmış boz zərrələr onlardan uzaqlaşır, ağ zərrələr isə onları əvəz edir. Zəlzələnin bir neçə saniyyə, yaxud bir-iki dəqiqə ərzində, ildırım ötürməsinə oxşar baş verməsi onunla izah edilir ki, boz zərrələr hissə-hissə uzaqlaşırırlar. Bu zaman uzununa və ya eninə zəlzələ formaları alınır. Bununla həm də yer səthində dərin zolaqlar baş verir.

F.— Olmazmı ki, gecə olan sahənin layları Ağ İşıq zərrələrinin axımını Yerın gündüz tərəfindəki laylardan, təbəqələrdən alsın?

V.— Yox, olmaz. Onda həmahənglik pozular və zorakılıq baş verir. O biri yarımkürədə İşıq zərrələrinin rəvan axımı kəsgin surətdə pozular və digər yarımkürəyə daha böyük bəla gəlir.

Sən dediyin hal, yə'ni, kürre layları boyu İşıq zərrələri mübadiləsi o zaman sakitliklə baş verə bilər ki, Yer əhalisi biri-birinə mehriban olsun, hərə sülhə xidmət edən işlərə, hamının xoşbəxt yaşayışına xidmət etsin, bəşəri qaranlıqlar yer qatlarında, təbəqələrində kəsgin surətdə artmasın. Bu, sivil planetlərdə ola bilər.

Zəlzələnin nisbətən gecə vaxtı çox baş verməsi bunlarla əlaqədardır.

Ümumi halda isə, yə'ni, gecə də, gündüz də zəlzələnin baş verməyi həmin ərazinin qaranlıq toplumlarının yığılma dərəcəsindən asılıdır. Və hər dəfədə də Günəşin İşıq toplumu əsas, həlledici qüvvəyə malik olur.

GÜL NƏDİR, ÇİÇƏK NƏDİR

V.— Bu gün yaxşı gündür, 27 sentyabr 1999-cu ildir. Bakı şəhərindəyik. Soruşurlar ki, “gül nədir, çiçək nədir?”

— **“İlkəndir, Kainatlardandır, Yaranışdandır, Kainatların Böyük Partlayışından olan rəngləridir. Bu, bir yaddaşdır Yer üzünə”.**

Gülü, çiçəyi ancaq qadına bağışlayırlar. Qadına bağlanıb gül. Kişiyə gülü hədiyyə qədərində verməzlər.

Güllərin, çiçəklərin rəngarəngliyi Böyük Partlayışdan alınan rənglərdən gələndir, yaddaş qədərində.

F.— Onların Yer üzündəki müxtəlifliyi...

V.— Onların həm görkəmcə müxtəlifliyi, həm rəngcə müxtəlifliyi Ahəngin müxtəlifliyindəndir.

F.— Onların incəliyi?

V.— Onların incəliyi yox, daha doğrusu, zərifliyi rənglərin kainatdakı monotonluğu deyil, ardıcılığı, bir-birinin içərisindəki axımlılıq, ardıcılıq qabiliyyətinin göstəricisidir. Sabit, eyni bir rəng yalnız Müqəddəs Ağdır ki, o da Böyük Yaradanın Müqəddəs Məkanına aiddir, Onun rəngidir. Onda çalar yoxdur. Amma yerdə qalan məkanlar, planetlər, cismlər, varlıqlar rəng çalarındadır. Rəng çalarının İlki Yaranışın İlki ilə bağlıdır. Yer üzündə (ağacların deyil,) çiçəklərin hamısı bəşərə, bəşəriyyətə bir yaddaşdır. Gecəyə gündüz yaddaş olduğu kimi. İlkdən Qaranlığa Işıq gəldi, ona görə də, gecə də var, gündüz də var. Bunların hamısı əlamətdir. Ətrafında hər nə görürsənsə, Kainatın özü ilə bağlıdır, Böyük Yaradanın Özü ilə bağlıdır. Varlıq varlıqdan uzaq ola bilmir.

F.— Bə'zən kişilərə də nəşə bağışlayırlar.

V.— Ümumi halda kişi üçün bağışlanan yoxdur. Kişi üçün İlk Müqəddəsliyi dərk etmək var, çünki, o, İlk Müqəddəslikdən, Ağılıqdan gəlir. Kişi sabitlikdir, düzlükdür, təzahürdür, Böyük Yaradanın Yaratdığına təzahürüdür. Yə'ni ki, indiki Vahid əvvəlki Vahidin özü deyil, onun təzahürüdür, təzahür yaranışıdır. Bu, mənim özümə aid olduğu kimi, mənim ata-anama da aiddir. Yaranışın özü isə bir dəfəyədir. Ona görə də, qohum-qardaşdan, dostdan başqa, yaddaşlarda yoxdur ki, kişiyə nəşə bağışlasınlar. Şahlara, Prezidentlərə nəşə bağışlayırlar. Ona görə ki, o, Şahdır, Prezidentdir, yə'ni, dövlətlərarası münasibətlərin yaranması, yaxşılaşması üçün hədiyyələr bağışlayırlar. Amma bir fərd kimi, yer üzündə elə bir yaddaş yoxdur ki, kişiyə nəşə bir hədiyyə bağışlayan. Amma qadına, deyək ki, üzük, qızıl mə'mulatları bağışlayırlar, şəkər-şirniyyat bağışlayırlar; bunları təqdim etmək olur.

Bəs, niyə qızıl bağışlayırlar? — Ümumiyyətcə, qadının özü metallar arasında qızıla hərisdir, ona bağlılıqdır. Onda bir parlaqlıq var, — bu, bir. İkincisi, qızıla onun bağlılığı ona görə daha çoxdur ki, qadın yaranışının özündə də bir Işıqlıq var. Kişi yaranışı deyirik ki, Ağılıqdan gəlir, Ağ Böyük Yaradanın Təzahürü Işığının rəngidir. Kişi üçün ən yaxın olan, onun ən tez dərk elədiyi ağ rəngdir. Kişilər başqa rənglərə baxanda onları tərəddüdlə axtarır, ağ rəngi isə həmin dəqiqə, həmin andaca qəbul edir, ona rahatlıqla yanaşır; çünki, o, bu rənglə özünün İlkinini görmüş olur. Kişi zəkasında, kişi psixologiyasında belə bir cəhət vardır ki, al-əlvən, çoxlu rəngləri birdən-birə seyr edəndə, o, tez yorğunlaşır. Əksər kişilər belədir. Amma qadınlar bu çoxlu rənglərə baxdıqda, onların arasından ani olaraq yeni bir rəng tapır, yeni bir rəngi tanıyır. Həm kişi, həm də qadınlar özlərinin İlkliyinin təmsilçiləridirlər, onlara bağlıdırlar. Rəsm tablolarında ardıcılıq var, axıcılıq var, vəhdət var ki, baxımlıdır.

“ZƏR DÜŞDÜ, ZƏRDƏN DÜŞDÜ”

V.— Yenə də təkrar edirəm ki, Yer üzündə indiki zamanda çox qaranlıqlar içərisindədir. Bəşəriyyətin heç bir üzvü, qrupları digər üzvləri ilə, qrupları ilə ümumi dil tapa bilmir və bilmək də istəmir. Çox pis vəziyyət yaranıb yer üzündə. Demək olar ki, bütün Yer kürəsi bu haldadır.

Gör, Böyük Yaradan Yerin indiki halını gələcək bəşər üçün Özünün ”Yaranış” Kitabında (VIII bölmə) necə Təsvir Edir:

“126. Ey gələcək bəşər, bu an Yer məkanı halsızdır, bəşər bəşərlə pul arasındadır, halsızdır.

127. Yer məkanı Qanlar içərisində halsızdır, Qaranlıqlar içərisində halsızdır.

128. Yer məkanı halsızdır, bəşərin dağıdıcılığı arasında halsızdır.

129. Yer məkanı zəlzələdə, yer məkanı küləkdə, yer məkanı sulara, sağalmaz xəstəliklərdə halsızdır.

130. Yer məkanında bəşər bəşərdən uzaq, müharibələrlə, qanla uzaq. Yer məkanında azaldırlar, — Işıq axımını azaldırlar, bəşəri bəşərlə azaldırlar.

131. Yer məkanı iftirada, məkrdə, iftirada; bəşər bəşərlə üz-üzə, — Yer məkanı iftirada.

132. Yer məkanında azalır, — Işıqlar azalır, — Yer məkanı səfalətdə, achiqda, səfalətdə.

133. Silahlar Işıq deyil, müharibələr Işıq deyil, yalanlar Işıq deyil, elmsizlik Işıq deyil.

134. Yer məkanı bölünüb, xəttlərə bölünüb. Bəşər bölünüb, müharibələrlə sülh olmadan, «sülh» deyimi ilə bölünüb.

135. Ruzilər azalır, varlıqlarda Işıqlar azalır. Yer məkanı bəlaya dönür, ətraf məkanlara bəlaya dönür.

136. Məkanda qan, səfalət, — ətraf məkanlara Işıqsızlıq”.

Bəşər də indi bu günlərdə nə eləyir, nə danışır, nəticələri nə ilə qurtaracaq, heç özü də dərk eləmir, — amma eləyir.

Yə’ni bunların hamısı bir çalxalanma vəziyyətindədir.

Belə vəziyyətin özünün bir bağlılığı var: bəşər yığır, yığır və nəticəsizliklərə özünü aparıb çıxarır. Nəticə isə onun yıgıdıqlarından azad olmasıdır.

Deyək ki, minilliklər ərzində, biz bildiyimiz minilliklərdən də qabaq Böyük Yaradandan Göndərilənlər olubdur. Bunlardan bə’ziləri də Kitablara Göndəriliblər. Kitablara Göndərilənlərin hamısı öz dövrlərinə Göndərilmişdilər. Tarixə baxın, bu dövrlərin hamısı bir-birinə oxşar, qarışıqlıqlı vəziyyətlərdə olublar. Kitablara Göndərilənləri, bəs, niyə qəbul etməyiblər? İnsanlara Rəhmlə Deyimlərlə istiqamət Göndərilir. Yenə də bunlar bir-birinə zorakılıq edirlər. Böyük Yaradan Rəhmlidir, bunlara zorakılıq Etmir, Xəbərdarlıq Göndərir. Bu barədə Böyük Yaradan Deyib (V bölmə):

“127. Hakim Mənəm, — Güc Etmirəm, Rəhmliyəm, Rəhmsizlik Etmirəm, Səbrliyəm, Səbrsizlik Etmirəm, Nu-rumdan yaranışsan, səni Işığından Etmirəm, Əbədi yaranışı Əbədiyyətdən Etmirəm.

128. Etmirəm, Etmirəm, sən bəşərə cəza Verib — Cəzalını Etmirəm, — Mən Amiranəlik Etmirəm”.

Xəbərdarlığı Böyük Yaradan Göndərilənlə Göndərir. Məsələn, Həzrəti Zərdüşt (ə.s.) də bir Göndəriləndir. Onun dövrünə diqqətlə fikir versək, onda da bu daşqınlar var idi, onda da bu zəlzələlər var idi, onda da bu kasıbçılıqlar, ruzisizliklər var idi. Məsələ təkcə ruzisizliklə bitmir. Tədavül vasitəsi olan pulun özü nəinki dəyərdən düşüb, həm də qədərdən düşüb. Qədərsizliklərin hamısı biri-birilə bağlılıqdadırlar. Cəm qədərsizliklərin özlüyü bağlıdır bəşəriyyətin özünə. Bəşərin özünə bəla gəlir, bəşərin özünə ümitsizlik gəlir. Yer üzünə bu dəqiqə nə pis hal gəlib ki, insan özünü intihar edir.

Yaşamağa doğulmuş insan özünü intihar etməməli idi. İnsanların nəticəsizliyinin intiharıdır bu. Onun günahı yox idi, o da yaşamaq istəyirdi! İnsan özünü dərk etməyəcəksə, ətrafındakı bəşərə, insanlara insan kimi baxmayacaqsə, belə olmaz, və, bu, dayanmalıdır! Bəşəriyyət özünü belə apararsa, ətraf məkanlara da bu qaranlıqları ilə daha da çox sirayət etmiş olur.

İndiki vaxtda dünyanın çox yerində güclü daşqınlar baş verir. Hər tarixdə belə işlər olubdur, hər yeniliklər gələndə, dəyişikliklər olanda daşqınlar, zəlzələlər, aclıqlar olubdur, kütləvi qayıdışlar olubdur, vulkanik proseslər baş verib, havalar çox qızıb və s.

(F. — *Belə hesablayıram ki, Həzrəti İsa Peyğəmbərin yaşadığı I əsr də yeniliklərin, eyni zamanda dağıntıların gəldiyi dövrə təsadüf edibmiş. Bunu görkəmli fransız tarixçisi, filosofu və ədəbiyyatçısı, Bibliya mətnlərinin ə'la bilicisi Jozef Ernst Renanın (1823 — 1892) "Antixrist" (Leningrad, 1991; səh. 42 — 45) əsərindən bilirəm. O, yazır:)*

Birinci 100 illik ərzində Yer planetinin özü güclü dəyişiklik və çevrilişlərin qurbanı olmuşdu. Planetin bütün əhalisi sanki ağlını itirmiş vəziyyətdə idi, planetin özü isə elə bil ki, möhkəm surətdə sarsılmışdı və uzun müddətə tab gətirə bilməzdi. Hər yerdə bədbəxtlik və insanların düşündüyü "Allah bəlası" səciyyəli təbiət hadisələri baş verirdi. Hamı əmin idi ki, heç zaman eşitmədiyi nəyin isə ərəfəsindədir. Zamanın və mö'cüzələrin cəza tədbirlərinə inam ümumi idi. Bütünlüklə hamı meteorlarla, göy cismləri ilə marqlanırdı. Ulduz yağışları dərin təəssürat yaradırdı. Kometlər, Gün və Ay tutulmaları, yalançı günəşlər, şimal parıltısı, qanlı yağışlar haqqında, öz axınının əksinə dəyişən çaylar haqqında, qanla boyanmış kiçik çaylar haqqındakı söz-söhbətlər səngimirdi.

Hökmdar Neronun ölümü ilə (68-ci il) saraylararası müharibələr dövrü başlandı. Hər yerdə qan su yerinə axırdı. Qalliyada Vindeks və Verginiya legionları arasında olan mübarizə dəhşətli idi. Qalliya ölçüyəsiz qırğın teatrı idi; Korvulonun parfiyanlarla müharibəsi də həmçinin fəvqə'l'adə ölümdayıyıcı xarakteridə idi. Gələcəkdə daha pis şeylər gözlənilirdi: tezliklə Bedriaka və Kremona çölləri qanla suvarılacaqdı. Hər sirk cəhənnəmə dönmüşdü, onlarda zorakılıqlar, işgəncələr mövcud idi. Hərbcilərin və vətəndaşların əxlaqı, zalımlığı yer üzündən mərhəməti qovmuşdu. Öz sığınacaqlarının dərinliyinə çəkilən xristianlar, şübhəsiz ki, artıq öz aralarında İsa Peyğəmbərə aid edilən sözləri təkrar edirdilər...

Həqiqətən, qətlərə aclıq da əlavə olundu. 68-ci ildə İsgəndəriyyədən gətirilən taxıl çörək üçün çatışmırdı. 69-cu ilin martında Tibr çayının böyük dağıdıcılığı ilə daşqını baş verdi. Bu bədbəxt hadisə çox dəhşətli idi. Dənizin qəflətən qalxıb sahil zolaqlarını basması Likianı mətəmə bürüdü. 65-ci ildə Romaya dəhşətli taun üz verdi; bundan bahar ərzində 30 min adam məhv oldu. Həmin ildə bütün dünya Liondakı qorxunc yanğın haqqında danışdı, Kampaniya isə fırtına və güclü külək burulğanları ilə boşaldıldı, belə ki, bu bədbəxt hadisə Roma şəhərinin qapılarına qədər bütün ölkəni əhatə etdi. Sanki bütün təbiət qanunları pozulmuşdu; qorxunc fırtınalar coşurdu və hər yeri dəhşət bürüyürdü.

Lakin hər şeydən çox diqqəti zəlzələlər cəlb edirdi. Yer kürrəsi mə'nəvi dünyada baş verən sarsıntılara paralel olaraq baş verən sarsıntılar keçirtmişdi; elə bil ki, yer və bəşəriyyət eyni zamanda qızdırmaya, titrətməyə mə'ruz qalmışdı. Xalq hərəkətləri geniş vüs'ət almışdı, lakin, bundan da əfzəl, bütün təbiət hadisələrinin içərisində zəlzələ insanı hər şeydən çox idarəolunmaz qüvvələr qarşısında təbə olmağa məcbur edirdi. Zəlzələlər I əsrdə tüğyan etdiyi kimi sonralar (*Ernst Renana qədər və onun mə'lumatlarına əsasən — F. R.*) tez-tez təkrar olunmayıb, Vezuvi özünün 79-cu ildəki qorxunc püskürməsini hələ hazırlayırdı. 5 fevral 63-cü ildə Pompeya şəhəri demək olar ki, zəlzələ ilə tam dağıldı; əhalinin əksər hissəsi şəhərə qayıtmaq istəmədi. Vezuvi hələlik sakit olsa da, Neapoldan qərbə doğru Fleqrey çölləri adı altında tam vulkanik vilayət təşkil edən kraterlər seriyası hər tərəfə alovun izlərini bürüzə verirdi. Digər yerlərdəki vulkanlar da dəhşətli anları xatırladırdı...

Və nəhayət, zəlzələlər təkcə İtaliyada deyil, Aralıq dənizinin sahillərinin bütün hissələrində baş verirdi. İki əsr ərzində Kiçik Asiyada daima torpağın sİlkələnməsi baş verirdi. Şəhəri salıb qurtaran kimi onu yenidən düzəltmək lazım gəlirdi. Bə'zi yerlərdə, necə ki, məsələn, Filadelfiyada titrəyişlər, demək olar, hər gün müşahidə edilirdi. Tralles daima qaynama vəziyyətində idi; evlər üçün müvəqqəti damdaş sistemi düşünüb tapırdılar. 17-ci ildə Tmola və Messoqlsa vilayətində 14 şəhər dağılmışdı: bu, o vaxta qədər ən qorxunc fəlakət idi. 23-cü, 33-cü, 37-ci, 46-cı, 51-ci, 53-cü illərdə Yunanıstanda, Asiyada, İtaliyada qismən fəlakətlər baş vermişdi. Nəhayət, 59-cu ildən başlayaraq, demək olar ki, hansısa 60-cı ildə Lika çayının vadisi, onun Laodikeey, Kolossami xristian şəhərləri ilə birlikdə xüsusilə tələfata mə'ruz qaldı. Asiyada zəlzələlər hər yerə dəhşət yayırdı; onlar haqqında bütün dünyada danışır, həm də az sayda adam var idi ki, bütün bu hallarda Allahın qəzəbinə düçar olmamışdı.

Bütün bunlar içərisində xristiyan təsəvvürünün güclü oyanması baş verirdi. Mümkündür mü ki, fiziki və mə'nəvi dünyanın belə dağıntısını görərək iman gətirən mö'minlər nə vaxtsa, çıxırmayaydılar: "Maranafa! Maranafa! Bizim Allahımız gurlayır! Bizim Allahımız yaxındadır!" Onlara elə gəlirdi ki, Yer kürrəsi uçulur və onlar elə bir anı gözləyirdilər ki, şahlar, qüvvətlilər, varlılar qışqıraraq qaça-qaça müraciət edəcəklər: "Dağlar, üzərimizə tökülün! təpələr, bizi örtün!" Həm də onlar fikirləşirdilər ki, axı bütün bu fəlakətlər haqqında İsa Peyğəmbər bizə əvvəlcədən söyləmişdi. (*Mətni iş yoldaşım, AzİNMAŞ-ın layihəçi mühəndisi, elmi işçi Məmmədova Sona Məmmədrza qızı ruscadan tərcümə etmişdir — F. R.*).

V. — Bu tarixi proseslər eynilikdədirlər. Böyük Yaradan Deyir (IV bölmə):

"167. Göndərilənlərim Göndərilər, — bəşər arasına Göndərilər. Bəşər özündən, bəşər bəşərdən uzaq olduqca, kainatlardan, Məndən kömək dilər. Bəşər qaranlıqlar arasına qaranlıqlar topladıqca, Göndərilənlərim Göndərilər.

168. Bəşər məkana qan gətirər, bəla gətirər, dağıdıcılıq gətirər, ruzi qədərələrindən ruzisizliklər gətirər, — bəşəriyyət Məndən kömək dilər; Mən Görər, Mən Eşidərəm, Cəm yaranışı Eşidərəm. Bəşəri bəşərə Deyən Göndərəm, elmlərə Elmlər Göndərəm, Paklıqla, Müqəddəsliklə Göndərəm".

Bu bəlalardan bəşərin azad olması üçün Böyük Yaradan Xəbərdarlıq Göndərir ki, "etməyin!". Zərdüşt (ə.s.) da gələndə bu cürdü, həddindən artıq ehtiyac içində, heç kim heç kimlə yola getmirdi. İndiki dövrdə torpaq davaları gedir, ərəzilər uğrunda müharibələr gedir. Zərdüşt dövründə isə çayların, suların üstündə davaları gedirdi, körfəzlər müharibələri, dartışmaları gedirdi.

Zərdüşt (ə.s.) gəlişi haqqında deyilir ki, **"Zər düşdü, Zərdən düşdü, "Ahəstə" ("Avesta") gəldi".**

Onun haqqında Böyük Yaradanın Özünün Deyimləri var (17 mart 1998-ci il, Naxçıvan ş., səhər saat 8 ²⁵):

"— İşıq düşdü, Zər düşdü; "Ahəstə" ("Avesta") gəldi, İşıqdan İşıq gəldi.

— İşıq düşdü, Zər düşdü; İlk Yaranışın anlamı gəldi;

— Elm gəldi, Elm Göndərildi, Məndən, kainatlardan Yaranışın anlamı gəldi.

— Zər gəldi, İşıq gəldi, Zər düşdü, İşıq düşdü.

— Arıq gəldi, ucaboy gəldi; İşıq gəldi, Zər gəldi. İşıqdan Zər düşdü, ahəstə gəldi, Elm gəldi.

— Yaranışın Deyimi gəldi.

— "İşıqdır" — dedi, "İşıqdandır" — dedi, "Yaranışın İlkəndəndir" — dedi, "Yaradanın Özündəndir" — dedi.

— Zər gəldi, Zər düşdü, Azərbaycana düşdü. "Azərbaycan" məkana düşdü.

(Burada ““Azərbaycan” məkana düşdü” Deyimi odur ki, “Zər” sözündən “Azər”, “Xəzər” cözləri yarandı, yə’ni Zərdüşt deyimləri çox böyük əraziyə yayıldığından fikirlər də dəyişilirdi. Əslində “Azərbaycan” sözü “Odlar yurdu”, “Odlar ölkəsi” deyil, “İşıqlar yurdu”, “İşıqlar ölkəsi” kimi başa düşülməlidir. Bununla birlikdə o vaxt adlıqlarımız da dəyişilirdi. Əgər, ondan qabaq İlkindən biz Şumerlər idiksə, yaxud sonralardan isə Albanlar, Ağvanlar, Mannalılar, Midiyalılar idiksə, — bunlar ərazilərə görə qurulan dövlətlərin adları idi, və yaxud oturaqlıq həyat tərzindən baxımından türklər, turikkilər, tərkmənlər, türkmənlər, tərəkəmələr idiksə, eyni zamanda həm də azərilər idik, — bu isə bizim fikir, e’tiqad tariximizdən gələn adlıqdır. Şumerlərlə Albanların arasında dövrü, tarixi fərqlərə, məsafəcə uzaqlıqlara baxmayaraq onların, deyək ki, mə’bədlərinin arxitekturası cəhətindən oxşarlıqları var idi. Onların mədəniyyətləri də yaxın idi. Əslində, bizim yaddaşlarımızdan onlar uzaq olmayıbdır.

Zərdüştün gəlməyilə, “Ahəstəsini” — ”Avestasını” gətirməklə, Zərdüştün “Zər” — ”İşıq” sözü böyük ərazilərə yayıldı. Deməli, biz zərlərik, — İşıqlılarıq. Amma, bu, heç də o demək deyil ki, bizim tariximizin başqa cəhətləri yaddan çıxmalıdır, İlk dövrümüz, mədəniyyətlərimiz yaddan çıxmalıdır. Bu haşiyəmdən sonra Böyük Yaradan Deyimlərinin ardını sənə oxuyuram).

— **“Xalq” — demədi, “mən” — demədi, “Azərbaycan” — dedi, mə’bədlər gəldi, inamlılar gəldi.**

— **Azərbaycandan Şərqə, Qərbə, Şimala, Cənuba İşıqdan İşıq payı düşdü.**

— **İşıq gəldi, Zər gəldi. Aləminizi İşıqla İşıqlı etdi.**

— **Zər gəldi, Zərdüşt gəldi, ahəstə dedi, “Ahəstə” gəldi.**

— **Zərdən Zər Göndərildi, Zər düşdü, İşıq düşdü, “Ahəstə” gəldi.**

— **“Ulduzlar” — deyildi, “Kainat” — deyildi, “elm” — deyildi, Elmdə deyildi (“deyim”, “demək” sözlərindəndir).**

— **Zər gəldi, Zər düşdü; Böyük Yaradandan Yer məkanına İşıq gəldi.**

— **Deyimləri yaddaşsız etdilər, Zər Qayıtdı, İşıqdan İşıqlılar gəldi, davamçılar gəldi.**

İşıq paylı Göndərildi, İşıqdan gəldi, yenə gəldi (burada Böyük Yaradan Həzrəti İsa (ə.c.)-ı Deyir. İkinci Göndəriləndir).

— **Zər düşmüşdü, İşıq gəldi (Zər İlki idi, Onun dalınca isə İşıq — İsa gəldi).**

F.— “Avesta” kitabında da üç saosyantin — xilaskarın gələcəyi barəsində Zərdüşt (ə.c.) xəbər veribdir. O, bilirdi ki, ikincisi də gələcək, üçüncüsü də.

V.— “Avesta” kitabında?

F.— Hə. Zərdüşt (ə.c.) xəbər verib ki, ikincisi də, üçüncüsü də gələcək.

V.— Görürsən, biz də Böyük Yaradandan tərəfindən Deyiləni deyirik. Oxumağımı davam etdirirəm:

— **Zər düşmüşdü, İşıq gəldi. İşıqdan İşığı deyən, açıb göstərən gəldi. İşıqdan gəldi, İşıqlı gəldi, İşıqdan İşıqlı gəldi.**

— **Tək Göndərildi, tək gəldi, yenə gəldi. Zər düşmüşdü, İşıq düşdü, kainatlardan İşıq gəldi, İşıqlı gəldi. Böyük Yaradan Məkanından, Böyük Yaradan Baxışından, Göndərişində gəldi.**

(Yə’ni, Böyük Yaradan Göndərirə, Nəzəri də oradadır. O Göndərilən Böyük Yaradandan İşıq Payındandır).

— **Zər gəlmişdi, Zər Qayıtdı, İşıqdan Göndərilən, İşığa Qayıdan gəldi.**

V.— Yə’ni, Zər gəlmişdi, Zər Qayıtdı, özü Qayıtdı. Görürsən, altı yüzdənmi, ya neçə illərdən sonra Eyşua — İsa gəldi, yenə İşıqlı gəldi, İşıqlı da Qayıtdı. O da “İşığı” — dedi. ”İlkin Atam” deyəndə, o, İşığı demiş imiş. “İşıq” cözünü eşidəndə bəşəriyyət kərkəş bilər, “İşıq” — “ocaq”, yaxud “Günəş”

deyil. “İşıq” odur ki, Böyük Yaradan bu kainatları Yaradanda Özündən onlara Ağ İşıq Səpib; nəticədə Böyük Partlayış baş vermişdi ki, kainatlar, bu aləmlər bu Partlayışdan yarandılar. İlk Onun Özüdür, adlıq isə sonradır. Yə’ni Böyük Yaradana “Allah”, “Allah-Təala” deyirik; bu, Onun adıdır. Yaxud da deyirik “Böyük Yaradan”, — bu oldu Onun böyüklüyü, — yenə də adlıq oldu, Özlüyünü demədi. Özlüyü İşıqdandır, İşıqdadır, Nurdandır, Nurdadır; Özlüyü Müqəddəslikdədir. İlk Onun Özüdür. Böyük Yaradanın Özüdür ki, sonra Onun adıdır. Görürsən, fərqlər haradadır?! Məsələn, bəşərin yadında, yaddaşında “Fikrət” adı olmasa, Fikrət bu dünyaya gələndə ona “Fikrət” adı deməzi, deyərdi, “oğlan”, sonra adlıq tapardı. Görürsən, ad var, sonra gələn bəşərə bu adı verirlər. Amma Böyük Yaradanın Özüdür ki, sonra adıdır; deməli, O, Yaradandır ki, sonra adıdır. Biz yaranmışıq ki, əvvəl adımızdır, sonra isə özümüzük. Bu dediyim müşahidələrdən, yaddaşlardan gəlmə fikirdir, təfəkkürdür. Məsələn, yeni doğulan kiməsə onun yaxınları, atası, anası özlərinin ürəyinə yatan, ruhuna, əqlinə, zəkasına, anlamına uyğun ad tapıb qoyurlar.

F.— Vahid, sən lap ürəyimdən olan mətləb üstünə gəlib çıxdın ki! Deyirsən ki, yeni doğulan kiməsə heç də kor-koranə, “göydəndüşmə”, təsadüfi bir ad demirlər.

V.— Bəli.

F.— Məsələnin mahiyyəti burasındadır ki, indiyə qədər dünya dilçilərində belə təsəvvür var ki, sözlərin özləri cansız, donub-daşlaşmış kimi, yarlıq-birka xüsusiyyətlidir və sözlər, dillər kor-koranə, özbaşına yaranıbdır, əşyanın, hadisənin mahiyyəti, mə’nası ilə adı arasında əlaqə yoxdur. Mənim arşdırmalarım isə bunun əksini sübut edir. Bu arşdırmaların nəticələrini “Sözün sirri — səsin sirri” (Bakı, 1998) kitabında vermişəm. Məsələnin həm maraqlı, həm də Böyük Yaradanın “Yaranış” kitabı ilə də bağlı olduğunu nəzərə alaraq bu haqda ayrıca söhbət edərik. İndi isə sözünə davam et.

V.— Bayaq deyirdim ki, hər bəşər öz anlamına uyğun adlıqına ad deyib və hər kəs öz adı üstündədir, yə’ni, hər bəşər öz gəldiyi məkanın təmsilçisidir. Heç görməzsən ki, adla yaranış arasında fərq əmələ gəlmiş olsun. Göndərilən peyğəmbərlər yeni elmi-dini bilgilər gətirib.

Elmi biliklər, Elmi İlahiyyat insanlara, böyük-böyük regionların əhalisinə çox böyük elmi-dini yeniliklər verməklə bərabər onların adət-ənənələrinə də böyük tə’sirlər etmişdi. Məsələn, Novruz bayramının atributları icra olunur; İranda icra olunur, Azərbaycanın özündə, demək olar ki, təməli ilə icra olunur. Bunları bizə heç kim deməyib və heç kim də məcbur etmir. Bu, bizim yaddaşımızda gəlib. İlk əvvəldən bizə bunları İlk Müqəddəslər demişdilər. Məsələn, Müqəddəs “Yaranış” Kitabının “Bəşər” bölməsinin (IV) 36-cı Deyimində Böyük Yaradan Deyir: **“Kainatlarda, o məkanda İlk Bayram o Müqəddəslərin yaddaşında, Həmin Gün yaddaşında, Cəm kainatlardakı o Bayram, o An, yaddaşında”**.

37-ci Deyimində isə:

“«Bayram» dediyin — İşıqla, Rəmzi — odla, İşıqla. Kainatlarda yeniləşmə — O gün yeniləşmə. İlk bəşər daş yığdı, ətrafdan daş yığdı, rəngarəng daş yığdı. O, bir yaddaşdır, İlk yaranışa yaddaşdır: «kainatlar — məkanlarla; rənglərlə, məkanlarla». Kainatlarda yeniləşmə, — o gün yeniləşmə”.

Deməli, bundan əvvəl Böyük deyiblər və səcdələri də onlar bizim üçün saxlayıblar, məsələn, IV bölmədə deyilir:

“39. Yaranışın Anı var, kainatların Anı var, Cəm kainatların Böyük Yaradana Səcdədə duran anı var — Bayramın anı var (17,5 — 18 mart).

40. O an cəm Yaranışlarla Vəhdət Anıdır, ayrı deyil. Bayram Cəm kainatlarıdır, ayrı deyil; O gün «o dünya»da olanlara bayramdır, Bayramdan ayrı deyil; bayramdır — Bağışlanma müddətidir, bayramdır”.

Böyüklerimiz o adət-ənənələri xüsusi olaraq qoruyub saxlamayıblar, sadəcə olaraq biz ardıcılıqları gördükcə, müşaiyət etdikcə başa düşmüşük ki, bunlar icra olunmalıdır. İcranın məntiqi, mə'nası var: kainatların Yaranış Anıdır.

F.— İlk Müqəddəslərin bizə öyrətdiklərinin bir qismi sonralar tarixi dəyişikliklərə mə'ruz qalmış və yaxud müəyyən faktorların, amillərin tə'siri ilə tamam unudulmuşdur. Məsələn, ola bilməmiş ki, sonrakı nəsillər bayram vaxtı İlk bəşərin ətrafdan yığıdığı rəngarəng daşların əvəzinə yumurtaları müxtəlif rəngdə boyasınlar. Bu yaxşıdır. Axı, yumurta Kainatın Ellipsoid formasını xatırladır. Digər tərəfdən isə (*mənim əlim altında da "Yaranış" Kitabının bir nüsxəsi var*) burada IV bölmənin 44-cü Deyimində yazılıb: **"Müqəddəslərdən (məkanınızda İlk Müqəddəslərdən) yaddaşda, o bəşərə yaddaşda: «İşıq (Günəş) ortada duranda, Gün ortada duranda» — Bəşər Səcdədə, Böyük Yaradanına Səcdədə, Günəşlə bir Səcdədə, dörd gün Səcdədə»".**

Görürsən, biz insanlar, biz əhali Novruz günlərini yalnız baharın gəlməyilə əlaqələndiririk, deyib-gülməklə, çalib-oynamaqla, müxtəlif şirniyyatlar, plov, yaxud da digər ləzzətli yeməklərlə keçirməkdə görürük. Əsl həqiqət isə unudulub.

V.— Qaldı ki, o biri peyğəmbərlərin də Göndərişinin hərəsinin öz dövrü, öz zamanı var idi. Heç də peyğəmbərlər öz istəyilə Gəlməyiblər. Deyimlər göndərilir bir müddətə ki, "yaranış, bax, budur". Bundan sonra bəşər özünü dərk etməsə, yenə də bəlalər gələcək yer üzünə. Ona görə də, XII bölmənin 9-cu Deyimində Yazılıb:

"Göndərilənlərim sizədir, Müqəddəslik sizədir, Əbədiyyət Deyimi sizədir. Göndərilənlərim Göndəriləcək, bəşər bəşərdən uzaq olduqca Göndəriləcək",

yaxud VI bölmənin 35-ci Deyimində:

"Deyimlər bəşərədir, Göndərilənlər bəşərədir. Bəşər qayıdandır, Paklığa, Əbədiyyətə Qayıdandır. Bəşər bilsin, dərk etsin, Yaranışını dərk etsin; etdiklərini, Qayıdışını dərk etsin; Əbədiyyətdən Əbədiyyəti, Yaranışını dərk etsin".

İndiki zaman dediyim həməm qarışıqlıq dövrüdür. Heç də biz özümüzdən heç bir şey gətirmirik və həm də isnad edirik Həzrəti Mühəmməd (ə.s.)-in özünə, Həzrəti İsanın özünə, Həzrəti Musanın özünə. Axı, "Tövrat"ın özündə də var ki, Nuh dövründə su basmışdı yer üzünü. Bunların hamısı bir-birilə bağlılıqdadır. Bağlılıq o demək deyil ki, yalnız bizim ərazimizi su basıbdı, biz xilas olaq; — yox, belə demirik. Yaxud demirik ki, Amerika qit'əsini su basıb, — yox, belə də demirik. Bütün Yer üzündəki hal belədir: zəlzələlər, daşqınlar, küləklər, sunamilər, ruzisizlik, aclıq, nəticəsizlik. Heç bir varlıq digər varlıqların başına gələnləri, bəlaları yalnız ayrısının, yadların, yad kəslərin bəlası olduğunu düşünməsin və sevinməsin. Bunlar hamımızın bəlasıdır. Və hamımız qaranlıqlardan xilas olmalıyıq. Xilasın mənbəi mehribançılıqdır. Böyük Yaradan "Yaranış" Kitabının IV bölməsində Deyib:

"198. Gördüyün hər cismə, hər varlığa mehriban ol, hər bəşərə mehriban ol, ətrafına mehriban ol. Başladığın hər işə mehriban ol, mehriban bax, mehriban ol. Hər varlıq sənə İşıq payından qədərli, o varlığın İşıq qədəri sənə İşıqla həmahəng qədərli.

199. Etdiyin işə İşıq gətir, İşıqla İşıq gətir, — varlığından İşıq tükənməz, — varlığına İşıqlardan İşıq toplarsan. Mehriban ol, cəm yaranışlara mehriban ol.

202. Mehribanlıqla, rəhminlə Pak İşıq varlığında artırarsan; İşıqla, etdiklərinlə (xeyirxahlıqla) — rahatlıqlarını artırarsan. Ətraf məkanlara (planetlərə), cəm kainatlara İşıqları artırarsan, Əbədiyyətinə Əbədi İşığını, bağışlanmanı bu gün artırarsan.

203. Sülh istəyinlə sülhü artırarsan, rəhminlə rəhmi artırarsan, ətrafına rəhmi, mehribanlıq artırarsan".

İnsan özü özünü (*əsl*) insan kimi dərk etməsə, heç kim onu dərk etməyəcək, edə bilməyəcək. Özünü

dərk edə bilməyən, başqasını da dərk edə bilməz. Ona görə də, Yer üzünə narazılıqlar, dartılar gəlir.

F.— Vaxtilə Naxçıvan ərazilərində daşlardan çoxlu qoç heykəlləri yonublar və bu ərazilərin hər tərəfində bunlara rast gəlinir. Bunlar qoç bürcü ilə əlaqədar bilgilərin əsasında yonulublar?

V.— Mö'münəxatun məqbərəsi ətrafında səninlə gördüyümüz qoç heykəllərindən Naxçıvan Respublikasının hər tərəfində çox görmüşəm. İndiki insanlar güman edirlər ki, bunlar təsərrüfatla, ya da qəbilə dinləri ilə əlaqədar düzəldiliblər. Yaxud Həzrəti Zərdüşt (ə.s.) heç də bizim qoç, qoçu mə'nasında bizə öyrətməmişdi, heç də o mə'nada bizim aramıza gətirməmişdi. O, qoçu ona görə bizə rəmz kimi göstərmişdi ki, o, yazı, baharı hər an yada salır, çünki, Yer kürresinin İlkin fırlanma başlanğıcı, fırlanmağa başlanan anı Qoç bürcünə təsadüf edibmiş. Qulaq as, "Yaranış" Kitabının IV bölməsinin aşağıdakı Deyimlərini sənə oxuyuram:

"33. Bayramın anı var, başlanğıcına — anı var, bəşərə — yaddaşdır, başlanğıca yaddaşdır. «On ikisi» — «başlanğıc», — kainatlarda Başlanğıc.

Kainatlar məkanlaşdı, altı müddətə məkanlaşdı, «on səkkizinə» məkanlaşdı (*Yer üzərində olan indiki təqvimlə 12 Martda başladı, 18 Martda cəm kainatların yaranışı, kainatlarda isə məkanların məkanlaşması başa çatdı*).

34. Cəm məkanlar hərəkətdə, İlk Anı ilə hərəkətdə, «on səkkizinə» hərəkətdə (*mart ayı 17,5, 18 tam idi*).

35. Sizə görə «üçdür», «on ikidə» «üçdür» (*üçüncü ay — mart ayı, «on iki» — bir ilin on iki ayı*)".

Böyük Yaradan Deyir ki, **"Mən kainatları, məkanları altı müddətə Yaratdım"**. O, görürsən, "altı

müddət" sözünü Deyir, "altı gün" Demir. Yaranış Anında, Yaranış prosesində hələ gün, Günəş yox

idi, Yerin öz oxu ətrafında dönüşü hələlilik başlamamışdı. (*"Gün" sözü bəşərin deyiləni başa düşməsi*

üçün imiş).

Altıdan sonra yeddidir. Sənə X bölmədən aşağıdakıları oxuyuram:

"18. Yaranış Anındadır, — o anındadır (*mart ayı*). **Səmada Işıq olar, ağ Işıq olar. Yaranışın İlkidir, o anla İlkidir. Şimşək çaxar, Işıq olar, Işıqdan nəmlər olar; o, (məkanda) Yaranışa An olar, o andan olar.**

19. Hər varlıq oyanar, o müddətdən oyanar. Yaranışa İlkidir, o məkanda yaddaşa İlkidir.

20. Yaranış müddəti Altıdır, Altı müddətə altıdır. Yeddi sükutdur. Yeddinci günü (*həftə*) **günorta** (*saat 1³⁰-a qədər*) **kainatlarda, Yer məkanında sükutdur, sakitlikdir, sükutdur. Yeddinci gün sakitlikdir, kainatlarda sakitlikdir. O, əlamətdir, Yaranışın yaranış müddətinə əlamətdir.**

21. Yeddidən sonra birdir, altıya İlkidir, birdir (*Birinci gün*). **Kainatda kainatlar, kainatlarla məkanlar hərəkətlərə İlkidir. Hərəkətlər Vəhdətdədir, məkanlar hərəkəti biri-biri ilə vəhdətdədir"**. (*Həftə — yeddi gün. Birinci gün Kainatda Hərəkətlərin başlanğıcına Andır, əlamətdir*).

Yə'ni, Böyük Yaradan Deyir ki, Böyük Partlayışdan sonra toz-dumanlıqlar arasına üçüncü müddətdə aydınlıqlar gəldi və altıncı müddətdə isə məkanlar öz məkanlarında yerini tutduqdan sonra bir sakitlik, bir sükut başladı. Bu, yeddinci müddətə təsadüf edir. Bu sükutdan sonra isə cəm məkanların ümumi Vəhdətdə Hərəkəti başladı. Həm də Deyilən bu altı müddət Kainatın ümumi quruluşunda da özünü büruzə verir. XII bölmənin Deyimlərinə fikir ver:

"5. Işıqla Işıqlandırdım, — kainatlar Işıqlandı. Işıqlımın Qədəri iki səmtə, hər tərəfi — üç

müddətə, iki tərəfi üç müddətə işıqlandı.

Kainatlar Altı müddətə Yarandı.

6. İlk Mənəm, kainatları, yaranışları Yaradan Mənəm. Kainatların yaranışı müddətlədir, Altı müddətə müddətlədir.

7. İki tərəfim Aydınlıqdır, aydınlıqlara Aydınlıqdır. Işıq Aydınlıq, yaranış Işıqla Aydınlıq”.

Yə’ni, görürsən, iki dənə üç (3+3) ilə altı müddət başa gəlir. Bu mütənasibliklə də (*düzgün*) Ellipsoidin böyük oxu kiçik oxundan (2 dəfə) fərqlənir.

Həzrət Zərdüş (ə.s.) da deyir ki, Başlanğıc anında Yer məkanının vəziyyəti Qoç bürcünə görəymiş.

Ümumi halda biz bəşərin özünü bəşərin özünə, bəşəriyyətin özünü bəşəriyyətin özünə deyirik, yaranışını və qayıdışını deyirik. Böyük Yaradan bu əlamətləri Göndərir bəşəriyyətə, bəşəriyyət dağıntı içindədir, amma hələ də dərk eləyə bilmir ki, bunlar nə əlamətdir! Heç olmasa dərk etsin ki, “bunlar niyədir, nəyə görədir” — axı, niyəsinə açmalıdır bu bəşər özü üçün, — paklanma gedir, yeniliklər gəlir yer üzünün qaranlıqdan azad olma prosesi gedir. “Qaranlıq” deyəndə insanlara qəribə gəlməsin, — bu, gecə qaranlığı deyil. İlahiyyətə qaranlıq gətirmək olmaz. İnsan, axı, müqəddəs yaranışdır. Müqəddəslikdən yarananın Müqəddəsliyə qaranlıq gətirməyinə həqqi yoxudur. Həqqinin də olmadığından Işıq gəlir durur ortada, bərqərar olur öz yerində və xəbərdarlıq verir ki, “etmə!”.

Əlavə olaraq, IV bölmənin Deyimlərinin bir neçəsini sənə oxuyuram:

“157. Əbədi Işıqları kainatlarda, varlıqlarda, cismlərdə pozmaq olmaz.

158. Bəşər Işığı (Ruhu) ilə, Pak Işığı ilə, Əbədiyyətə Paklığı ilə Qayıdar. Işıqlar arasına, yeni yaranacaq yaranışlar arasına qaranlıqlar gətirmək olmaz.

159. Kainatlar Ahəngi pozulmaz, bəşər varlığı o Ahəngi pozmaz. Işıqlara, zərrələr axımına qaranlıq gətirmək olmaz. Paklığa qaranlıq gətirmək olmaz. Əbədi Işıqları kainatlarda qaranlıqlarla azaldıb pozmaq olmaz.

160. Bəşər Işığı, (ruhi) paklığı ilə paklığa qayıdar. Pak Işıqlar arasına qaranlıqlar gətirmək olmaz”.

Hər bir insanın cavabdehliyi heç də az deyil: qaranlıqlar gətirmək olmaz.

Böyük Yaradan V bölmədə Deyir:

134. “Olacaqdır, olacaqdır, olacaqdır:

— O gecə — son gecə olacaqdır; olacaqdır, o gün — son gün olacaqdır;

— Olacaqdır, Yer məkanında son gecə, son gün olacaqdır;

— O an olacaqdır.

139. Olacaqdır, Yer məkanında son gün, son gecə olacaqdır. Günəş sönməyəcək, Işığımın Işığı tükənməyəcək.

140. Günəş tünd olacaq, qırmızı ilə tünd olacaq. Günəş sönməyəcək, Işığımın Işığı tükənməyəcək”.

Doğrudan da, bu gedişlə son gecəni, son günü İlahi deyil, bəşəriyyətin özü özünə gətirəcəkdir. Axı, İlahi neçə min illərdir Bağışlayır bunu. Rəhmin də bir həddi var, Bağışlamanın da bir qədəri var! Dərkiyyatsızlığın da öz həddi, qədəri var! Bu dərkiyyatsızlıq təkcə Yer kürresinin özünə bəla gətirsəydi, deyərdik ki, bu, Yerin bəlasıdır. Amma ətraf planetlərə də bu qaranlıqlar yayılır. Cəm kainatların bizim bu Qalaktikasıdan əlavə, digər qalaktikalara da bəla, dağıntı gətirir bu bəşər! Ona görə də məhşər olacaqdır. Əgər Yerin bəşəriyyəti özünü dərk etməsə, məhşər olacaqdır.

Peyğəmbərlər məhz buna görə Göndərilirlər.

F.— Ola bilər ki, gələcək bəşəriyyət, yəni, bu bəşərin nəsiləri dərk eləyəcək özlərinin yaranışını.

V.— Gələn bəşərin dərk eləməyi gec olur. Həzrəti İsa (ə.s.)-ın çarmıxa çəkilişindən neçə ildən sonra onun gətirdiyi anamları dərk ediblər. Neçə ildən sonra dərk ediblər ki, olmazmış onu çarmıxa çəkmək.

Onu nə peyğəmbərlikdən yendirib adi bəşər səviyyəsinə, nə də qaldırıb Allah səviyyəsinə gətirmək olmazdı. Allah, Böyük Yaradan Birdir, onun şəriki yoxdur. Uyğun olaraq, Böyük Yaradan “Yaranış” Kitabının VIII bölməsində Deyib:

“119. Etmə, bəşər, etmə; bəşəri bəşərdən etmə. Yaradan Mən, Göndərən Mənəm. Etmə, bəşər, etmə, biri-biriniz arasına qaranlıq etmə. Bölmə, Bölünməyəni bölmə.

120. Cəmlər Təkə bölünər, Böyük Yaradan cəmlərə bölünməz, Yaranış yaranışlar arasında bölünməz. Hər hansı adda bölünməz, bölünən deyil Bölünməz; Fərd Yaratmadım, — Bölünməz; Cəmlərdə Cəm Yaranışlar Yaratdım, Yaranışlar biri-biri arasında bölünməz, yaranışlar biri-birindən uzaq olmaz.

121. Yaranışı Yaranışa Yaratdım, Yaranışı Yaranışdan Uzaq Yaratmadım. Mən Birəm, Cəmlər Yaratdım; Cəmlər arasında Cəmlərə Yaratdım. Bölmə, bəşər, bölmə, Bölünməyəni bölmə.

122. Məkanınızı kainatlardan, kainatları məkanınızdan bölmək istəyinlə bölmə. Bölmə, bəşər, bölmə, özünü cəmlər arasından «tək» deyib bölmə.

123. Tək deyilsən, cəmlər, varlıqlar arasından bölmə. Nəzərimdə Cəmlə cəmdir, «fərd>> deyib, cəmləri biri-biri arasında bölmə”.

IX bölmədə Deyib:

“33. Məkanlar bölünməz, kainatlar bölünməz, Vəhdətlə Ahəng, Müddətlə An, Böyük Yaradan Bölünməz.

34. Cəmlər Təkə bölünər, Tək cəmlər arasında Bölünməz.

35. Böyük Yaradan Bölən deyil, bəşəri bəşərdən bölən deyil, yaranışı yaranışdan, İşığı Zərrədən, göndərişi qayıdışdan, varlığı varlıqdan Bölən deyil.

36. Böyük Yaradan Önündə Yaranış bölünməz, yaranışlar yaranışı bölə bilməz. Cahilliklə yer məkanı bölünməz”.

XI bölmədə Deyib:

— Eynilik Mənəm, Yaranışlar oxşardır, Eynilik Mənəm.

— Hər yaranmış yaranış Mənim İşıq Təzahürümdür, Mən deyil. Mənim Ətrafımda olanlar, bir Müqəddəslikdədir, Paklıqdadır; Zərrədə yox, bir İşıqdadır. Eynilik Mənəm, Mənim Məkanımdır.

— Cəm yaranış eynilikdə olmuş olsa idi, – cəm məkanlar eyni olar, cəm yaranış eyni olardı. Eynilik Mənəm, Mənim Məkanımdır. Mənim İşığım İşıqda, Zərrələr təzahürümdür. Təzahürümdür, təzahürdə yaranışlardır, qədərsiz yaranışlardır, – eynilik yoxdur”.

Həzrəti Mühəmməd (ə.s.)-ın gətirdiyi anamları da çox gec dərk ediblər.

Belə olan halda bundan sonra heç bir Göndərilən də Göndərilməz! Və, nəhayət, xəbərdarlıqların əvəzinə, Göndərilənin əvəzinə Qiyamət günü Göndərilər!

P U L

V.— Bu dəqiqə bəşər bəşəri qəbul etmir, varlıq varlığı qəbul etmir, qit'ə qit'əni qəbul etmir. Buna görə də insan aciz qalır. Anlam anlamsızlığın əlindən öz anlam yerini tuta bilmir, — bəla budur, buradadır. Dövlət dövləti başa düşə bilmir, çünki insan insanı başa düşə bilmir. Ruzi — ruzidən, pul — puldan azalıb. Böyük Yaradan Deyir ki, **“Mən pul Yaratmadım, Mən Ruzi Yaratdım, bəşər yaratdı o pulu”**. Bəşərin öz yaratdığı pulu özünün əlində yoxudur deyə, deyir: “pul dəyərsizdir”. Halbuki, pulun say qədəri öz yerindədir. Amma, əslində, bəşərin ruzisi qədərsizdir, yaşanı qədərsizdir, etdiyi qədərsizdir, düşüncəsi qədərsizdir, yə'ni, bəlanı bəla üstünə gətiribdir. Bunların hamısı sıralanıb dayanıb bir xəttin üstündə və bəşərin özünə qarşı çevrilib. İnsanlar kütləvi surətdə məhv olur. Bizim ürəyimiz yanır onların bu ölümünə, digər tərəfdən isə özmüz günahkarıq, hər bir insan günahkardır onların bu ölümünə. Bu zəlzələlərin, bu tufanların, bu daşqın və sunamilərin baş verməyinə, axı, biz özümüz günahkarıq! Bəşər bunları, bu günahlarını dərk edir? — Yox! Bunları dərk etməsi üçün gərək bəşər özünü dərk edə, yaranışını dərk edə. Dərk edə ki, nədən yaranıb, niyə yaranıb, kim yaradıb, haradan gəlib və haraya gedir. Böyük Yaradan “Yaranış” Kitabının VIII bölməsində Deyir:

“125. Kamillik, insanlıq pul deyil, mehribanlıq pul deyil, yaranışlar pul üstəndə, pulla deyil. Göndərişinə Qayıdışın pulda deyil”.

Zorakılıqla bəşərin dərk etməsi lazım deyil. Zorla heç bir şeyi heç kimə başa salmaq olmaz. Zorakılıqla bu işlər baş tutmuş olsaydı, onda gərək cism cismə zorakı olaydı, varlıq varlığa zorakı olaydı və, nəhayət, Allah - Təalanın gərək Özü Zorakı Olaydı. Görürsən, O, Zorakı Deyil. Deyir ki, “sən Azad yaranışsan”. İnsan dərk etməyəndə, qaranlıq özünə yığanda, Böyük Yaradan Səbrlə Baxır, Baxır, Gözləyir sənin kamilləşməni, paklanmağın, müqəddəsləşməyini. Böyük Yaradan VII bölmədə Deyir:

“145. Sən göndəriş idin, müddətinə göndəriş idin. Bəşər dönməli, bəşəriliyindən etdikləri ilə Əbədiyyətinə, Müqəddəsliyinə dönməli, Müqəddəslikdən bəşərləşən, — Əbədiyyətinə dönməli.

146. Mən Baxar, Gözlərim, Kamil yaranışın kamilliyini Gözlərim.

147. Kamillik — mehribanlıqın, cəm yaranışa mehribanlıqın, sözünə düz, işinə düz, təmənnasızlığın; varlığın, əqlin Pak, hər addımın Pak, baxışın Pak.

148. Özündə — İşığı, Ətrafına İşığı, o məkana İşığı, kainatlara İşığı, Əbədiyyətə, İlkinə, Müqəddəsliyə Qayıdışı Gözlərim”.

Bəşər, bəşəriyyət özünün cavabdehliyini gərək dərk edə. Dərk edə ki, yaranışın özü müqəddəsdir, axı, bunu müharibələrlə məhv etmək olmaz, dağıntılar, ruzisizlik gətirmək olmaz! Tək ruzisizlik ötürür, insanlar bir təhər bunu ötürdürə bilir, amma bunun dalınca elmsizlik gəlir, cahillik gəlir. Gör, bir bəşərin səhvi nə qədər səhvləri yaradır. Hər bir bəşərin yaranışı kamil yaranış olduğu üçün onun cavabdehliyi də böyükdür. Böyük Yaradan Deyir (V bölmə):

“132. Bəşər — yaranış, kamil yaranış, — Müqəddəslikdən yaranış, Mənim Rəhmimdən Yaranış.

133. Ey bəşər, cavabdehliyin az deyil, kamil yaranışın az deyil; İşığımdan yaranışsan, — varlığın az deyil, Yer məkanın kiçik deyil, — sənin olmayan sənini deyil, məkanlarla məkanlıdır, kainatlarda məkanlıdır; Hərəkətdə hərəkətli, Vəhdətimdə hərəkətli, ahənglərlə hərəkətli”.

Heyvanat da yaranışdır, — təkrar yaranışdır. V bölmədə Deyilib:

“124. Cahilləşən bəşər varlıq qədərini dəyişməz, — əbədi yaranış dəyişməz; cahilləşən, vəhşiləşən bəşər (varlıq) özünə təkrar yaranış istər, yaranışı dəyişməz.

126. Kamil ikən cahilləşən, cahillikdən vəhşiləşən, vəhşilikdən — vəhşi yaranış”.

Kamil yaranışın səhvi, gör, nələri yaradır! Allah məhv edə Bilərdi, amma O, Səbrlidir.
Biz zorakılıq gətirmirik. Biz Allahın Adını dedik, Adından demədik.
F.— İndiyə qədər heç kim bizim günahkar olduğumuzu bizə söyləməyib, güldən ağır bir söz mən sənün ünvanına heç kimdən eşitməmişəm.

ƏRƏBİSTAN YARIMADASI

F. — Bibliyadakı əfsanələrə əsaslananlar bildirirlər ki, təxminən e.ə. 2379-cü ildə Nuh dövründə böyük daşqınlar olmuş Babilistanın ərazisini və Ərəbistan yarımadasının bütöv ərazisini su basmışdır. Buna “Nuh tufanı” və ya “Böyük daşqın” deyirlər. Müləhizələrə görə Kə'bə mə'bədi Adəm tərəfindən tikilmiş və buraya müqəddəs “Qara Daş” qoyulubmuş. Böyük Daşqın dövründə mə'bəd sular altında qalmış, sonralar isə İbrahim peyğəmbər və oğlu İsmail mə'bədi bərpa etmişlər və “Qara Daş”ı əvvəlki yerinə qoymuşlar. Bə'zilərini müləhizələrinə görə məhz həmin “Böyük Daşqın” nəticəsində Mesopotamiyanın və Ərəbistan yarımadasının ərazisi qumsallıqlara çevrilmiş, bə'zilər isə Yer qabığının coğrafi dəyişikləri nəticəsində bu yarımada hissəsinin dənizdən qalxdığını güman edirlər. Ona görə də onun ərazisi qumsallıqlarla örtülmüşdür.

V.— “Sudan çıxması” deyiminin özündə də əlamət odur ki, əraziyə daşqınlardan sonra yenilik, işıq gəlmişdi. Işıq isə ancaq paklığa, sudan Paklığa gəlir. Ərəbistan yarımadasının özü də indi paklıqdadır. Daşqınlar dövrü keçdikdən sonra o ərazidə sular, yağıntılar azalmış, qumsallıqlar artmış və dəyişiklərlə bərabər, yenilik — paklıq gəlmişdi. Işıqlıq var orada. Yer üzünün çox sahəsi bu cür olacaqdır. 2000-ci illər başlasın, insanlar görəcək ki, 2007-ci, 2010-cu, 2020-ci, 2030-cu illərdən sonra çox sahələrdə quraqlıq olacaq.

Ərəbistan yarımadası da müqəddəs Işıqladır, Tibet də, Hindistan da müqəddəsdir. O ərazilər İlahi bir Işıqdadır.

FƏRDİLİK

F. — İndi isə fərdilik haqqında eşitmək istəyirəm. Yə'ni deyək ki, cəmlərin içərisində mən də varam; bəs, hansı xüsusiyyətlərə görə bir fərd olmaq e'tibarilə mən digərlərindən seçilirəm. Hər hansı insanı, cismi, əşyanı, materialı, maddəni biz insanlar onların öz xüsusiyyətlərinə görə nisbətən tez tapıb bir-birindən ayırd eləyə bilirik. Digər tərəfdən isə “Yaranış” Kitabının IV bölməsində Deyilir:

“88. Nəhayətsiz kainatlarda fərd yoxdur, Yaranışa fərd yoxdur. Vəhdətlərə, ahənglərə fərd yoxdur, Cəmlər arasına fərd yoxdur.

89. Cislərdə fərd, bəşərə fərd (tək özü) yoxdur.

90. Baxışında, — Səbrli Baxışında Yaranışlar arasına fərd yoxdur. Vəhdət axımında fərd yoxdur, cəmlər arasında cəmdir yaranış, Yaranış arasına fərq yoxdur.

91. Kainatlarda məkanlara fərd yoxdur, Işıq məkanı (günəş) ətrafında o məkanlara fərd (tək) yoxdur.

92. Fərdlər Yaratmadım, Cəmlər Yaratdım, Yaranışa, bəşərə fərq yoxdur.

93. Kamilliyə fərq yoxdur, Elmlərdə elmlərə fərd (tək) yoxdur. Cəm yaranış — Vəhdətimdə yaranış, yaranışa fərq yoxdur.

94. Bəşəri bəşərdən ayırmayın, — özünüzü Özünüzdən ayırmayın; özünüə ayırmaq

istəyəcəksiniz, — özünüzü Özünüzdən ayırmayın.

95. Cəm Elmlər — fərdə deyil, elmlər elmlərlədir, fərdə deyil”.

Bu Deyimlərdən başa düşürəm ki, hər hansı insan özünü digərindən, digərlərindən nə aşağı, nə də yuxarı tutmamalıdır. Məsələn, Məkkədəki Müqəddəs Kə'bəni ziyarət edərkən insanların hamısı eyni bir ağ örtümdə olduqlarından xarici görkəmcə varlı kasıbdan, alim savadsızdan, vəzifəli vəzifəsizdən seçilmədikləri kimi. Amma həyatda, ümumi yaşayışda bizlər bir-birimizdən seçilirik.

Mən istəyirdim ki, İlahiyyat baxımından bu məsələləri mənə ətraflı aydınlaşdırasan.

V.— Deyirsən ki, ümumi varlıqlar arasında fərd yoxdur, mən Fikrətəmsə, o biri varlıqlardan fərqi nədədir?

F.— Bəli.

V.— Fərd e'tibarilə heç bir varlığın Böyük Yaradanın Nəzərində heç bir üstünlük fərqi yoxdur. Amma biz hamımız Vəhdət bağlılığındayıq və, deyək ki, Fikrət Böyük Yaradanı çağırırsa, yaxud ona dua edirsə, deməli, bu andaca Fikrət başqalarından seçilir; Böyük Yaradan elə bu andaca arada yaranmış işıq zolağında onu Görür və Eşidir.

Zahiri baxımdan sən qabağına qoyub çəkdiyin iki “Astra” siqareti qutusunun biri o birindən seçilmir. Amma, deyirsən ki, bu qutu ilə o biri qutunun fərqi nədədir? — Cismanilik e'tibarilə onların fərqi yoxdur. Cismaniliyə görə cism cismdən fərqlənməz. Fərq onların özlüklərindədir. Bəşərin də özlüyü var, bəşərdən fərqi yoxdur; bəşərilikdə fərq yoxdur. Özlük bəşərin zəkasıdır, əqlidir, etdiyidir. Cislərdə də özlüyü daşdır, özlüyü metaldır, özlüyü taxtadır və s. Xassələrinə qalmış olsa, metalın etdiyi ilə daşın, yaxud taxtanın etdiklərinin, funksionallığının fərqi var. Odunun, kömürün, neftin, suyun, torfun hərəsinin öz işi var, yə'ni özünə, öz ətrafına yığdığı qədəri var və bunlar da ətrafla bağlılıqdadırlar, vəhdətdədirlər. Belə olan halda, deyirsən ki, cəm varlıqlar, cəm bəşər hamısı eyni anda Allaha özlərinin müxtəlif müraciətlərini etmiş olsalar, onda bir az qarışıqlıq yaranmış olar. Təsəvvür elə ki, bəşərin hamısı eyni anda ya çağırır və yaxud da heç birisi çağırmır. Hər iki halda arada sədd yaranmayıb və, bu, o demək deyil ki, onlar Ondən təcrid olundular. Burada təcriddən söhbət etmək olmaz...

F.— Deyək ki, mən bəşərəm, o isə, cismdir. Əgər əqlimi, təfəkkürümü nəzərə almasaq, mənə o cismnin fərqi nədədir? Cəm yaranış içərisində mənim özlüyüm, Fikrətim nədədir?

V.— Bilirsən, artıq, bu, çox böyük anlamdır. Bunu dərk etmək üçün Böyük Yaradan V bölmədə Deyir:

“29. Yaranışlar adlıdır — öz yerində adlıdır. Yaranışlar boşda deyil, boşluqda deyil, məkansızlıqda deyil”.

F.— Deməli, sən yenə də yadıma salırsan ki, istər Zərrədən yaranmış biz adi insanlar olsun (olaq), istərsə də İşıqlı Müqəddəslər (peyğəmbərlər) olsun, hamımızın İlkimiz Müqəddəslikdəndir və biz adi insanlar çoxlu-çoxlu tə'yinatlar almışdıq və indi də mən Fikrət bu indiki bəşəri təyinatımdayam.

V.— Bəli. İndi sən Fikrət bu andaca Böyük Yaradanı çağırısan, O, həmin İlk Fikrəti kainatlarda izləyə - izləyə Nəzərində Gəlir sən bu Yer məkanındakı indiki bu stulun üstündə oturmuş bu vəziyyətinə və Bilir ki, çağırən məhz həmin Fikrətdir. Bilirsən, təsəvvür et ki, sən bütün tarixini biz kino lenti vasitəsilə İşıqlandırıb ekranda baxsaq, hətta sərf olunan vaxtın qısaldılması xatirinə ayrı-ayrı epizodları seçib baxsaq, yenə də neçə günlərlə, aylarla ekran qarşısında oturmağa məcbur olarıq. Amma O, həmin də andaca Bilir ki, Onu çağırən məhz Həmin bu Fikrətdir.

İndi, deyək ki, Fikrətlə bərabər Yer üzündə 1000000 bəşər Böyük Yaradanı çağırırdı, və yaxud, 1000000 cism yanır, ya dağılır, ya da bunları bomba ilə partladılar. Bu cislər sözlə, dillə çağırmasa da, bağlılıqları ilə Böyük Yaradanı “çağırır” ki, “məni (bizi) dağıdırlar, zorakılıq edirlər”. Böyük

Yaradan İşıq bağlılığı ilə o cismləri Görür və onların özlüyünə Baxır.

F.— Böyük Yaradan İşığın qədərinə Baxır? İşığın qədərinin azlığı ya çoxluğu ilə cismlərin o halını Tə'yin Edir?

V.— Yox, İşığın qədəri ilə deyil. Məsələn, biz səcdədə durmuşuq, deyək ki, namaz qılırıq, ya xristiyanlar Allahı çağırır, bunun elə bir fərqi yoxdur, ancaq, hər bir halda səcdədə duranlarla Böyük Yaradan arasında Müqəddəs İşıq zolağı yaranır. Biz Böyük Yaradana onda İşıq zolağı ilə bağlanırıq. Bu, işin bir tərəfidir...

F.— Yeni məsələ budur ki, bu Rzayev Fikrətlə (və ya bunun İşığı ilə), digər bir Fikrətin (və ya onun İşığının) arasında Böyük Yaradan üçün nə fərqi var?

V.— Fərq çoxdur. Deyək ki, bir şəhərdə 10 Fikrət var. “Fikrət” onların adıdır, adlıdır, özlüyü deyil. Böyük Yaradan qarşısında hər bir Fikrətin özünün kamillik qədəri var, zəka qədəri var, etdiyi işlərin qədəri var, istəklərinin qədəri var, dünyaya baxışının qədəri var...

F.— Cismaniliyinin qədəri var...

V.— İndiki anda cismaniliyinin, maddiliyinin bağlılıq qədəri var, hazırlığı, yaxud qeyri-hazırlığı var... Görürsən, nə qədər komponentlər ortaya çıxır. Bunların hamısının əsasında demək olur ki, bu Fikrət o Fikrətdən fərqlidir. Ayrıca, əlahiddə bir fərd olmasa da, onun etdiklərində, çağırışında fərq vardır. Əgər Fikrətlərdən birisi “Allah, mənə niyə maşın göndərmirsən?” — iddia ilə deyirsə, deməli bu Fikrət o birisindən çox-çox fərqlidir. Bunların Böyük Yaradana bağlılığının fərqi yoxdur, istəklərinin fərqi vardır, özlərinin qədərlərinin fərqi var.

AYRILIQ

V. — Deyilir:

“Mən Səndən ayrılmadım. Ayrıla bilmirəm, ayrılmadım. Ayrılmaq istəmirəm, ayrılmıram. Böyüklüyünü gördüm, Müqəddəsliyini dərk elədim, Müqəddəsliyindən ayrılmıram. Mən özümü Səndən uzaq sayıb, Səndən ayrılmıram” — bu, Böyük Yaradanın Özünə müraciətdir.

Amma bu Bağlılıqların içərisində Özlüyü var Böyük Yaradanın. Onun Özlüyündən məhz ayrılmıram. Mən bunu istəmirəm. Ayrılmaq istəsə də, ayrılmayacaq, heç bir bəşər, heç bir yaranış Ondan ayrılmayacaq. Onun Vəhdətindədir hər kəs, Onun Vəhdətindən ayrılmayacaq.

“Bəs, Böyük Yaradanın Özlüyü nədir?” — sualının cavabını bəşərə lazımdır ki, dərk etsin; bəşər bunu bilmək istəyir və ona can atır.

F.— Bəli.

V.— Cismin, maddənin, materiyanın özlüyü insanlar üçün açıla biləndir, bundan ötrü onların elmi vardır və öz elmlərini gələcəkdə daha da inkişaf etdirəcəklər. Amma Böyük Yaradanı bəşər görə bilmir. Odur ki, “Böyük Yaradanın Özlüyü nədir?” sualı bəşəriyyəti daim düşündürür.

Biz deyirik: “O, Böyük Yaradandır”. Buradan başa düşülür ki, O, yaradandır. “Böyük Yaradan” sözü həm də Onun adlığı kimi alınır. Həzrəti Mühəmməd (ə.s.) deyir ki, “O, Allahdır”, Həzrəti Zərdüş (ə.s.) deyir ki, “O, Ahura Məzdadır”, Həzrəti İsa (ə.s.) deyir ki, “O, Atamdır”. Bu adların içərisində vahid bir ad yoxdur ki, deyəsən: Onun adı budur. Təyinlənmiş bir ad yoxdur.

Böyük Yaradanın Özünə baxanda, Özü ilə üzbə-üz duranda, Ona heç bir ad demək olmur. Çünki, cəm kainatların, cəm varlıqların, cəm yaranmışların hamısının adları elə Onun Özüdür, Özü ilə bir bağlılıqdadır. Biz ancaq Özlüyünü deyirik. Həm də “Böyük Yaradan” deyəndə Onun Böyüklüyünü deyirik. Bu Böyüklük onun qabariti, əndaza ölçüləri deyil. Bununla Onun yaradıcılığının böyüklüyünü

də ifadə etmirik. Böyüklük Onun Mehribançılığındadır; cəm yaranmışlar, cəm varlıq Onun Ətrafındadır. Soruşanda ki, “niyə O, Böyük Yaradandır?” — cavabı budur ki, “O, Təkdir”. Təkliyinə görə deyirik ki, O, Böyük Yaradandır. Amma “O, Tək Yaradandır və Yaranışın hamısı Onun Ətrafındadır” demiş olsaq, gəlib çıxar Onun Özlüyünə. Adlıq, ad nə qədər tapmaq istəsən də, tapsan da Onu ifadə etmək mümkün olmur. Bütün Yer üzündə, qalan 5 günəşin ətrafındakı planetlərində yaşayan millətlərin, insanların dillərindəki sözlər vasitəsilə cismlərin, varlıqların adlarını desən də, deyib qurtarsan da, yenə də son nəticədə gəlib çıxacaqsan Onun Özünə, Özlüyünə və deyəcəksən ki, “bunları Yaradan Onun Özüdür”. Ona “Yaradan” deyəcəksən, çünki, Ona ad deyib, özlüyünü deyirsən.

Deyək ki, Həzrəti Zərdüşt (ə.s.) deyir “Ahura Məzda”. Bu sözün özündə böyüklük var. “Ahura Məzdan” sözü dilimizdə “Hörmüzd” formasını da almışdır ki, bu da əvvəla “İşıq” anlamımızla, “İşıq” sözümüzə bağlıdır, Işıqlı olub, Işıqla hər şeyi Yaradır, yə’ni yaranışın əvvəli Odur.

(F.—*Zərdüştiliyə aid uyğun ədəbiyyatda “Ahura” — ağa, cənab, allah, “Məzda” — müdrik, əqil, ağıllı kimi tərcümə olunur. Bundan başqa “ahu” sözü də vardır ki, Məzdyasnada “axu” sözü ilə ifadə edilir. “Ahu” zərdüştü ədəbiyyatına görə insanda beş qüvvədən biridir. Bu qüvvə can, həyat, qüvvəsi və fitri hərərətdən ibarətdir. Onun vəzifəsi insan bədənindəki hərəkəti, işi və dəyişiklikləri nizama salmaqdır. Bu qüvvə insanla yaranır və onunla da məhv olur və aşağı dərəcəli qüvvə sayılır*).

V.— Həzrəti Mühəmməd (ə.s.) isə Ona “Allah” deyir.

[F.—*Əli Himmət Bərki və Osman Kəsgioğlunun “Xətəmül-Ənbiya Həzrəti Məhəmməd və həyatı” kitabında (Ankara-1997) müəlliflər Qur’anil-Kərimin Zümər surəsinin 3-cü ayəsinə, Ankəbut surəsinin 61-ci ayəsinə əsaslanaraq “Allah” kəlməsinin Ərəbistanın bə’zi qəbilələrində lap qədimdən mövcud olduğunu güman edirlər və eyni zamanda alman şərqşünaslarının “Dinlər və əxlaq ensiklopediyası”na əsaslanırlar.*

Onlar həm də əlavə olaraq göstərirlər ki, bə’zi araşdırıcılara görə “Allah” kəlməsi “əl-ilah” kəlməsi ilə bağlı olubdur. Həmin müəlliflər yazırlar:

“Onsuz da bu kəlmə haqqında araşdırmalar aparanaqlar onun “əl-ilah” kökündən olub müxtəlif tanrılara ad qoyularkən, Allah kəlməsinin qadiri-mütləq olan zati Əcəllə Alaya aid bir xas isim olaraq işlədildiyini söyləyirlər” (səh.22)].

V.— Görürsən, hər iki kəlmədə: “Ahura Məzda” və “Allah” kəlmələrində “ah” komponenti var. “Ah” — bağlılıqdır, “ah” — böyüklüyün özüdür. “Ah” — təəssüf deyil, “ah” — bizim ah çəkməyimiz deyil. Amma bunun da özündə bir əlamət var, bağlılıq var Allah ilə. Biz ah çəkəndə ani olaraq Allaha müraciət eləmiş oluruq, onu yadımıza salırıq və Onun köməyinə ehtiyacımızın olduğunu bildiririk. Yenə də deyirəm, Özlüyündədir Onun Özlüyü, Yaratdığındadır Onun Özlüyü. Ona ad tapıb demək olmur. Çünki hər bir insan cəm adlığın içərisindədir, yəni cəm yaranmışların içərisindədir.

Əgər ki, Böyük Yaradanın tək adı, adlığı olmuş olsaydı, əvvəlcə adını Göstərib Deyərdi, sonra isə Özünü Göstərərdi. Amma O, həmişə Özlüyünü Göstərir, Kainatları və onlardakı cəm yaranmışları Göstərir, bundan sonra isə Özlüyü ilə yaranmışları arasındakı Vəhdəti Göstərir. Elə sanma ki, bu Göstərişlər əsnasında varlıqları, yə’ni məkanlardakı canlı, cansız nə varsa, Göstərərkən O, Özünün cismaniliyini Göstərmiş Olur. Yox, bu belə deyil. O, bununla bu yaranmışları Onun Özünün Yaratdığını Nümayiş Etdirir və həm də Özü ilə onlar arasındakı Vəhdətin də olduğunu, Özünün daima Yaradıcılıqda Olduğunu Başa Salır. Hər bir halda, hər dialoqda sinxronik olaraq, O, həm Göstərir və, həm də, Deyir.

Yer üzündə hər bir bəşərə biz insanlar ad qoyuruq. Biz çoxuq deyə, özümüzü bir-birimizdən

fərdiləşdirmədən ayırmaq üçün, birimizi o birimizlə səhv salmamaq üçün hərəminin adlarımız var. (Yenə də yuxarıda bəhs etdiyimiz V bölmənin 29-cu Deyimini yadına sal). Bu adlar hər birimiz üçün nişanədir, nişan xarakterlidir, amma özümüzü fərdiləşdirməkdən ötrü deyil. Sən dilçisən, bunları məndən də yaxşı bilirsən.

F.— (*Kitab rəfindən “Sözün Sirri — Səsin sirri” kitabını axtarıb tapır*) – Dayan, sənə bu kitabdan bir-iki yeri oxuyaram; əvvəlcə 7-ci səhifədəki “Allaha müraciət” hissəsindən:

Şükür kərəminə, Allah!
İstəklər yerinə yetdi;
Yazıldı birinci hissə,
Sözlərlə bəzəndi, bitdi.

"Al"-la başladım onu mən,
"Ah" ilə qurtardım həməni;
Ortada olaylar yazdım,
Öz adınla bitirdim mən.

Bu bənd “Al-l-ah” sözünü verir. Sonra isə 94-cü səhifədən oxuyuram:

Sənədir ümidim, Allah,
Sənə gətirirəm pənah;
Məni ana — vaxta yetir.
Çəkən mən, eşit Sən "ah".

Burada sondakı “ah” — ah çəkmək mə’nasındadır.

Rəhm et mənə, uca Allah,
Ruhumu dağıtma, "et həmə";
Halım indi pisdir, Allah,
Qüvvə ver, halım olsun şəh.

Burada 2-ci sətir “rəhm” sözünün mə’nasındadır.

Fəhm verdin mənə sən, Tanrı,
Fəhm kəsdirirdi anlamları;
İfa etdim onu sözlə,
Şükr edirəm, uca Tanrı.

İndi sözümün canı aşağıdakındadır:

Kainat möhtacdır sənə,
Alisən, ucasan, Allah!
"Mühit" və "hal" gəlir səndən,
Ona verirsən nəfəs — "Ah".

Burada “mühit” və “hal” h fonemiin sözlərdəki ümumiləşdirmənin anlam və əlamətlərini göstərir. Bunun sonundakı “nəfəs — “Ah”” Allahın Kainatın hər tərəfindəki hərəkətlərlə, varlıqlarla Vəhdətdə Olduğuna işarədir.

Hərəkətlər, hadisələr
Törərlər sənin "Ah"-ından;
Dünyada hər mikrocismə
Təqət verirsən "Ah"-ından.

Buradakı “Ah”-lar, sənin dediyin kimi, ah çəkmək deyil.

Nəfəsin maddi deyildir,
Nurdur, gərək ki, biz bilən;
Nahaqdır əlləşdikləri,
Görməz onu "kəşf eyləyən".

Yə’ni biz adi adamlar O Nuru, Işığı görə bilmərik. Sən Vahid bilirsən ki, bu kitabı 1997-ci ilin əvvəllərində yazmışam və 1998-ci ilin İlk ayında çapa buraxılıb. Bunun fikirləşib yazdığım anlarında sən bu cür, yəni, İlahiyyat aləmindən xəbərinin olub-olmadığını bilmirdim və sənə özümüz kimi adi bir insan kimi baxırdım. Sənin İlahiyyatının İlkinini isə səndən 1997-ci ilin iyun ayında söhbətlərindən eşitdim.

V.— Sən o vaxt mənim indiki söhbətlərimin elə eyniliyini, Özlüyünü demisən. Biz indi söhbətlərimizdə “Ah-ura Məzda” və ya “Al-l-ah” adlıqlarını işlətdik. Sən də o vaxt görünür, bunlara möhkəm fikir veribsən. Fikir ver, “Boq” sözünün özündə də “ah” komponenti gizli iştirak edir ki, bu da “ağ” ilə bağlıdır.

F.— Əslində də elədir. “Boq” sözündəki “o” fonemi özü ilə Boq-un, Baq-ın, Bağ-ın, Bak-ın, Bah-ın təkliyini ifadə edir, yəni Allah Təkdir. “Al-l-ah” sözündəki birinci “Al” komponenti, azərbaycancasına düşünsək, ali olanı, uca olanı, əhatəli olanı, ortadakı l fonemi olayları, yəni Kainatdakı bütün “ol”-anları, yə’ni varlıqları, “ah” komponentindəki a fonemi isə yenə də həcmliyi, əhatəliliyi, yəni Allahın Özünün Nuru, Işığı ilə Yaratdığı mühitin Kainatın hər tərəfini əhatə etdiyini göstərir.

“Ahura” sözündəki u fonemi həm uzaqlığı, uzunluğu, yə’ni böyük ölçülü olmağı, kainatın çox iri ölçülərə malik olmağını, həm də cövlanlığı, yə’ni Kainatın öz içində qapalı olduğunu, sərhədlərinin olduğunu anladır. R fonemi özü ilə “yer” anlamını — məkanlılığı, “erq” anlamını — Işıq, istilik, mexaniki qüvvə və enerjinin digər növlərinə aid əlamətləri, “era” anlamını — vaxtı, zamanı (uzun müddətliliyi, daimiliyi), “ruh” anlamını — ruhun, ağıl-dərrakənin əlamətlərini və “ər” anlamını — canlıları və cansızları, fərdləri göstərə bilir. Axırncı a fonemi isimliliyi, obyektliliyi (subyektliliyi) göstərir. Bu a fonemi həm də məkan əlamətini də göstərə bilir. Beləliklə, “Ahura” sözünü “özünün Enerjiləri, Işığı və Ruhunu ilə Qüdrətli Olan, Kainata daimi Sahib” kimi anlamaq olar.

“Məzda” sözündə z fonemi güclü Işığı, güclü düşüncəni, güclü ağılı; d fonemi dayanıqlığı; zd — dayanıqlı güclü Işığı, ağıl və düşüncəni, Mə — özünə məxsusluğu, özünə birləşdiriciliyi, a fonemi isə isim əlamətini göstərir.

Beləliklə, “Məzda” sözünü “qüvvətli Işıq sahibi”, “güclü düşünən bilən”, yəni “çox ağıllı”,

“möhkəm ağıllı” kimi anlaya bilərik.

Hər kəs fonemlərin bu əlamətlərini, bu uyğunluğu “Sözün sirri — səsin sirri” kitabından tapa bilər.

V.— Həm də “ah” komponenti “ağ” ilə bağlıdır ki, bu da Böyük Yaradanın və Onun məkanının rəng göstəricisi ilə uzlaşır. 94-cü səhifədəkiləri axıradək oxu.

F.—“Ah” ilə “Ağ”, düz deyirsən ki, bir-birinə bağlıdırlar. “Ağ” rəng göstəriciliyindən başqa, həm də, “mühitə daxil olub, onda dəyişikliklər, yə’ni, başqa sözlə desək, yaradıcılıq edə bilməyi” də nəzərdə tutur.

İndi oxuyuram axıradək:

Ey hər varlığa səbəbkar,
Haqqın varlığa bir açar;
Qüvvələri nizamlarsan,—
Hərəkətlər də baş tutar.

Enerjiyə müxtəlif,
Düşüncələrə dayaqsan;
Sən hər işığa səbəbsən,
Çünki, böyüksən, Allahsan!

Potensiallar fərqi
Yaratdığın bitki, heyvan;
Bu canlılar aləmində
Düşüncəyə çatıb insan.

Biz gəldi-gedərik, Allah!
Bülövdəki qığılcım tək;
Vaxt çatmayıb tam anlayaq,
"Axır çatıb" – deyir fələk.

Anlağımıza kömək ol,
Onu əsirgəmə bizdən;
İnsanlıq durduqca yüksəlt,
İndiki səviyyəmizdən.

Qoy, hər bir insan, cəmiyyət
İnsanlığın qədrin bilsin,
Dərk etsin elmi dünyanı,
Onu sənə yolu bilsin.

* * *

Duaçıyam sənə, Allah,
Sonsuzluğun özü qədər;
Vaxt çatanda apar məni
Öz ali təxtinə qədər.

Onu da deyim ki, sənin İlahiyyat aləmindən indi mənə öyrətdiklərini o vaxt bilmədiyimdən, bu bəndləri yazanda bə'zi xətalara da yol vermişəm. Məsələn, anlamışam ki, hər kəs Böyük Yaradanın Ali Təxtinə qədər gedib çatammaz. Yaxud da, “biz gəldi-gedərik” deyəndə bədənimizə, cismaniliyimizə işarə vurmuşam və bilməmişəm ki, ruhən biz Işıq və Əbədi deyə, təbii (cismani) ölümü nəzərə almasaq, Ölüm də bizim üçün yoxdur; məsələn “Yaranış”ın IV bölməsindəki:

“127. Ölüm yoxdur, Ölümsüzlükdə ölüm yoxdur. Yaranışların təkrarı var, ölüm yoxdur. Əbədiyyətdə yaranış var, müddətində qayıdış var. Ölüm yoxdur, Əbədiyyətdə Ölüm yoxdur. Əbədiyyətdə əbədi yaranış — əbədiyyətdə Ölümsüz yaranış” — Deyimini onda heç eşidib, bilə bilməzdim.

V.— O, Yaradan Əbədidir ki, biz əbədi yaranışıq.

F.— Kitabda da bu verilib ki, sözlərdəki fonemlərin tapılan əlamətləri və vəzifələri universalilər təşkil edir və hər bir dilə tətbiq oluna bilərlər. Məsələn, 15-ci səhifədə yazılıb:

Bu əlamət, vəzifələr
Universaldir, tətbiqli
Olsun Azərbaycan dili,
Olsun rus, ya alman dili.

V.— Biz burada dillərin birinin digərindən üstün olduğunu iddia etmirik. Biz demirik ki, bu elmlilik ancaq Şərqin dillərinin, Azərbaycan dilinin üstündədir, çünki, bütün dillər bir-birinə bağlıdır və eyni Kök üstündədir. Böyük Yaradan “Yaranış” Kitabının II bölməsində bu barədə Deyir:

“61. İlkdən bir kökdən, bir danışan Yaranış.

62. İlkdən İlk — Sözlədir, bir kökdə sözlədir, söz Mənimlədir, Özlədir. İlkdən söz Sözlədir, bir kökdən, bir kökdə, — Sözlədir. Ayrı deyil, özlüyü ilə Özlədir, bir kökdə Sözlədir.

63. Xalq xalq yaratmadı, xalq dil yaratmadı, İlkdən söz — Mənimlədir, — Mənlədir, bir Kökdən, bir Sözdən, Mənimlədir, Mənlədir. İlkdən, Yaranışdan, söz Sözlədir, bir kökdən, bir kökdə söz sözlədir. İlkdən Cəm Yaranış Mənimlədir, Mənlədir.

64. Söz bir kökdə Sözlədir, ayrı deyil, Sözlədir, «göz» gördüyün — gözlədir, «söz» dediyin — Sözlədir, bir Kökdəndir, Sözlədir”.

III bölməsində də:

71. Söz Mənimlədir, Özlədir, İlkdən söz — Sözlədir, Bir Kökdə, Sözlədir. Danışığı — bir kökdən, — sözlədir. Göndərilənlər arasında söz Sözlədir, Bir Kökdən, Sözlədir. Anlam danışığıdır, sözlədir, ünsiyyət sözlədir, bir Kökdən sözlədir.

83. O məkana İlk övladlar gəldi, Böyük Yaradan Baxışında gəldi. İlk övladlar o məkani gördü, məkanda varlıqlar gördü, varlıqlara ad deyildi. Dilə «dil» deyildi, İlk Söz bir kökdən ad deyildi (*cismlərə, varlıqlara*). Dildən dil artdı, ünsiyyətə dil artdı, ünsiyyətə söz artdı.

86. Axtardılar, tapdılar. Tapılanlar tapıldı, görüşənlər görüşdü. Sözə söz gəldi, o məkanda sözlərə söz gəldi. İlk övladlardan yeni söz gəldi. Hər cismə, hər varlığa, hər hərəkətə ad deyildi, ad gəldi; Müqəddəslər arasında Bir Kökdə Danışığa, o Kök üstündə yeni söz gəldi, ad deyildi, ad gəldi. İlk övladların baxışında, varlıqların özlüyünə ad gəldi”.

Cəm insanlar, cəm bəşəriyyət Bir Yaradanın Dilində, Onun Qoyduğu qayda-qanunların əsasında danışır. İlk dəfə **“Yaranışdır, Yaranışdır, Yaranışdır”** — Deməklə Böyük Yaradan eyni bir Kök üstündə dillə danışmağın da əsasını Qoydu.

Beləliklə, deyirik ki, insanın adının özü bir istiqamətdir. Əgər, biz “Fikrət”, yaxud “Vahid”

deyiriksə, müraciət ediriksə, danışıqımızın, ünsiyyətimizin, fikirlərimizin yönəlmə zolağını uzadıb açmış oluruq. “Daş”, “dəmir”, “şüşə”, “Günəş” və s. dedikdə də zəkaya, zəkalara istiqamət vermiş oluruq.

Sən kitabının adını qoyubsan “Sözün sirri — səsin sirri”.

F.— Bəli.

V.— Bu, sirr deyil; bu, niyə sirr olur? Sən insanlara sözün, dilin özünü açırsan. İndiyə qədər başqaları üçün sirrdir, sənin üçün isə işıqdır. Sən işığı açırsan bu bəşəriyyətə, dilə, dilçiliyə. Dilə dil gətirmirsən, dilə onun dilliyini deyirsən, funksiyasını açırsan. O cümlədən, biz bu “Yaranış” Deyimlərinə aid deyimlərimizlə, açımlarımızla heç bir inqilab edib yenilik gətirmirik bu dünyaya.

F.— Elədir.

V.— Biz olanı olduğu kimi deyirik, — bizim nə haqqımız var götürək özümüzdən özfəaliyyət dərnəyi açaq burada və nə isə özümüzdən deyək? Biz kimik ki? Nə haqqım var Yaradan adından öz istədiyimi danışam? Öz istədiyim yoxdur axı; nə təhər ola bilər ki, kamillik adında bundan o tərəfi yoxdur, və bunu, olanı qoyasan bir kənara, başqa şeylər danışasan? Bu, mümkün deyil, həqiqətin isə başqa mexanizmləri də yoxdur ki, onu dəyişə biləsən. Çünki, bilgini sən Ondan alıbsan, — sən onu deyirsən, — bunu başqa cürə demək olmaz; necə deyə bilərsən?

F.— Elədir.

V.— Bu bilgini başqa cür deməkdən ötrü, gərək qaranlığa, qaralığa gedəsən, qaralığı, Qara varlığı təsdiqləyəsən. Ona da qalxammazsan. O, qaldırmır, o Qara varlıq çırpır yerə. Amma Böyük Yaradan Qaldırır, axı!

Qalxmaqla dərk eləyə bilərsən, sürünməklə necə dərk eləmək olar?

“NƏ AXATARIRSAN?”

V.— Qalxırsan Böyük Yaradan Məkanından baxırsan bütün bu qalaktikalara, İlahi, bu gözəllikdən yoxdur, bu biçimdən, bu simmetriyadan yoxdur; bir-birinə bağlılıqdır, amma elə gözəldir, elə gözəldir...

Saysız, qədərsiz məkanların, bu yer dili ilə desək, ulduzların gözəllikləri, işıqları var; bunlardakı işıqlara bax!.. Yə’ni bütün bu küllün içərisində, gör, necə gözəlliklər var ki, deyirsən: “elə gözəlliyin Əvvəli Sənsən”. Deyir: **”Gözəllik yoxdur, Yaranışın özü gözəldir. Mən gözəllik Yaratmadım, Mən İlki Yaratdım; İlkin özü gözəldir”**. Biri-biri ilə simmetrik bağlılıqlar var ki, deyirik “gözəldir”. Biri-birinə vəhdət bağlılığı var ki, deyirik: “gözəldir”, yə’ni, biri-birinin təkrarına deyirik ki, “bu, gözəldir”. Böyük Yaradan da Deyir ki, **”bunun İlki elə odur, — İlki Bağlılıqdadır ki, sən deyirsən: “gözəldir”. Gözəlliyin İlki Mənəm. Elmin Əvvəli Mənəm. Işığın Əvvəli Mənəm. Sən Əvvəli Əvvəllə görürsən, İlki İlklə görürsən, Işığı Işıqla görürsən; Mən Göstərirəm, görürsən, Mənim Nəzərimlə sən görürsən. Sən bu anda Mənim Vəhdətimə bağlısan, Bağlılıqda Baxırıq (Baxıram-baxırsan). Mən nəyə Baxıramsa, sən o qədər görürsən. Mən nə Görürəmsə, sən onu görürsən. Mən nə Göstərirəmsə, sənə onu Göstərirəm; tamlığını Göstərmirəm, qədrini Göstərirəm. Sən Qədrin içərisində olub, Özlüyünü axtarırsan, sən başqa bir yaradanı da axtarırsan”**. Yə’ni, İlahi, bu qədər Nəhayətsizliyin içərisindəsən, baxırsan ki, bu Yaranışa kömək üçün başqa Birisi də var? — baxırsan, baxırsan, — Yoxdur! Görürsən ki, yenə Tək Özüdür. Onun bir Baxışı var: Baxır, Deyir: **”Yaradan Mənəm, Təkəm, nə axtarırsan? İlki Mənəm, Mən Özüməm; Göstərdiyim Mən Özüməm, Yaradan Mən Özüməm, Təkəm, Mənim Özüməm. Baxdığın Mən Özüməm,**

Baxdığımız (*Mənli-sənli*) Mən Özüməm, Göstərdiyim Mən Özüməm. Yoxdur Məndən, Məndən ikincisi Yoxdur. Mən Yaradanam, Rəhmimlə Yaradanam, Işığımdan Işıqla Yaradanam, — nə axtarırsan? — Başqası Yoxdur! Olanmazdı. İlk mənəm, Yaradan Mənəm, Işıq Mənəm. Rəhmimlə Yaradanam, Işığımdan Işıqla Yaradanam. Əvvəl Mənəm, amma son Deyiləm. Əvvəl Mənəm, Əbədiyəm. Əbədiyyəmin əbədiyi Işıqdandır, Işıq Mənəm. Sıxılacağamsa, Qaranlıq gələcək, Qaranlıq yığılacaq Ətrafıma. Kainatlar Qaranlıqdan məhv olsa da, Mən məhv Olmaram, Əbədiyyəim Işıqdadır, Yerimi Dəyişib yenə Yaranış Yaradacağam; Yaranışın Əvvəli Mənəm, Işığın Əvvəli Mənəm. Rəhmin əvvəli Mənəm, Sevincin əvvəli Mən, Gözəlliyyənin əvvəli Mənəm. Kamilliyin əvvəli Mənəm. Əvvəl məhv olmur, — nə axtarırsan? Bu qədər küllü Göstərirəm sənə, bu qədər Gözəlliyyənin Özünü Göstərirəm sənə, — nə axtarırsan? Nə axtarırsan, Yaradan Mən, Göstərən Mənəm, Mənimlə bərabər gördüklərindən nə axtarırsan? Gözəlliyyənin Özünü görürsən, Varlığın Özünü görürsən, cismlərə bax, gör! — nə axtarırsan? Cəmlər Bağlılıqdadır, Bağlılıq içində nə axtarırsan? Sən də bir bağlılıqdasan, Bağlılıq içində nə axtarırsan? Sənin özün bağllsan, cəmlərə bağllsan, cəmlər Cəmə bağlıdır, sən özün Cəmlə Mənə bağllsan, — nə axtarırsan? Biz Hamımız Bir Vəhdətdəyik, Vəhdət Göstərirəm, Vəhdətin Əvvəli Mənəm, — nə axtarırsan? Niyə axtarırsan? Sən Məni görürsən, Mən səni Qaldırmışamsa Özümə, sənə Göstərmək üçün Qaldırmışam Özümə. Ehtiyacım yoxdur. Niyə Deyirəm? — bəşər özündən uzaqlaşıb, — Deyirəm. Qaranlıq dağıdandır. Bəşər özünə qaranlıq gətirir, özündən uzaqlaşıb, İlkəndən uzaqlaşıb, — Deyirəm.

Bu Deyimləri Göndərirəm ki, bəşər Özünə qayıtsın, sən yox. Sən də özünə qayıdırsan, niyə sən onlardan uzaq idin? — Yox. Səni Özünə Qaytarıram əvvəlcə özünü dərk edəsən. Özünü dərk eləyə bilməsən, sən onlara dərkini deyə bilməzsən. Əvvəlcə özün dərk eləməlisən Yaranışı ki, Yaranışı deyə biləsən. Işığına Qaytarıram, sən Işığı deyə biləsən. Sən Məni deyirsən, Mənim Işığımı deyirsən. Səndə Işıq Zərrədir, Paydır, qədərdir, Mənim tikəmdir səndə. Amma Mən sənə külli Işığımı Göstərirəm, Özlüyümü Göstərirəm, — nə axtarırsan? Məndən Başqası Yoxdur”.

Halbuki, yoxdur; axtarırsan, axtarırsan, axtarırsan..., külli Ellipsoidin içərisində Yoxdur Ondan Başqası; kənarına da çıxırsan bu Ellipsoid Kainatın, Ovalın kənarında axtarırsan, başqa bir Yaradanın olduğunu görmürsən. Qayıdıb qərribə bir Baxışla Baxır: “Nə axtarırsan? Əvvəl Mənəm, Işıq Mənəm, Yaradan Mənəm, — nə axtarırsan? Kənar yoxdur. Kənarın kənarı var, Kənarı deyən var. Gələn gələcək, o kənarı deyən olacaq. O da bir varlıqdır. Biz bir-birimizin əksinə Durmamış, — nə axtarırsan? Qaranlığı gör ki, Qaranlıqdır O, Qara varlıqdır O. O, İlkəndən ayrıldıqdan Qara varlıqdır. Nə axtarırsan? — Qaranlığı da Göstərirəm, Işığı da Göstərirəm sənə. Sən ikincini niyə axtarırsan? — Yoxdur. Yoxdur ki, görmürsən. Olsa, görürsən. Külli görürsənsə, — Varlığını görürsən, Olduğunu görürsən, Olanını görürsən. Olan ikinci var idisə, ikincini də görəcəkdir idin. İkinci yoxdur”.

F.— Bayaq deyirdin “O, qərribə bir Baxışla Baxdı və Deyimlərini Dedi”. O qərribə Baxış qınayıcı, məzəmmətli, yaxud kinayəli idi?

V.— Yox. Çox Mülayim, çox Mehribandır O Baxış. Yer üzündə heç bir insanın baxışında bu cür mehribançılığı mən heç bir vaxt, hətta, öz körpəsinə süd verən ananın da baxışında görməmişəm. Yoxdur o Mehribançılıqdan Yer üzündə. O, hər kəsə, hər varlığa Mehribandır.

F.— Böyük Yaradanın Deyimində “Sıxılacağamsa, Qaranlıq gələcək, Qaranlıq yığılacaq Ətrafıma” ifadəsini eşitdim. Böyük Yaradanı kim, nə məcbur edə bilər ki, Sıxılsın?

V.— Biz insanların özümü zəiflətdiyimiz qaranlıqlardan, qaralıqlardan başqa heç kim, heç nə.

Demişdim sənə ki, bizim özümüz müharibələrimizlə, yalanlarımızla, maddiliyə, varlanmağa həddindən artıq can atmağımızla və s. pis işlərimizlə Qara varlığa kömək etmiş oluruq, böyük-böyük qaranlıqlar toplayırıq və bunla da ətrafımıza, məkanlara, qalaktikalara da dağıdıcı tə'sirlər edirik. Beləliklə, bundan Kainatın özü belə dağıla bilər ki, Böyük Yaradan da bizi xəbərdar Edir. Digər tərəfdən isə Böyük Yaradan Qoymaz ki, dediyimiz Kainat katastrofu, Kainat dağıntısı baş versin. Lazımı anda Kainatın xilasını naminə Qiyamət gününü ayrıca olaraq yalnız Yer üzünə Göndərə Bilər.

BÖYÜK YARADANDAN GÖNDƏRİLƏNLƏR

F.— Vahid, bir il, ya da ilyarım bundan qabaq Həzrəti Peyğəmbər Mühəmməd (ə.s.)-ın mağarada oturarkən necə Cənabi Cəbrayıl (ə.s.)-ı gördüyünü və İlk Deyimləri necə aldığı barəsində mənə müxtəsər söhbət etmişdin. İndi o əhvalatı yenidən bir qədər geniş, həm də sənə necə Göstərilmişdi, eləcə də nağıllamağımı istərdim.

V.— Həzrət Mühəmməd (ə.s.)-ın Peyğəmbərliyə gəlişi İlkdən Böyük Yaradandan ona Verdiyi Bilgilərin üstündə idi. Bilgilər alınır, amma onların özlüyü Böyük Yaradan tərəfindən hələ Açılmırdı. Bu səbəbdən, bu Bilgilər başda ağırlıq yaradır. Bu, ağrı, bu ağırlıq heç də soyuqdeymənin, ya da başqa bir xəstəliyin gətirdiyi ağrı, yaxud ağırlıq deyildi; bu İlahi bağlılıqdan, vəhdətdən gəlmə idi, onun nəticəsindən idi. Təsəvvür et ki, informasiya alınır, amma o informasiyanın özü açılmaz. Bu informasiyaların hamısının müəyyən ana qədər müddəti var ki, bu andan sonra onların özlüyü, mayası, cövhəri Açılacaqdır.

Böyük Yaradan Deyimlərindən bilirsən ki, İlkdən hər bir varlığa bir Ağ geyimli, yə'ni bir Müqəddəs ayrıldı; Onlar icraçıdırlar, icraatdırlar. Informasiyaların Gətiricisi, bir Ağ geyimli Müqəddəs vardır ki, bu, Cənabi Cəbrayıl (ə.s.)-dır. Onu Yer üzündə baş mələklərdən birisi kimi tanıyırlar. Cənabi Cəbrayıl(ə.s.)-ın (Qavriilin) icrası Elmi Bilgini, Informasiyanı gətirməkdir, qavratmaq, dərk elətdirməkdir. Cənabi Əzrayıl (ə.s.) isə canaparandır. Gör, nə qədər fərqləri var onların icraatlarında. Odur ki, Müqəddəslərin hər birinin ümumən icraatda olduğuna baxmayaraq, hərəsinin Təyin olunmuş öz icraçılığı, öz funksionallığı var.

Bütün peyğəmbərlər kimi, Həzrəti Mühəmməd (ə.s.)-a verilən İlahi Informasiyaların, Deyimlərin Açım müddətləri olduğundan, əvvəllər o da əziyyət çəkirdi, düşüncələrdə idi; çünki, Böyük Yaradan bu müddətlər ərzində onu Hazırlayırdı. Peyğəmbərlər uzun illər ərzində Hazırlanırlar. Əgər, deyək ki, İsa, çox cavan — 30 yaşında peyğəmbərliyə gəlibsə, Mühəmməd (ə.s.) 40 yaşında, Musa isə daha gec peyğəmbərliyə gəlir. Bunların yaşlarının da öz bağlılıqları, əlaqəlilikləri var. 40 yaş informasiyaların tamının açılması müddətidir və, buna baxmayaraq, o, uzun illər boyunca hazırlanıbdır.

Həzrəti Mühəmməd (ə.s.)-ın bu halında Göndərilən bir Ağ geyimli, yə'ni Cənabi Cəbrayıl (ə.s.) informasiyaları Deyimlərlə bərabər, birlikdə ona verməyə başladı.

Bəs, həzrəti Mühəmməd o insanlardan, o icmadan uzaqlaşdı dağlara tək-tənha niyə çəkildi? — Çünki, o aldığı informasiyalarla insanların özlərinin aparmaqlarının və ya dünyanı dərk etmələrinin arasında müqayisəedilməz dərəcədə fərqləri görürdü. Həm də insanlardan uzaqlaşdı ki, informasiyaları maneəsiz, rahat ala bilsin. Əlavə səslər arasında, düzdür, informasiya alınır, amma bu səslərin ona maneçilikləri də olur. Başlı tamam yorğunlaşmasın deyə, o, Məkkədən kənarlaşırdı. Əvvəllər otururdu dağların arasındakı daşların üzərində. Bir müddətdən sonra isə, özünə tamam sakit yer axtardı və bir mağara tapdı.

F.— Bu, yazılanlara görə, Hira dağındakı mağara imiş.

V.— Bu, balaca bir mağara idi. Onun içərisi daha rahat idi və orada oturuş tərzı belə idi ki, hər iki ayağını uzatmazdı, dizlərini qatlayardı və ayaqları üzərində oturardı. Aldığı informasiyaların Qeybdən olduğunu bilirdi.

Günlərin birində, havanın boz, tutğun vaxtı idi. Amma, bu, cansıxıcı deyil, paklıq gətirici bir hava idi. Həmin bu anda mağaradan kənarda, yüksəklikdə bir Ağ geyimlini gördü. Sonradan biləcəkdı ki, bu Ağ geyimli Cənabi Cəbrayıl (ə.s.) imiş. Elə bu andaca üzü aşağıya, torpağa doğru başını əydi; sanki, gördüyü Ağ geyimliyə səcdə edirdi. Sonralardan özünün bu vəziyyətini, bu pozasını namaza da gətirmişdi. Həzrəti Məhəmməd (ə.s.)-ın o ana qədər aldığı informasiyaların, bilgilərin özlüyünü Cənab Cəbrayıl (ə.s.) indi ona verdi. Həzrəti Məhəmmədə aydın oldu ki, indiyə qədər aldığı Bil-gilərin mənbəi Böyük Yaradan imiş. Məsələn, Qur’anda bu, Təkvir surəsində (81) (səh. 311) belə yazılmışdır: **“23. And olsun, Cəbraili açıqdan açığa bir üfüqdə görmüş o”**; Qıyamə surəsində (75) (səh. 304) isə: **“16. Sənə vəhy olunanda Qur’an, dərhal dillənmə, dinmə. 17. Onu Sənin ürəyində cəm eləmək, onu Sənə oxutdurmaq Bizim öhdəmizdədir. 18. Cəbrailin diliylə onu oxuduqda Sənə, dinlə. 19. Onun Sənə açımı da Bizim öhdəmizdədir”**. Böyük Yaradan Cənabi Cəbrayıl (ə.s.)-ın vasitəsilə onu Bilgiləndirirmiş.

Cənabi Cəbrayıl (ə.s.)-ın duruşu yer səthində deyildi, ondan qopmuş vəziyyətdə, havada idi. O, ayaq üstündə, böyük bir əzəmətdə, ağ işıq içərisində, Ağ geyimdə idi. Cənabi Mühəmməd Onun çox rahat vəziyyətini görürdü. Bu, qorxu, təlatümgətirici deyildi.

Cənabi Cəbrayıl (ə.s.)-ın görünməyi və informasiya verməyi çox az müddətə idi və tez də gözdən itdi, yox oldu. Cənabi Mühəmməd (ə.s.) yenə də baş əyərək səcdəyə gəldi və şükürlər etdi. Ona böyük bir aydınlıq gəlmişdi.

Cənabi Mühəmməd (ə.s.) onu mağaranın içərisindən görmüşdü. O isə, mağaradan uzaq idi. Mağaranın içərisi qumluq deyil, kiçik daşları olan torpaq idi. Bu daşlar Cənabi Mühəmmədə əziyyət vermirdi, böyük deyildilər. Bura rahatlıq gətirirdi.

Mağaradan çıxdıqdan sonra sevinc içində, Məkkədə olan evinə gəldi. Yol boyu insanları görürdü, amma onları, elə bil ki, sezmirdi, çünki, hələ də fikrən gördüyü və aldığı İnformasiyaların, Deyimlərin içərisində idi; bu böyük təəsürat onu bürümüşdü. Düzdür, o, titrəyirdi, amma, bu, qorxdugundan deyildi.

F.— Bu, həyacan idi?

V.— Yox, bu, həyacan deyildi. Ümumiyyətcə, elə olur; təəsüratdan balaca üşümə kimi gəlir. Amma, bu, çox rahat, sakit anlardır, təlatümsüzdür. Çox böyük rahatçılıq anlarıdır, ona görə ki, bütün indiyə qədər aldığı informasiyalar, bilgilər başda yerbəyer olurlar, onlar tamlığa gəlir.

Evə çatdıqda bürələndi. Bu bürələnməklə, elə bil ki, o, bağlandı Kainatın özünə, Böyük Yaradanın Özünə. O, yenə də öz daxilində sakit idi. Bu bürələnmək, bu formanın alınması onun özündən asılı olmur, bütün bilgilərin bir yerə, bir topluma yığılması nəticəsidir.

Həmin günün axşamı, gecəyarısından sonra, daha doğrusu, səhərə yaxın, saat 3-dən sonra Cənabi Cəbrayılı bu dəfə evindən gördü. Cənabi Cəbrayıl (ə.s.) evindən bir qədər kənarda idi. Bu dəfə Cənabi Mühəmməd (ə.s.) üçün bilgilərin tamlığını açdı, yeni Deyimlər verirdi.

(F.— Bu barədə Qur’anil-Kərimdə Deyilir:

Muddəsir surəsində (74): “1. Ey örtüyünə bürünən! 2. Qalx ayağa, xəbərdarlıq elə. 3. Uca tut Rəbbinin adını. 4. Təmiz saxla paltarını. 5. Çirkindən uzaq ol.”

Müzəmmın surəsində (73): “1. Ey örtüyünə bürünən! 2. Qalx ayağa gecələr, yatmağını azalt bir az. 3. Gecənin yarısında, yaxud bundan bir az öncə, 4. yaxud bundan bir az sonra aram-aram Qur’an oxu. 5. Biz Səni ağır bir kəlamla yükləyəcəyik. 6. Gecələr yuxudan ayılanda

qulağın eşitdiyini ürəyin duyar, sözlər daha aydın olar. 7. Gündüzlər çoxlu-çoxlu işlər qatar başını /*Qur'an oxumağa vaxtın az olar*/ 8. An Rəbbinin adını. Hər şeyi buraxıb təkcə Ona tut üzünü. 9. Şərqin, qərbin Rəbbidir O. Ondən başqa tanrı yoxdur. Vəkil elə Onu özünə. 10. Büt-pərəstlər nə deyirlər desinlər, bas səbrini. Onlardan xoşluqla ayrılaraq uzaq ol.”

Nəcm surəsində (53) :”1. And olsun batmaqda olan ulduza, 2 yoldaşınız /Muhamməd/ doğru yoldan sapmamış, azğınlaşmamış. 3. Sizə dediyini özündən demir. 4. Dediği vəhy aldığıdır. 5. Dediğini çox güclü olan Cəbrail öyrətmiş ona. 6. Qüdrət yiyəsidir bu mələk. Bərqərar olmuşdu 7. ən ali üfüqdə. Necə varsa eləcə də göründü buradan Peyğəmbərə. 8. Sonra ona doğru yaxınlaşdı və bir az da yaxın gəldi. 9. İki qövs arası qədərincə, yaxud daha yaxın oldu araları. 10. Allahın Öz bəndəsinə vəhyini Cəbrail yetirdi ona. 11. Gözünün gördüyünü könü danmadı Peyğəmbərin. 12. Gördüyünün haqqındamı siz onunla mübahisə eləyirsiniz. 13. Cəbraili bir yol da görmüşdü o 14. uzaq sonluğun sərhəddindəki sədr ağacının yanında. 15. Cənnət yurdu var orada. 16. O sədr ağacını nə örtürdüsə örtürdü. 17. Peyğəmbər heç nəyi gözündən ötürmürdü, gördüyünü görürdü. 18. Rəbbinin ən böyük ayələrini görmüşdü o.”).

V. — ...Ümumiyyətcə Ağ geyimlilər bilgiləri açırlar peyğəmbərlər üçün və özləri ilə onları Qaldırıp aparırlar. İlk əvvəllər Onlar bir bələdçidirlər və Onlarsız Böyük Yaradan Məkanına Qalxım mümkün olmur.

F.— Məsələn, Mühəmməd (ə.s.)-ı Cənabi Cəbrayıl (ə.s.) Qaldırıp aparmışdı.

V.— Bəli, onu özü ilə Cənabi Cəbrayıl (ə.s.) aparmışdı.

Bundan qabaq da demişdik ki, kainatlar ön tərəfdən baxıldıqda 6 qatdır. 7-ci qat isə Böyük Yaradanın Özünün Ağ Məkanıdır. Qalxa-qalxa bunları saymaq da mümkündür. Yanındakı Ağ geyimli də deyib-danışmadan Qalxanı anlama gətirir ki, bunlar qatdır. 6-cı qatdan sonra Ağ geyimli Qalxanla birlikdə 7-ci qata qalxmır, Böyük Yaradanın Qarşısına getmir və oradan aşağıda gözləyir.

Ağlığın içərisinə Qalxan təklikdə daxil olur. Özü də Ağlığa, Böyük Yaradan Məkanına birdən-birə deyil, mərhələ-mərhələ, Yerdən bir neçə gedişdən sonra Qalxmaq olar; çünki, bunların hamısına hazırlıq dövrü lazımdır. Bu müddətlərdə, bu mərhələlərdə Qalxanın hazırlığı üçün müəyyən bilgilər alınmalıdır. Buna isə böyük səbr lazımdır və Qalxan kəs informasiyaları Yerdə ala-ala gözləməlidir. Hər dəfəki Qalxışda da daha böyük məzmunlu Bilgilər, Informasiyalar ona Verilir.

Nəhayət ki, Böyük Yaradanın Məkanına daxil Olan, məhz onda, Onun Təkliyini görür. Təkliyi Onun həmişə, hər an Yaradıcılığındadır.

Me’rac Qalxışı insanların bildiyi, yaxud istədiyi kimi böyük müddətə, vaxta deyil, bir anlıqadır, anadır. Məhz bu kiçik vaxtda çox böyük sahələri Görmək, Informasiyaları, Bilgiləri almaq, Onları dərk etmək mümkün olur.

Bir vaxtlar sən aydınlaşdırmaq istəyirdin ki, necə olur? — cismanilik yerdə olur, ruhu Oraya gedir? — Mən də cavab vermişdim ki, özlüyü, cismi burada, yerdə qalır, yalnız müqəddəs İşığı ilə varlığı Qalxıb Oraya gedir.

F.— Yə’qin ki, bağlanır Oralara, kainatlara və buradan Onların hamısını görür...

V. — Yox, İlk əvvəllər buradan bütün varlığı öz İşığı ilə oraya Qalxır, amma bədən (ölmədən, işini dayandırmadan) Yerdə qalır. Bu, onun ruhu deyil. Elə bil ki, Zəkasıdır, Zəkasında Qalxır. Bu, əql də deyil, Zəkadır.

Qalxan Qalxışda Ağ geyimli Müqəddəsləri də, kainatları da, varlıqları da, ardıcılıqları da Görür. Çünki, Göstərilər, — Görür. O, bir anda Qalxmaqla bərabər, bu cəm varlıqların hamısının məzmununun içərisində olur. Yerdə onunla söhbət edən, yaxud çay içən, deyib-gülən bir kəs, demək olar ki, Qalxan şəxsə heç bir dəyişiklik hiss eləmir. Qalxan şəxs isə arzusu bu anlarda özünün

təklidə olmağıdır. Bu təklid onun özü üçün daha da münasib görünür, daha da özünün rahatçılığını təmin etmiş olur, ətraf maneçiliklər olmur. Sən televizora baxanda ətrafdan maneçilik olmağını istəyərsənmi?

Böyük Yaradan ona Informasiyaları Deyir və Göstərir. Fərq yoxdur ki, hansı dildə Deyilir. Dilin burada elə bir rolu, xüsusiyyəti yoxdur. Məsələ Informasiyaların üstündədir. Deyilən o dildə Deyilməsə necə dərk etmək olar?

Sonradan Həzrəti Mühəmməd (ə.s.) öz xanımı Xədicəyə bunları açdıqda və bu səs ətrafa yayıldıqda, ona qəribəliklə baxırdılar. Hadisələrin sonrakı inkişafını sən dini kitablardan oxumusan, bilirsen. Amma orasını da sənə deyim ki, camaatın ona qəribə baxmağının, daha doğrusu, əksəriyyətinin onu inkar etməyinin bütpərəstliklərindən əlavə başqa bir səbəbi də var idi ki, bu da bəşərin bəşərdən həmin dövrlərdə də uzaq olması, yə'ni bir-birilə yola getməməsi olmuşdu; necə ki, “Yaranış” Kitabında IX bölmədə Böyük Yaradan Deyib:

“17. O Müqəddəslər Göndərilər: bəşər bəşərdən uzaqlaşanda, bəşər o məkana qaranlıqlar toplayanda Göndərilər, — Onlar Göndərilər.

27. Göndərilənlər olubdur, o məkana, o bəşəriyyətə olubdur. Göndərilənlər olubdur, Kitablara Göndərilənlər olubdur. Deyimlər Bir Olubdur, Göndərilənlər Böyük Yaradandan Olubdur.

28. Göndərilənlərim, Deyimlərimlə Göndərilənlər Olubdur, Deyimlər Müqəddəslikdən o Bəşəriyyətə Olubdur.

29. O Bəşər arasına qaranlıq yığımina Işıq gələr, qaranlığı qaranlıqlardan uzaq etməyə Işıq gələr”

və yaxud X bölmədə:

“43. Bəşər bəşərdən uzaqlaşdı, o məkanda (Yerdə) uzaqlaşdı. İlk Yaranışı yaddaşında uzaqlaşdı. Göndərilənlər oldular, Böyük Yaradandan Göndərilənlər oldular (Peyğəmbərlər).

O dövrlərin hamısı eynilikdədir: insanlar biri-birini inkar edir, insanlar biri-biri ilə dil tapmır, ruzisizliklər olur, çatışmazlıqlar, kasıbcılıq cəmiyyətin çox hissəsini əhatə edir; yer üzünü sular, küləklər içində olur. Bunlar qarışıqlıq dövrlərində həmişə olubdur. Əgər, insan insanı qəbul etmərsə, o Göndərilib gələnə necə başa düşərdi?

F.— Həm də həmin insanlar o Göndəriləni, yə'ni, Həzrəti Mühəmməd (ə.s.)-i özləri kimi adi insan hesablayırdılar. Bilmirdilər ki, o, xüsusi olaraq Oradan Göndərilib, halbuki, Onun ruh payı varlığında Zərrədən deyil, Işıqdan idi. İnsanlar indi də peyğəmbərlərin, xüsusilə qədimlərdə olan peyğəmbərlərin Allah tərəfindən birbaşa camaat arasından seçildiklərini düşünürlər. Ona görə də, tarixdə bə'zən yalançı peyğəmbərlər də peyda olub və indi də buna cəhd halları olur. Əsas məsələ onların insanlara, bəşəriyyətə nə gətirməyində və gətirdiklərini necə dərk edib-etdirməklərindədir.

V.— Sən düz deyirsən. Axı, həm də Həzrəti Mühəmməd (ə.s.)-in gətirdiyi Qur'anda, Baqara surəsində belə bir Deyim də vardır:

“23. Bəndəmiş /Mühəmmədə/ nazil elədiyimizə /Qur'ana şəkk gətirirsinizsə əgər, di siz də onuntək bir surə gətirin. Allahdan başqa bütün şahidlərinizi də çağırın.

24. Əlinizdən gəlməsə bu, — əlinizdən gəlməz də heç, — onda gözləyin özünüzü yanacaq insanlara və daşlara olan oddan. Kafirələr üçün hazırlanmış oddan”.

Heç olmasa 10 ayə də, sən dediyin o yalançı peyğəmbər gətirsin; amma, bu ayələr, əlbəttə, İlahiyyatdan, İlahiyyət üstündə olmalı, öz zamanəsinə uyğun gəlməli və əvvəllərdə deyilənləri, o tarixləri təkrar etməməli, yeniliklər olmalıdır. Görürsən, adi bəşər onu gətirə bilməyib və gətirə bilməyəcəkdir də. İlahiyyət İlahidəndir, Böyük Yaradanın Özündəndir. Böyük Yaradana Qalxmadan Onun Deyimlərini, İlahiyyəti gətirmək mümkün deyil.

Deyirdik ki, bəşər bəşərdən uzaqlaşdığına görə Göndərilənlər həmişə inkar olunublar; Həzrəti

Musa da, Həzrəti İsa da, Həzrəti Mühəmməd (ə.s.) da, Həzrəti Budda da, Həzrəti Zərdüşt də inkar olunublar. Niyə? Bəşər istəməyibmi dərk eləsin? — Əslində istəyib, istəyiblər dərk etmək. Amma iş burasındadır ki, belə dövrlərdə bəşər, bəşəriyyət özü özünü inkar edibdir. İndinin özündə də nə istəyirlər, — bilinmir, amma nəse istəyirlər. Çünki, dövrləri belə olubdur.

Qur'anil-Kərimdə belə deyim də vardır, — Həzrəti Mühəmməd (ə.s.) adamlara deyirdi ki, məhşər gününə az qalır, yaxınlarda məhşər olacaq. Hətta hansısa gününü də təyinləşdirir...

(F. — *Bu barədə Qur'anil Kərimdə yazılmışdır; məsələn, Şura surəsində (42):*

“7. Biz Sənə Qur'anı ərəbcə vəhy elədik olacaqla qorxuzasan şəhərlərin anası Məkkə əhlini və ətrafda olanları. Və bir yerə cəm olacaqları gün barədə — şübhə yoxdur gələcək o gün — xəbər verəsən onlara. Cənnətə girər bə'ziləri, alovlanan od üçün — bə'ziləri.

17. Kitabı haqq olaraq öz ölçünü-mizanı ədalət olaraq göndərən Allahdır. Nə bilirsən, bəlkə də qiyamət saati lap yaxındadır.

18. Qiyamətin qopmağına inanmayan kimsələr buna tələsdirirlər. İnanan kəslərsə qorxudan əsirlər, bunun haqq olduğunu bilirlər. Bilin, dərin bir sapqınlıq içindədir qiyamət saati barədə mübahisə eləyən kimsələr”;

Muhamməd surəsi (47), ayə 18:

“Qiyamətin qəflətən gəlməyini gözləyir onlar? Artıq gəlib yetişmiş onun əlamətləri. Qiyamətin özü gəlib çıxdımı, daha öyüd almağın onlara nə faydası?”;

Duxən surəsi (44), ayə 59:

“Sən gözlə onların yox olacaq gününü. Onlar da gözləməkdədir Sən nə vaxt öləcəksən”;

Əhqaf surəsi (46), ayə 6:

“İnsanlar məhşərə çəkilən zaman, düşmən kəsilər onlara bütələr, insanların ibadətini danar bütələr”).

V.—... Bir tərəfdən deyilən dağıntı gününü bu insanlar görmür, digər tərəfdən Mühəmməd (ə.s.) da səhv demir; peyğəmbər səhv deməz, çünki, Allahdan ona Göstəriləni, Deyiləni deyər.

F.— Buna bənzər xəbəri Həzrəti İsa (ə.s.) da xəbər verib. Deyib ki, bu yaxınlarda dağıntılar gələcək, məhşər olacaq. Amma mən güman edirəm ki, bununla dünyanın, Yer kürresinin sonunun gəldiyini onlar deməyiblər.

V.— “Bu yaxınlarda” deyib. Bu sözü həm də o insanlar öz olduqları şəhərləri, kəndləri başa düşüblər və soruşublar ki, “bə, niyə olmadı? Ətrafımızda ki bir dağıntı görmədik!” Amma o adamlar Yer kürresinin digər regionlarında nələrin olduqlarını əlaqələrinin zəif olduqlarından informasiya qıtlığından o vaxtlar görə bilmirdilər. O peyğəmbərlərin dedikləri günlərdə, o ərəfələrdə vulkanlar, zəlzələlər, küləklər, daşqınlar və digər fəlakətlər olur və dağıntılar gəlirdi...

(F.— *Doğrudan da Hicrətin beşinci ilində, 626-cı ildə Mədinəni mühasirəyə alan Qüreyş ordusu üzərinə böyük bir fırtınalı külək əsmiş və onların düşərgələrini dağıtmışdı. Bu isə həmin ordunun mühasirəni bitirib, çıxıb getməsinə səbəb olmuşdu. Qur'anın Əhzəb surəsində (33) bu barədə yazılıb:*

“9. Ey iman gətirənlər! Anın Allahın sizə olan ne'mətini. Əsgərlər gəlmişdilər üstünüzə (Mədinədə baş vermiş “Xəndək döyüşü” adlanan hadisə nəzərdə tutulur). Küləyi göndərmişdik, sizin görmədiyiniz əsgərləri göndərmişdik üstlərinə. Nə iş görürdünüzsə görürdü Allah.

10. Almışdılar üstünüzü yuxarıdan, aşağıdan. Bulanmışdı gözləriniz qorxudan, ürəyiniz gəlmişdi ağzınıza. Allahın barəsində nələr düşünmürdünüz.

11. Bərkə çəkilmişdi, şiddətli bir sarsıntıya uğramışdı mö'minlər.

12. “Allahın və Rəsulunun bizə verdiyi və'd batil imiş” deyirdi münafıqlar, ürəyi azarlılar.

25. Kafirləri hikkələriylə birgə geriye qaytardı Allah. Bir xeyir qazanmadılar. Allah Özü kömək oldu mö'minlərə savaşa. Qüvvətlidir, güclüdür Allah.)

V.— ...O peyğəmbərlərin öz olduqları ərazilərdə isə bu deyilən dağıntılar olmur və onları əhatə edən adamlara zərərlər dəymir, çünki peyğəmbərlər özləri ilə o ərazilərə, o əhatəyə Işıq gətirirlər.

Buna görə də, ümumi halda, peyğəmbərlərin olduğu kənddə, şəhərdə, regionda dağıntılar olmamalıdır və olmur. Bu səbəbdən də onların dediklərinə şəkk gətirmək, şübhə yaratmaq olmaz. Onda insanlar arasında onlara inamsızlıq yarana bilər ki, bu da, İlahiyyət nöqtəyi-nəzərinə uyğun deyildir.

Gəl bir anlığa düşünək ki, niyə Qur'anil-Kərimin bir çox surələrində “o dünya”, “bu dünya”, “cənnət”, “cəhənnəm” sözləri tez-tez təkrar olunur. Cənnət də, cəhənnəm də cəm bəşərin bu dünyalarda elədiklərinin nəticələridir. Bu Göndərilənlər vasitəsilə Böyük Yaradan bəşərə Bildirir ki, maddiliyin çox zərərli əsarətindəsiniz və bu əxlaqsızlıqları, bu pislikləri edirsiniz deyə, cənnət də, cəhənnəm də var və olur; etməsəniz, onlara ehtiyac da qalmaz. Məsələn, “Yaranış” Kitabında da deyir (X bölmə):

“52. Qırmızı, Od yandırdı, (cəzalı məkanda, cəhənnəmdə) qaranlıqları o bəşərdə yandırdı. İlkəndən İlkə, Işıqlı İlkə qaytarmağa yandırdı — qaranlıqlarından uzaq olsun, İlkə kimi Işıqlı olsun.

53. Nə istədi, — bəşər istədi, cəzaları bəşər istədi, bəlaları bəşər istədi, qədərsizlikləri bəşər istədi, cahilliyi, yenə, bəşər istədi.

54. Cəza məkanlarının (cəhənnəmin) Yaranışını bəşər istədi; zülm etmişdi, — özünə zülm istədi. Bəşər istədi, ruzisizliyi, yer məkanına cəzaları bəşər istədi. Saylar arasında saysızlığı bəşər istədi.

55. Müqəddəslikdən Müqəddəsliyə dönməliyə, bəşər özünə — etdikləri ilə təkrar yaranış istədi. İstəyi nə idi, — istəyini özünə istədi bəşər (Müqəddəsliyə, Əbədiyyətə qayıtmalıyə bəşər, təkrar yaranış istədi)”.

Bu məsələni Böyük Yaradan başqa cür də Həll Edə Bilərdi: bu adamları, bu “pis yaranışı” kütləvi də Qıra Bilərdi. Böyük Yaradanın bu sonsuz-nəhayətsiz Kainatlarda bunlara o qədər də Ehtiyacı yoxdur. Amma, o, Rəhmli və Səbrlidir, hələlik Dözü və Gözləyir. 3000 il, 2000 il və ya 1400 il keçməyinə baxmayaraq “mənlilik” həddində, pul eşqində olan bu bəşəriyyət hələ də bu sadə həqiqəti dərk eləyə bilməyib.

İlk əvvəllərdə, Quranil-Kərimin öz dililə desək, Məkkə əhli Mühəmməd Peyğəmbəri qəbul etmədi, onu sıxışdırdı. O zaman Orada, ümumiyyətcə, Ərəbistan Yarımadasında başqa dinlər, müxtəlif təriqətlər var idi. Onların da heç biri bunu qəbul etmək istəmirdi. Həzrəti Mühəmmədin böyüklüyü orasında idi ki, o, hicrət etdi. Ümumi halda bu inkar olunmayan mütləqdir ki, peyğəmbərlərin hamısı yerini dəyişiblər. Təhlil etsəz, görürsünüz ki Musa, İsa, Zərdüşt də, Budda da, digər peyğəmbərlərin hamısı yerlərini dəyişiblər. Həzrəti Mühəmmədin bu barədəki vəhyini o biri peyğəmbərlər də Böyük Yaradandan alıblar. Həzrət Əli onun yatağında yatmış, özü isə ayaq geyimlərini tərsinə ayaqlarına bənd etdikdən sonra evindən getmiş, gizlənmiş və, beləliklə, izi itirmiş və sonra isə Məkkədən hicrət etmişdi. Əslində onun özü qaçmırdı, onu Aparan Aparırdı. Niyə Mədinəyə (yaxud digər məskənə) getməliyi Peyğəmbər? — Çünki, topladığı İlahi Bilgilərin tamlığını açmaq üçün, tamlığın Açılması üçün mütləq getməliyi Mədinəyə və yaxud başqa bir yaşayış məskəninə, — şəhər və ya kənd olsun, — fərq eləməz. Tamlığın Deyilməsi üçün Ərazidən əraziyə getməlidir və asılı deyil ki, Məkkədə qüreyşilər ona və tərəfdarlarına əziyyət verdi, ya vermədi. Bu halların özləri belə yaranır ki, peyğəmbərlər qaranlıq toplumlarından çıxsın, Işığı desin, Işığa gəlsin, Işığı gətirsin. Bu mütləqdir.

Sənə Həzrəti Mühəmməd (ə.s.) barəsində bir anı da nağıllayım. Ümumiyyətlə, Həzrəti Musaya da, Həzrəti İsayə da (vəftiz), Həzrət Mühəmməd (ə.s.)-a da Deyib ki, su ilə paklanın, səcdə edin və səcdə

edənlərin hamısı paklansınlar: səcdədən, namazdan əvvəl pak olmalısınız. Bunların, görürsən, hamısı ümumiyyətcə paklığın üstündədir.

Sənə o anı demək istəyirdim ki, Həzrət Mühəmməd (ə.s.) öz yoldaşları ilə səhrada imişlər və dəvələrin böyürlərindəki su tuluqları sallanırdı; onlarda çox az su var idi. Dəstəməza su çatmazdı. Günorta namaz vaxtı idi; su olmadan, dəstəmaz almadan, namaza durmaq olmaz. Odur ki, o, fikirli halda idi. Böyük Yaradanın ümumi halda Nəzərində cəm varlıqlar həmişə olur, Onlara həmişə Baxır. Amma Göndərdiyi peyğəmbərlər hər an Nəzərindədir. Həzrəti Mühəmməd (ə.s.)-ın bu fikirli halında Böyük Yaradan ona vəhy Verdi ki, **“durduğun yerin özü İşıqda olub müqəddəslikdədir. Sənin öz Işığın, öz peyğəmbərlik Nurun oranı Işıqlandırır. Sən özün Paksan (deyə), oranı da paklandırıbsan. Qoyun əllərinizi yerə, qoyun ovuclarınızı quma. Əllərinizə, üzünüə sürtün qumu”**. Deyilən sayaq da təyəmmüm edildi.

Paklıqda qum su qədər ola bilməz, amma, Peyğəmbər Işığı qumu da o qədər paklandırırdı.

F.— Bəs, onda, İsa Peyğəmbər özü Işıqlı idisə, Pak idisə, onda niyə özü su ilə vəftiz olmurdu, onu Yəhya vəftiz etdi?

V.— Hələlik o ana qədər Həzrəti İsayə Peyğəmbərlik Verilməmişdi. Peyğəmbərlik ona həmin vəftizdən sonra Verildi...

(F.— *Doğrudan da İncildə (məsələn, bax: Matta 3, 4) yazılıb :*

“11. Mən sizi tövbə üçün su ilə vəftiz edirəm; məndən sonra Gələn isə, məndən daha qüdrətlidir. Mən Onun çarıqlarını daşımağa belə layiq deyiləm. O sizi Müqəddəs Ruh və odla vəftiz edəcəkdir.

13. O zaman İsa Yəhya tərəfindən vəftiz olmaq üçün Qalileyadan İordan tərəfə, Yəhyanın yanına gəldi.

14. Yəhya isə: “Mən Sənin tərəfindən vəftiz olmağa möhtacam, Sən isə mənim yanıمامı gəlirsən?” — deyərək, Ona mane olmaq istədi.

15. Lakin İsa ona cavab verib dedi: “İndilik razı ol; çünki, beləcə saleh olan hər şeyi icra etmək bizə yaraşar”. O zaman Yəhya Onun istəyinə razı oldu.

16. İsa vəftiz olunub, o anda sudan çıxdı: və budur, göylər açıldı və Allahın Ruhunun göyərçin kimi enib Öz üzərinə gəldiyini gördü”.)

V.— ... O ki qaldı Həzrəti Mühəmməd Peyğəmbər (ə.s.)-ın ümumi Deyimlərin aldığına, hansı ki, sonradan onlar yığışıb olacaydı Qur'an Kitabı, bunlar uzun müddətə olmuşdu. Bu deyimləri, o zaman ümumi savadın, təhsilin, elmin səviyyəsinin indikinə nisbətən çox aşağı olması üzündən çətinliklə olsa da, müsəlmanlara və digər dinlərdən olan insanlara açdı və açıqlamalarını onların öz dilində, öz səviyyələrində anlada bilirdi.

Bu peyğəmbərlərin, məsələn, Musanın, İsanın, Buddanın, Zərdüştün, Mühəmməd (ə.s.)-ın öz dövrlərində yaşayan hər bəşərin səhvləri o idi ki, onlar İlahiyyatın dərinliklərini, incəliklərini, elmini gözlərinin önündə olanda onlardan soruşmurdular və soruşa da bilmirdilər, ona görə ki, özlərinin səviyyələri öz zəmanələrinə uyğun olaraq aşağı idi. İlahiyyatın hər bir hərfinin, nöqtəsinin, nidasının öz incəliyi var və icrası da İlahiyyatın özünə uyğun olmalıdır. Bu səbəbdən də Böyük Yaradan Bir olduğu halda çoxallahlılıq və ya müxtəlif dinlər, müxtəlif təriqətlər yaranır, bir dinin inamlısı başqa bir dinin inamlısını bəyənmir, qəbul etmir və, hətta, aralarında dini çəkişmələr və müharibələr baş vermiş olur. Bəşərin bəşərdən uzaqlaşmasının bir səbəbi də bunlardır. İnkər həmişə var, amma bu Gəlişlər (peyğəmbər) həmişə olmur axı! İndiki bəşər elə bilməsin ki, çoxallahlılıq, bütlərə sitayiş İlkin bəşəriyyətə aiddir. Bəşəriyyətin “qızıl” dövründə, yə'ni İlkin dövründəki İlahiyyət bilgiləri, İlahiyyət anlamları indikindən qat-qat yuxarı və həqiqətə uyğun olub. Bu istiqaməti saxlamağa əql lazımdır,

əqlə rəhm lazımdır, rəhmə səbr lazımdır. Bunlarla islamiyyət nəinki bir din kimi, həm də bir İşıq kimi qorunmalıdır. Çünki Həzrəti Mühəmməd (ə.s.) bu əraziyə bunlarla Göndərilmişdi, O, İşıq gətirmişdi. Mühəmməddən əvvəl, onun dövründə və hətta ondan sonra, əvvəlinci xəlifələrin dövründə bu ərazidə İşığa qaranlıq gətirirdilər, hərə bir dəstə düzəldirdi, dartışma gedirdi. İşığı isə yalnız birlikdə qorumaq olar, yalnız inamda qorumaq olar. İlahiyyət İlahiyyətdə, İlahiyyətin İşığını qoruyub saxlamaq lazım idi, bir-birinə hücum vaxtı deyildi. Yığıcllaşıb elmə gəlmək, elmi gətirmək lazım idi, islamiyyət Elmlə dayanacaqdı yer üzündə. Həzrəti Əli bilirdi ki, islamiyyət uzun müddətdir, yə'ni əbədilikdir; İlahiyyət Əbədiyyətdən gəlir, — əbədi də olacaqdır. Hər bir dinin gətirdiyi İlahiyyət, onun əsasları, onun Elmi əbədidir; çünki, Böyük Yaradan Birdir, Onun Yaratdığı Kainat, Onun Yaratdıqları, Yaranışlar Əbədidir. Belə bir cəhət var... həzrəti Mühəmməd Peyğəmbər (ə.s.) dövründə Yer üzündə nə qədər əhali var idi?

F.— Təxminən 200 — 300 million.

V.— Lap, elə, 400 — 600 million olsun. Hanı o 200, 400, 600 million insan? — hamısı çıxıb getdilər, qayıtdılar yer üzündən. Axı, onlar mərhələ-mərhələ qayıtmışdılar, amma mərhələ-mərhələ də sonralar buraya göndərilənlər olmuşdu. Bu insanlar gələndə əllərində heç nə gətirməmişdilər. İnsan gəldi, ərsəyə çatdı və bundan sonra İşığı axtarmağa başladı, Allahını — Böyük Yaradanını axtardı. Məkkəni, Tibeti, Yerusəlimi, Romanı və başqa İşıq yerlərini axtardı. İnsan həm də İşığı özündə, özlüyündə başladı axtarmağa, ona görə ki, o, Əbədiyyətdən gəlib, əbədidir.

Dedik ki, o insanlar Həzrəti Mühəmməd (ə.s.)-la birlikdə o dövrdə qayıdıb getdilər. Amma onlara gələn islam dini məhz Elmin sayəsində, özü də, əsasən özünün kökü olan üsuli-dini və budağı olan fəruidini sayəsində müvəqqəti olmadı, həmişəlik qaldı bu yaşadığımız dünyada. Bir fikir ver ki, yer üzünə gələn o insanlar müddətə idilər, öz müddətlərini başa vurduqdan sonra qayıdıb getdilsə, Həzrəti Mühəmməd (ə.s.) bir peyğəmbər olmaq e'tibarilə birbaşa öz Əbədiyyətinə Qayıtdı. Peyğəmbərlərə sorğu-sual Orada yoxdur. Bu barədə “Yaranış” Kitabında da Böyük Yaradan Deyir (IX bölmə):

“4. O Müqəddəslər — Əbədilikdən Göndərilənlər, — Əbədiliyə Dönənlər. Böyük Yaradan İşığından Göndərilənlər, — Böyük Yaradan İşığına Dönənlər; Müqəddəslər — İcraçılar, onlara sorğu yox.

5. Onlar Böyük Yaradandan Göndərilənlər, Böyük Yaradana Qayıdanlar, Əbədidən Əbədi İşığa Qayıdanlar.

6. Onlara sorğu yox, onlardan təkrar yaranış yox. Müqəddəslər — Böyük Yaradandan Göndərilənlər, Böyük Yaradandan İşıqla Göndərilənlər”.

Çünki, bu peyğəmbərlər icraçılardır. Bəs, nə qədər icra edirlər? — Böyük Yaradanın Dediği və Göstərdiyi qədər; nə az, nə çox. O Göndərilən Peyğəmbərlərə insanlara artıqdan söz demək və ya özlərindən söz, Deyim düzəldib gətirmək olmaz, — icazə Verilməyib. Onlar özləri ilə İşıq gətirir və Böyük Yaradan o İşıqları onların gəldiyi ərazilərdə bərqərar edir. Məhz ona görə, mən sənə deyirdim ki, Ərəbistan yarımadasının ərazisi müqəddəs İşıq (Nur) içərisindədir. Bu ərazi İşıq içərisində idi, Mühəmməd (ə.s.) isə İşıq içərisinə İşıq gətirdi. Bu ərazilərə isə sonradan gələn insanlar qaranlıq gətirməməlidirlər; İşığı bu ərazilərdə qorunmalıdır.

Bu dünyaya gələn insanlar o İşıqları zahirdə gözləri ilə görməsələr də, əqləri, zəkaları ilə bilirlər ki, bu ərazilərdə Müqəddəs İşıq, Müqəddəs Nur var. Yaddaşında İşıq olan İşığı da axtardığından, gəlir İşığı ziyarətə. Durur səcdəgah qarşısında, lazımı icraları yerinə yetirir və dünyanın ən xoşbəxt adamı olur, çünki, axtardığı İşığı tapmışdı. Özü də, hərəsi öz qədərində paklanır, müqəddəsləşir, bu şərtlə ki, bunda məqsəd, təmənna güdməsin ziyarətdən sonra isə öz paklığını, müqəddəsliyini öz işi, öz halallığı

ilə həmişə saxlasın. Dünyanın ziyarətgahlarında icra formaları müxtəlif olsa da, məzmun eynidir: Böyük Yaradana səcdə edir.

Peyğəmbərlər Qayıtdıqda heç də ərazilərə gətirdikləri İşığı özləri ilə aparmırlar; Özlüyündə Onlar Qayıdırlar Böyük Yaradan Qarşısına, Müqəddəsliyinə, Əbədiyyətinə.

BUZ DAĞI

F.— Təxminən 2 ay bundan qabaq televizorda göstərdilər ki, Antarktida ərazisindən çox iri buz dağı qopmuş və Atlantik okeanında ekvatora tərəf üzmədədir. Bu nə ilə əlaqədardır?

V.— Bax, “Yaranış” Kitabında V bölmədə Deyilir:

“93. Yer məkanında su hövzələri dönəndir, yerlərindən dönəndir. Qit’ədə qit’ə dəyişəndir, su hövzələri dəyişəndir”.

Çünki, Yer kürrəsi nüvədən qızır. Odur ki, Yer atmosferinin orta illik temperaturu artır və bundan sonra da artacaqdır. Yerin nüvədən qızması isə Günəşin öz planetləri ilə birlikdə yeni mərhələyə, yeniliyə keçməsi ilə əlaqədardır.

Buz dağının Atlantik okeanında Argentinaya tərəf üzməsi ilə Dünya Okeanında su səviyyəsinin artmasına səbəb olmayacaqdır. Ona görə ki, ümumi buxarlanma Okeanda artmışdır və buz dağı olsa-olsa yalnız tarazlaşmaya xidmət edə bilər.

Bilirik ki, İlkdən Yer kürrəsinə gələn 10 Müqəddəsdən Cənub qütbündə Ək, şimal qütbündə isə məskən salan Üz olmuşdu. Vaxt gəlib çatıb ki, Bəşərin yığdığı qaranlıqları təmizləyib paklandırmaqdan ötrü Yerin səthində sular artıbdır. İndiki insan elə bilir ki, onun, heyvanatın və bitgi örtüyünün hal-hazırdakı miqdarının yaşayış şəraitini təmin etməkdən ötrü indiki kimi, Okean suları Yer səthinin 5/6 hissəsini tutmalı, suyun miqdarı isə, elə bu qədər də olmalı imiş. İlk əvvəl qütblərdə buzlaşma yox idi və oralarda da bəşərlər yaranmışdı. Yer üzünü materiklər birləşmiş formada idi. Sonralardan Yer qatlarından qalxan suyun artması nəticəsində yer üzündə böyük dəyişikliklər baş verdi. Bir neçə qit’ə yoxa çıxdı. Bu elmə də məlumdur. Yə’ni Nüvə qızıbdır və Yer kürrəsi qütblərdə basıq formanı, belə ki, kürrə dəyişilərək ellipsoid formasını alıbdır, eyni zamanda qütblərdə buzlaşma prosesi baş veribdir. Bu isə nüvədəki istiliyin artıq sərfinin qarşısını alıbdır. Bu dəyişikliklər barədə Böyük Yaradan “Yaranış” Kitabında insanlara bilgilər Verir.

Yerin indiki anında da insanların ona, Günəşə, ətraf planetlərə və qalaktikalara gətirdiyi qaranlıqların, qaranlıqların təsirini azaltmaq və yoxa çıxardaraq paklandırmaq üçün yenə də dəyişikliklər, istiləşmə gedir və bu proses gələcəkdə güclənəcəkdir.

İNDİ BELƏ OLUBDUR

V.— Yer üzünə elə bir mərhələ gəlib ki, indi insanlar bir-birilə dil tapmırlar. Birisinin dediyinə o biri qulaq asmır, başa düşmək istəmir. Buna heç bir təbiət və ya Yerdən xaric Kainat hadisələri səbəbkar deyil. Səbəb yalnız bəşəriyyətin özünün özündən uzaqlaşdığı amildir.

Böyük Yaradan Yerin, bəşəriyyətin indiki halına aid, gör, nə Deyir:

— Yer üzünü belə olubdur, — indi belə olubdur.

Yalan danışmaq “şöhrət” olubdur,

haram yemək bir “şücaət” olubdur.

— “Şöhrət” “Şücaət” arasında insanlar aciz olubdur. İkisinin arasında amansız olubdur. (“Şöhrət” və “Şücaət” qaranlıq gətirən anlamındandır).

— İkisinin arasında xəyanətlər başda olubdur.

Yer üzü indi belə olubdur: ”Şöhrət”, “Şücaət”, xəyanət arasında bəşəriyyət biri-birinə e’tinasız olubdur.

— Belə davamlıdır, hələ davamlıdır.

Heyf, insanlar arasında insan İnsanlıqdan uzaq olubdur. Ümid içərisində ümitsiz olubdur. İnam içərisində inamsız olubdur. Özü özünə iyrənc olubdur.

(Nə eləsin insan ki, nəşə istəyir eləməyə, aciz qalır. Ona görə də özü özünə iyrənc olubdur).

— Yer üzü indi belə olubdur; zəlzələlər, tufanlar, aramsız yağışlar; bəşər kütləvi dönüşdə olubdur, yer üzü ruzisizlikdə olubdur.

— Yer üzü indi belə olubdur; qanla qan arasında, müharibələrdə olubdur. Yer üzü kütləvi qırğında olubdur. Bəşər biri-birini qırmada olubdur.

— Bu əsrin sonudur, belə olubdur.

Üzünüə gələn əsr də olacaq; o əsr də çətin olacaq, o əsr dartıda olacaq.

— Sanki, insanlara Qaranlıq hakim olubdur. Yer üzü indi belə olubdur.

İndi izah edim ki, niyə belə Deyibdir Böyük Yaradan. Təsəvvür elə ki, sən sualdasan, sən sorğudasan ki, bu Deyimləri niyə Göndərirən, ya Böyük Yaradan? Məgər, başqa cür Edə Bilməzsənmi? Axı, Sən Yaradansan, Sən Özün nəşə Edə Bilərsən.

Deyir:

— Onların etdiklərinə Mən Göndərirəm; İndi Yer üzü belə olubdur. Onda da (*keçmişlərdə*) Yer üzü belə idi. Yer üzü belə olacaqdır ki, Şərqdən Göndərəcəyəm. (*Əlavə olaraq bax: “Yaranış” XII bölmə, 19 — 27-ci Deyimlər*).

Yə’ni belə olur ki, Göndərilənlər Göndərilir. Halbuki, biz insanlar deyirik ki, bu işləri Allah Edir. Yox, Allah Eləmir. Allah bu işlərin olacağını əvvəldən Görəndir. Böyük Yaradan əvvəli əvvəldən Görəndir. İlk Yaranışın Anında, Böyük Partlayışın Anında Kainat (Ellipsoid, Oval) Yarandığı Anında, bundan sonra isə məkanların yarandığı anında O, Baxdı: **“bunlar bir yaranışdır, Təzahürdür** (*yə’ni Özünün təzahürüdür*), **amma Mən Deyil. Mənim Təzahürümdə yaranacaqdır, — Ağ geyimli Müqəddəslər yaranacaqdır. Bunların hər birinin arasında ünsiyyət yaranacaqdır, ünsiyyət anlamda olub, sözdə yaranacaqdır. Söz sözlə olacaqdır”**. Ona görə də, hələ Müqəddəslər yaranmamışdan öncə Böyük Yaradan cəm kainatlara ucadan Çağırır: **“Yaranışdır, Yaranışdır, Yaranışdır”**, — bununla da O, İlk sözü Gətirdi; İlk Anlamı Gətirməkdən ötrü İlk söz deyildi, söz gəldi. Deməli, indiki bu Göndərilənləri ilə, Deyimləri ilə də Böyük Yaradan bəşəriyyəti mənfi işlərdən, mənfi düşüncələrdən Uzaqlaşdırmaqdan, birliyə Gətirməkdən ötrü biri-biri arasında ünsiyyətə, anlaşmalara Çağırır. Bu Deyimləri ilə Böyük Yaradan bəşəriyyətin özünə öz İlkini Göstərir ki, “etmə, etməyin!”. Bəşər öz yaranışının İlkini dəyişə bilmədiyindən, o, mütləq ünsiyyətə, anlaşmalara, birliyə, mehribançılığa gəlməlidir. Bəşəriyyət bundan heç yana uzaqlaşa bilməyəcəkdir, əvvəl-axır birliyə gəlməlidir. Odur ki, Böyük Yaradan bəşəriyyəti öz yaddaşına Gətirir

NİYƏ PAKLANMALIDIR BƏŞƏR

(su ilə paklanma)

V.— Böyük Yaradanın Deyimləri çoxdur. Yenə də onlardan birisinə baxaq. Odur ki, əvvəlcə tövsiyyə olunmuş su ilə paklanmada icraatın özünə nəzər yetirək və bunlardan hər birinin nə səbəbə görə icra olunması üzərində dayanacaq. Böyük Yaradan bu səbəblərin açıqlamasını da Verib:

— Əgər, su ilə paklanmasaq, səcdə etsək (və ya etməsək), olmaz? Bunsuz çağırısaq Səni, Eşitməzsənmi bizi, Görməzsənmi bizi?

— **Görərəm; Mən Görən, Mən Eşidənəm. Hər Yaratdığımı Görüb, hər Yaratdığımın çağırışını Eşidənəm.**

— Bəs, onda nəyə lazımdır su ilə paklanmaq? Əgər çağırısaq Səni, diləsək Səni, Görəcəksənsə bizi, Eşidəcəksənsə bizi, nəyə lazım su ilə paklanmaq?

— **Yox, paklanmalısınız, su ilə paklanmalısınız.**

— Niyə?

— **Bax: doldur əllərini, yu üzünü; üzün — üzdür, əllərin — əl. O Müqəddəslər Önümdə duranda üzünü Görürəm, varlığını (içini) Görürəm. (Müqəddəsin) Özü geyimdədir.**

Sonra isə bu izahları da Verdi:

1. — **İlk Mənəm, zəka Verən Mənəm. Baş başda yad et. Başına əl çək, — Əvvəl Mənəm** (yə 'ni, *"Baş Mənəm, Mərkəz Mənəm, Başda olan Mənəm"*).

2. — **Qollarını pak et ki, "Yaranışın Əvvəl Anını" yad et. Pak et, Olduğu kimi pak et; İcra et, — "İki Tərəfim iki səmtə, üç Müddətə İşıq Etdim".** (Əlavə olaraq bax: *"Yaranış" XII bölmə, Deyim 5*).

3. — **Baş barmaqlarını sinənə çək, — Səndən əvvəl İşığındır, yaranış İşığındır** (ruhi İşıq). (Əlavə olaraq bax: *III bölmə, Deyim 17; IV bölmə, Deyim 157, 160; VII bölmə, Deyim 77*).

4. — **İki əlini (tək-tək) çiyinə qoy, — iki çiyində Ağ geyimli "kiçik" Müqəddəslərdir; Müqəddəsləri Müqəddəslikdə müqəddəsliklə yad et.** (Əlavə olaraq bax: *III bölmə, Deyim 76, 82; VII bölmə, Deyim 41*).

5. — **İki baş barmağını iki kürəyinin arxasına çək, — məkr, qaranlıq arxada, arxanca gəlir. Gəlməmişdən əvvəl özünü, varlığını pak et.** (Əlavə olaraq bax: *IV bölmə, Deyim 117, 118*).

6. — **Çək əllərini ayaq bükümlərinin ardına, — o, hərəkətlərdir, həmahəng hərəkətlərdir; — Hərəkətləri pak et, kainatları yad et.** (Kainatlar da həmişə hərəkətdədir. Əlavə olaraq bax: *I bölmə, Deyim 38*).

7. — **Çək əl barmaqlarını ayaq barmaqlarının arasına, — onlar kiçikdir; Onlar tutan, onlar yapışandır; — Tutduğun, yapışdığın pak olsun. Əl uzat, barmaqlarınla uzat; zəkanda paklıqla uzat.**

Paklanmaq çətin deyil. O, bir səcdədir. O, İşığa, İlk İşığa, — Mənə səcdədir; Əbədi İşığa əbədi səcdədir. Yaradan İşığına, Yaranış Anına səcdədir.

Addımların, baxışın o yerdədir (Yer kürresində), varlıqlar arasında, o yerdədir. Varlıqla, zəkanla pak ol. Yaranışlar arasındasan, Yaranışlarla, Paklıqla pak ol.

Sonra yenə izah Edir:

— **Mənə üz tutmaqdan əvvəl sən idin, Məni dərk etməyin üçün səcdəni Mən Göndərdim.** (Yə 'ni, *səcdələrlə Mənə üz tutursan, Məni səsləməklə Mənlə özün arasında İşıq zolağı yaradırsan*).

YUXU

F.— “Yuxu” dediyimiz nə olan şeydir?

V.— “Yuxu” — dediyinin özü də bir informasiyadır. Bu informasiyalar beyində bir çox kiçik nöqtələrdə yaddaşlaşır. Buna “kassetləşmə” demək olmaz. “Kasset”, “kasset yığımı” yoxdur. Burada informasiyanın göndərişi və alınışı var. Böyük Yaradan Öz İnformasiyasını daima Verir. Bu informasiyalar hər sahəni əhatə edir, deyək ki, şairlərdən ötrü şair informasiyasını, rəssamlardan ötrü rəssamlıq informasiyasını və s. və i.ə.

F.— Elmdə deyilir ki, beynin qabıqaltı sahələrində şüur var, amma bu sahə yatmış haldadır.

V.— “Yatmış haldadır” — deyirik, “yatıbdır” — demirik. Böyük Yaradanın Özü də “Yaranış” Kitabının IV bölməsində Deyir:

“1. Böyük Yaradan o Müqəddəslərlə, Əbədiyyətdə Əbədiyə. Böyük Yaradan Yatmaz, Mürgüləməz; cəm Yaranış yatmaz, mürgüləməz.

2. Əbədiyyətdə Müqəddəslər Yatmaz, Mürgüləməz, qida ilə Qidalanmaz.

3. Cəm yaranış yatmaz, mürgüləməz. «Yatmaq» — yatmaq deyil, «yatmaq» — bir bağlılıqdır, kainatlara bağlılıqdır. O, bir yaddaşdır, (yuxu) bəşərə yaddaşdır: müddətində yaranışından qayıdış anına yaddaşdır. Yaranış yaddaşsız, bəşər yaddaşsız deyil. «Yuxu» dediyin — hazırlığındır, yaddaşınla hazırlığındır, Böyük Yaradandan hazırlığındır (hər bəşərə yuxu ilə Deyimlər Deyilir və anlar Göstərilir)”.

Bunun açımı da olmalıdır ki, axı, Böyük Yaradan niyə elə Deyir? Deyək ki, bir nəfər yatıb. Sən onun göz qapaqlarına baxsan, görəcəksən ki, onların altında gözlər həmişə hərəkətdədir.

F.— Xüsusilə, yuxu görəndə.

V.— Xüsusilə, yuxu görəndə. Niyə? — çünki, yatmış vəziyyətdə o, cəm kainatlardan informasiya alır, yə’ni, Böyük Yaradan İnformasiyasını Göndərir ona. O İnformasiya informasiya formasında artıq onun yaddaşındadır. Və yatmış bəşər, yatmış heyvanlar cəm kainatlarla bağlılıqdadırlar. Yuxu görərkən o, “gələnin” istiqamətini axtarır, ona görə də, gözləri o istiqamətə dönür. Görürsən, bir an olur ki, göz hərəkəti dayandı və sonra yenə də hərəkət davam etdi. Bu zaman həmin “gələn — dayanıbdır”. Elə görülən yuxu olur ki, insanın yaddaşında tamlığı ilə, hətta, uzun müddətə qalır. Eləsi də olur ki, yadında qalmasa da, çox böyük yuxu görüb. Belə yuxu onun yaddaşına, onsuz da, köçürülüb. Və nə vaxtsa, hansısa uyğun hadisələrlə qarşılaşanda deyir ki: “mən bunu bilirəm”. Soruşsan, — “haradan bilirsən?” — o, dayanır, yadına sala bilmir. Əslində, bu informasiyaları əvvəllər yatarkən, yuxuda almışdı; o, bu ömrü onda yaşamışdı. Odur ki, həmişə cəm kainatlara bağlıdır, çünki, qayıdışı da orayadır.

“Yatıb”, — o demək deyil ki, o, yatıb; “ölübdür” — deyəndə, hələ o demək deyil ki, o, ölüb. Yatıbsa da, — böyük informasiyaların dərkiiyyatının başlanğıcını alıb, ölübsə də, — yeni yaranışına qayıdıbdır.

DELFIN

F.— Bəs, insanla heyvan arasında əsl fərq nədir?

V.— Demişdik ki, insan yaranışı müqəddəs yaranışdır, — bu ikinci pillədir. Heyvanat aləmi isə təkrar yaranış olmaq e’tibarilə üçüncü pilləyə çatır. Ona görə də, heyvanın da öz beyni, azalmış

formada öz informasiyası, öz yaddaşı, öz ağılı və nəhayət, öz qayıdışı da vardır. Görürsən, Vəhdət, qayıdış pozulmayıb. Amma, cən ki deyirsən delfin də ağıllıdır, əlbəttə, o suda yaşayanlara nisbətə ağıllıdır.

F.— Delfinin beyni daha da böyükdür. Amma, onun beynində insan beynindəki kimi qırıqlar yoxdur. İnsanlar hesablayırlar ki, qırıqlar insan beynini ağıl cəhətdən daha keyfiyyətli edibdir.

V.— Siz beynin qırışını görürsünüz. Qırışın içərisini də görmüş olsaydınız, — onun hər bir zolağında saysız nöqtələr düzlüyü var. Bunlar qarışıq, xaos şəklində deyil, ardıcılıqla düzlüşdədirlər. Beynin öz cismini də, rəngini də qoy kənara, onun içindəki varlıqlarına bax — hamısı nöqtəli zolaqlar təşkil edir. Onlar yaddaş nöqtələridir...

(F.— *Təəssüf ki, biz insanlar bunları görə bilmirik. 1,0—1,5 il bundan qabaq Vahidin bu qabiliyyətlərini bildikdən sonra mən ona mə'lumat vermişəm ki, biz insanlar gözümüzün önündə nə vadırsa, onun səthini görürük. Biz proyeksiyalar aləmindəyik, cismin önünü görürük, arxasını, yanlarını, içini görmürük, Yerin içini, lap uzaq ulduzları, aləmləri görmürük. Düzdür, iki gözümüzün olması əhvalatı azca dəyişdirir, yə'ni, cismin həcmli olmağını bizə duyduca bilir. Qərribə burasıdır ki, mən bunları ona izah etdikdə, o da bizim bu məhdudluğumuza təəccüb içində qalmışdı və mənə oxuduğu və Dövlətstandart Komitəsinin Naxçıvandakı keyfiyyət laboratoriyasında işlədiyi müddətdə belə zəif cəhətlərimizlə əlaqədar olan və mənim üçün məzəli görünən çoxlu əhvalatlar nağıllamışdı. O, mənimlə bu söhbətlərinə qədər elə bilirmiş ki, biz ondan fərqlənmirik və öz işimizdə keyfiyyətsizliklərə, saxtakarlıqlara yalnız qəsdən, bilərəkdən yol veririk. Onun bizdən fərqlənən digər cəhətləri də vardır ki, burada onlar haqqında bəhs etməm).*

V.— Bayaq dedik ki, delfin beynində qırıqlar yoxdur, insanınkində vardır. İnsan beynində olan o nöqtələnməmiş varlıqlar konkretləşmiş haldadır. Delfinin beynindəkilər bir balaca uzunsov və diametri isə bizimkilərdən bir balaca böyükdür. Onda bu varlıq nöqtələri, düzdür, konkretidir, amma bizimkilərə nisbətən az konkretləşiblər. Delfinin etdiklərindən görünür ki, rəhmliyə, (*insanlara*) kömək eləyir. Deməli, o, digər heyvanlara nisbətən şüurludur, yırtıcı deyil, yüksək dərəcədə “heyvanlaşmayıb”. Bu, — müqəddəslikdir. Sən elə bilmə ki, heyvanların içində olanlarda müqəddəslikdən heç əsər-əlamət yoxdur. Onun da gəlişi olduğu kimi, qayıdışı, təyinatı da vardır. Deməli, bu gün bir varlıq insan yaranışındadırsa, onun sabahkı gün üçün cavabdehliyi daha çox, qat-qat artıqdır; yə'ni, bundan sonra yaranacağı formasının təməlini indidən qoymalıdır. Buna görə də, həm də hər hansı insan bundan qabaqki özünün yaranışı olan əvvəlki insana təşəkkürlü olmalıdır. Məsələn, mən bu gün Vahidəmsə, məndən qabaq yaşayan “Vahid1”-ə indi təşəkkür etməliyəm ki, onun o müddətdəki əxlaqlı tərپənməyi onun, eyni zamanda mənim bu gün yenə də insan kimi yaranıb yaşamağıma səbəb olub (*olmuşam*). Onun payı elə bu gün mənim payımdır. “Yaranış” Kitabının V bölməsində Böyük Yaradan Deyib:

“120. Ey bəşər, ey kamil bəşər, kamil yaranışsan, Kamillikdən yaranışsan. Sən yaranışsan, təkrar yaranışsan. Səndən əvvəlki «sən» bəşər idi, bəşəriliyini saxlamaqda idi. O, döndü, o, qayıtdı, Əbədiyyətə qayıtdı. Onun etdikləri ilə bəşəri yaranışı bağışlanan idi, — Bağışladım; yaranışından kamil yaranış Yaratdım, — bəşəri Yaranış Yaratdım, səni bəşərtək Yaratdım.

121. Sən bəşərtək təşəkkürlü ol, özündən əvvəl yaranmış «o bəşərə» təşəkkürlü, Mənə şükürlü ol. Səni bəşərtək Yaratdığımıza şükürlü ol.

122. Bəşər cahilsə, yırtıcısı, vəhşisə, — yaranışı vəhşidir, təkrar yaranış vəhşidir (*heyvaniləşir, heyvan formasında yaranır*).

123. Ey bəşər, bu gün topladığın səndən sonrakı «Səndir»; topladığın qədər — səninki, səndən sonra yeni yaranışın — səninki”.

Böyük Yaradanın Rəhmi onun bu günkü mən-insan kimi qorunuşu deməkdir. Böyük Yaradanın Rəhmi — Qorumağı olmasaydı, mən bu gün heyvan kimi də gələ bilərdim. Ona görə də, insan istər kasıb, istər dövlətli, istər sağlam, istər qeyri-sağlam, istər ailəli, istər ailəsiz, yə'ni, hər bir halında Böyük Yaradana təşəkkürlü olmalıdır. Bəs, niyə deyirlər ki, həmişə Böyük Yaradana şükürlü ol, narazı olma heç bir şey üçün. Deməli, bunların əsasları var imiş və var.

Dövri yaranışlarda varlıqlar özlərinin ümumi cizgilərini, dinamikalarını, baxışlarını, fikrini saxlayırlar. Heç biri heç birindən uzaq deyil.

SƏNƏTKAR

F.— Tutaım, mən bu günkü Fikrətdən qabaqkı, şərti olaraq qəbul edək ki, Fikrət^o yaşayıb. Fikrət^o-ın o vaxtkı yaşantısı mənim indiki beynimdəmi və yaxud haramdasa, yazılmalıdır. Çünki, biryolluq, izsiz itib-batma ola bilməz. Belə halda niyə bu gün mən (və ya bir başqası) Fikrət^o-ı görə bilmirəm, dərk eləyə bilmirəm, müşahidə eləyə bilmirəm?

V.— Zahirən görmək istəyirsiniz. Amma, zahirən görmək istədiyiniz sizin ətrafınızdadır. Görün!

Deyirsiniz ki, əgər, Vahiddən əvvəl “Vahid” var idi; O, indi də var; niyə Vahid əvvəlki “Vahidi” görə bilmir?

F.— Hə.

V.— Vahid onu zahirdə axtarmasın ki!.. Vahid onu öz varlığında axtarsın. Yə'ni, hər hansı bir insan yaranışının özündən əvvəlkilərin özlüyünü bilməsi üçün ki, kimlər olubdur, məsələn, mənim indiki formamda olan Vahidin əvvəlki “Vahidləri” tapmağından ötrü çox sadə üsul var, buna heç xüsusi bir elm də lazım deyil. Niyə? — hər fərd özü özü ilə üz-üzə bacarıqla dursa və bu vaxt öz imkanlarını şişirtmədən, tam reallıqla öz varlığında düşünsə ki, “mən nəyi bacararam, nəyi bacarmaram”, onda yaddaşında özü ilə gətirdiyini, yə'ni, özündən əvvəlki özlüyünü dərk edib, onları tanıya bilər. Həm də bu bacarıq dağıdıcılığı nəzərdə tutmamalıdır, çünki, dağıdıcılığı hər kəs, yə'qin ki, bacara bilər.

O, əvvəlcə xırda işləri fikirləşməyə başlasın, deyək ki, sənətdən başlasın — “rəssam ola bilərəm, ya yox?”. Yaxud, sonra fikirləşsin ki, “alim ola bilərəm?”. Alim hər kəs ola bilər, çünki, onun varlığı öz keçmişindən bilir ki, uzun müddət çalışsa, o, alim ola bilər, — elmsiz heç bir yaranış yoxdur. Amma elmin zirvəsinə qalxıb hər kəs akademik-alim ola bilməz. Sonra, davam etdirərək fikirləşə bilər ki, prezident ola bilər, ya yox? İndi bu, populyardır, hamı istəyir ki, prezident olsun — Yerin bir bəlası da budur (*güclüşmə*). O, bu anlarda öz varlığı ilə tam üz-üzə durmalıdır ki, “prezident olsam, bu ölkəni idarə edib xalqın rifahını asudəliklə tə'min edə bilərəm, ya bilmərəm?”. Çünki, əsl, xalq üçün ürəyiyanan, qeyrətli prezidentin həyatı ən ağır həyatlardan biridir. Əgər, yer üzündə prezidentlik bir peşə olmuş olsaydı, o, peşəlik e'tibarilə ən ağır peşə olmuş olardı. Yer üzündə vəzifələr içərisində prezidentlik ən ağır vəzifədir. Əvvəla cavabdehliyi lap böyükdür. Onun cavabdehliyi və işləməyi sonrakı onun özüdür, özlüyüdür.

Bunların hamısı haqqında axtarışda olan o insanın özünün varlığında əvvəldən informasiya vardır ki, nəyi bacarar, nəyi yox. Məsələn, rəngsaz olmaq üçün o, bu həyatda rəngsazın işini əvvəla müşahidə edib. Əgər, rəngsazın işini o ana qədər görməyibsə, yenə də onun varlığında əvvəldən müəyyən informasiyası vardır. Bu, o demək deyil ki: “mən rəngi rəngə qatıb divara sürmə bilərəmsə, demək, (*yaxşı*) rəngsazam” — Yox. “Rənglərin o incə çalarlarını sənətkar səviyyəsində görə bilərəmsə, seçə

bilirəmsə, və mənəm bu sahədə çox incə duyğularım varsa, onda, — hə, — məndən əvvəlki mənlərin hansı birisə rəngsaz olubdur”.

Digər bir mısala baxaq. O adam davam etdirərək, düşünməlidir ki, ”baxım görüm, mən təsviri sənət sahəsində, deyək ki, xalça toxuya bilərəm, ya yox?”. Toxumağına qalsa, — toxuya bilər. Amma onun içərisində bütün çalarları, ornamentləri öz varlığında ayıra bilirsə və müasir xalçaçılığa yeniliklər gətirə bilirsə, demək, o xalçaçıdan əvvəlki onun özlərinin hansı birisə xalçaçı olub.

Həkimçilik, bağbançılıq, heyvandarlıq, əkinçilik, təsərrüfatçılıq və s. — hamısı beləliklə adamların varlıqlarında əhatə olunubdur. Əgər, bəşər beynini işlədə bilsəydi və ondakı informasiyaların, heç olmazsa, 30%-indən istifadə edə bilsəydi, onda, bu dünyanın özü üçün çox şeyləri açması mümkün olardı, bəşəriyyətin indiki səviyyəsi çox yüksələ bilərdi, öz keçmişindən çox yaxşı əlamətlərin olduğunu dərk edə bilərdi.

F.— Uşaq anadan olur, böyüyür, təhsil verirlər, müəyyən peşəni öyrədirlər; o da, ona alışır və işlədikcə, mısıl üçün, xalçaçılıq peşəsində yüksələ bilər, sənətkarlığı artır. Demək istəyirəm ki, insanları belə başa salıblar ki, biz insanlar bircə dəfə anadan oluruq, bizim inkişafımız yalnız bu dünyada anadan olandan sonra başlayır və bu dövrdəki fəaliyyətimiz nəticəsində yüksələ bilirik. Burada beynin qabıqaltı fəaliyyətinin, şüurunun bə'zi cəhətlərini çıxmaqla, nələrə qadir olduğunu söyləyirlər; biz insanlar bunları bilmirik.

V.— Buna sən deyən yöndə baxsaq, görürük ki, hər şeyird yetişib gələcəkdə ustad sənətkar ola bilmir. Mısıl üçün, hər ata-ana istəyir ki, övladı oxusun, musiqiçi olsun. Oxuyan övladların hamısı yaxşı musiqiçi ola bilər?

F.— Yox.

V.— Yox, yaxşı musiqiçi ola bilmir. Amma çala bilirlər — elə-belə... Çoxusu musiqi alətində ifa edə bilər, amma hamısı Ramiz Quliyev, Fərhad Bədəlbəyli, ya da Həbil Əliyev ola bilər?

F.— Yox.

V.— Niyə? — çünki, axı, bunu deməklə, göstərməklə, təbliğ etməklə ustadlığa çatdırmaq mümkün deyil. Ustadlıq — özündən əvvəlkinin gətirdiyi yaddaşın üzərinə bu gün daha da əlavə etməklə yüksəkliyə çatmaq deməkdir. Xalçaçı o vaxtlardakı ornamentləri, naxışları, rəngləri özü ilə gətirməklə, bunları bu gün daha da təkmilləşdirə bilər ki, bu da onun yeni yüksəlişidir, qabiliyyətidir.

F.— Mahirliyidir.

V.— Onun mahirliyi orasındadır ki, onun ifası, onun bəstəsi, onun rəngkarlığı təkrarsızdır. Deməli, bu, onun kamilliyidir, uyğun bu sənət üzrə kamilləşməsidir.

Ona görə də, demək olmaz ki, bu gün mən hansısa xoş bir musiqini eşidirəmsə və bu həyatdan qayıdıramsa, elə bu günlə buradaca qurtardım. Yox. Bu gün olan — daimi olaraq yaddaşdadır. Məndən sonrakı olan (mən) bu musiqiyə yaxın musiqi eşitmiş olacaqsə, ona yaxın gələcək, onu dinləyəcək. Əvvəla, o, yaddaşda bu keçmiş musiqi ahəngini gətirir. Ondan əlavə hər fərd bütün kainatların Ahəngindədir. Ayrı deyillər bunlar, — Vəhdətdədirlər. Burada söhbətimiz başqa istiqamətə yön almasın deyə, yenə də deyirəm ki, şeyird olmaq, hələ dərzi, modelyer olmaq demək deyil. Tikər, — ümumi qayda üzrə parçanın qırağını qatlayıb maşından keçirə bilər. Amma, bir də vardır ki, işə başlamıyırdan qabaq mə'mulatın bütöv görünüşü onun gözünün qabağındadır, bütün sapların düzümü, ilmələr, düymələr, onun ütlü vəziyyəti və s. cəhətləri artıq onun beynində hazırdır. Bu, onun istedadıdır.

Bu dünyada o qədər həkim, aqranom, mühəndis, digər standart ixtisasçılar vardır ki!.. Fikirləşirlər: “hamı oxuyur, mən də gedim oxuyum”. Amma oxuduğunun effektini hər kəs ortaya gətirə bilmir. Axı, gətirmək də lazımdır! Aldığı o təhsilin bəhrəsini də ətrafına yüksək dərəcədə qaytarmaq lazımdır.

Məsələn, Eyfel mühəndis olub və, görünür, yaxşı da işləyib. Amma onun tikdiyi o qüllə onun istedadı nəticəsidir. Məsələn, deyirlər ki, Jül Vern Fransadan uzağa çıxmayıb. Balaca bir qayıq, barkası olub ki, onunla çayın o başını — bu başını gəzib. Amma əsərlərinin dahiyənə yazılışına bax! Bə'ziləri onu uşaq ədəbiyyatı kimi təsəvvür edirlər. Heç də uşaq ədəbiyyatı deyillər onlar! Elmin bir çox sahələrini, coğrafiyanı, təbiətşünaslığı onlardan oxuyub öyrənmək olar. Bunlar onun iste'dadıdır.

Çox adam şair ola bilər. Məsələn, sənin orada, — masanın üzərində kitabın var (“*Sözün sirri — səsin sirri*”). Şer’ stilində yazıbsan. Məsələ onun bayaq qardaşımız Ələkbərlə müzakirə etdiyiniz ölçüsündə, yə’ni, 8-liklə, ya da 11-liklə yazılıb-yazılmamağında, yaxud da qafiyələrinin uyğun gəlib-gəlməməyində deyil. Məsələ ondakı elmdədir. Məsələ indiyə qədər sözlərin yaranış prinsiplərini, danışq səslərinin mə’na əmələgətiriciliyini, onların hansı əlamətlərə, hansı vəzifələrə malik olmalarını açıb ortaya qoymaqdır. Məsələ dilçilik elminin istiqamətini düzgün yola dəyişməkdir.

Bu dünyada hamı danışa bilir. Amma natiqin deyimləri tərzini, genişliyini, gözəlliyini çox adamlar yarada bilmir. Nə qədər aktyorlardan vardır ki, Mikayıl Mirzəyevin dediyi şe’ri deyə bilərlər. Lakin Mikayıl Mirzəyevdə olan o işıq, nitqinin gözəlliyi onlarda yoxdur. Mikayıl hər sözə işıq gətirir, elə bil ki, musiqi yaradır. Bunu nə eləyirsən, elə, o, Mikayılın iste'dadıdır. Mehdi müəllim, digər böyük müəllim-sənətkarlar ona dərs deyiblər. Dərs deyibdir, iste'dad deməyibdir. İste'dadı dərsə vermək olmaz. İste'dad, gərək, onun özündə ola, özü ilə bərabər gələ. Bunların iste'dadı əvvəlki özlərindən gəlir.

Kimsə öz iste'dadına bu gün özü xələl gətirirsə, özündən sonrakının gününü, demək, bu gündən qara elədi. Təbii ki, yeni gələcək adama azca, cüz’i bir pay (*İşıq*), ümumi informasiya çatacaq, lakin özlüyü, iste'dad çatmayacaq. Bu, belədir.

Ramiz Quliyev çalanda sən ona bax, gör ki, o, yerdədir? — Yox! Mən onu televizorda görmüşəm, həyatda, aşkarlıqda heç vaxt Ramiz Quliyevi və yaxud digərlərini görməmişəm. Ramiz Quliyev tar çalanda, o, yerdə yaşamır, — yoxdur, o, bu yerdə! Onu sılkaləsən də, yoxdur burada, qalxıb gedibdir. Deyirlər — “tərki-dünya”. Ramiz Quliyev (*çalanda*) — qalxıb gedib, ahənglərin içərisindədir. Tək o Ramiz deyil. Bu cür, əsl ifaçılar Azərbaycanda, dünyada çoxdur. Məsələn, mahir muğam ustası Alim Qasımov özü televiziya deyirdi ki, bir dəfə oxuduğu momentdə çox ucalıqlara qalxmış və ani olaraq Ağ İşıqları seyr etmişdi. Olsun Mikayıl, olsun Həbilin bə’zi məqamları ki, Həbil Əliyevdən daha yoxdur! Olsun Şövkət Ələkbərova, yaxud Fərhad. Hamısının anları vardır.

Əsl sənətkar kimi musiqi ifa etməyin özü böyüklükdür.

Sənət aləmindən, bilirəm ki, xoşun gəlir, yenə də söhbətimizə mİsallar çəkək. Məsələn, Paqanini virtuoz idi. Tarix də deyir ki, hansısa bir konsertinə başlayarkən onun skripkasının simlərini qırıblar və alətin bircə simi salamat qalıbdır. Bircə simin üstündə çalıb, əsər yaradıbdır. Bu, virtiozdur! Bu, sim üzrə virtuoz deyildi, o, özünün işığını qoymuşdu o simin üzərinə, ona görə virtuoz olmuşdu. O, təkrarsızdır. Bu gün təkrarsızdır, amma görürsən neçə yüz ildən sonra Böyük Yaradan yenə belə bir təkrar Yaratdı, Göndərdi. Bəs, haradan yarandı? İlkdən İlkin Yaranışın, görürsən, davamıdır, çünki Paqanini qaranlığa xidmət eləməyib ki! İşığına xidmət edib, işıq gətirib, işıqlar içindən öz işıq payından pay veribdir.

Olsun Bethovenin simfoniyları. Hamısı bir-birindən rəngə-rəng, hamısı da düşündürə bilir. Bethovenin bir neçə əsəri vardır ki, adamı Kainata qaldırır. Deyirlər ki, bax, bu, musiqidir! Halbuki, Bethoven kardı. İste'dad üçün kar, kor, şilin nə fərqi var? Bu, onun iste'dadıdır.

Olsun Vanqa, tutalım ki, Volf Messinq vardı. Ekstrasens idi. Volf Messinqdən soruşanda ki: “bəs, necə deyirsən onları?”, o, adamlara cavab verirdi ki: “mən bunun mexanizmini bilmirəm, ancaq, bu, elədir”. Necə var idi, — elə də, deyirdi. Analoq var? — Yoxdur! Amma fakt var, reallıq var. Onun

dedikləri yalandır? — Yox. Bu, bunun iste'dadır

VƏHDƏT, AHƏNG

Burada belə bir Deyim də Gəldi: **“Yer” dediyin — yerdə deyil, “Yer” dediyin — fəzada da deyil. “Yer” dediyin — cəm varlıqlarla Varlıqdadır, “Yer” dediyin — cəm kainatlarla Kainatdadır. O “Kainat” dediyin — Böyük Yaradanla Böyük Yaradan Vəhdətindədir. Bunlar bir-birindən ayrı deyil, ayrı ola bilməz. “Me’rac” — dediyin — uzaq deyil, Böyük Yaradan Vəhdətindədir, — uzaq deyil. Bu, cəm kainatlarla hərəkətdədir. Uzaqlaşmaz, getməz; varlıq Varlıqdan uzaqlaşanmaz. “Varlıq” dediyin — varlıqlardadır. “Varlıq” dediyin — İşıq deyimidir, Qədər deyimidir. O, Ondan ayrı deyil, cəm kainatlardadır. Cəm kainatlar Böyük Yaradanladır. Böyük Yaradan cəm yaranışlarıdır, İşıqdadır, İşıqpaylıdır, Qədrpaylıdır. O, Özünün Öz Qədr Payından Qədr Ayırır Məkanından. “Vəhdət” dediyin — Vəhdətdədir, “ahəng” dediyin — Ahəngdədir. Bunlar özlüyündə Böyük Yaradan Baxımındadır, İşığındadır, Hərəkətdədir”.**

F.— ...Vəhdətlə Ahəng arasında da, demək, bağlılıq vardır?

V.— Mütləq var. Vəhdət Böyük Yaradanın İşıq zərrələrinin Axınıdır. “Ahəng” — dediyin cəm kainatların məkanlarının arasındadır. Vəhdətlə Ahəng pozulmur, pozula bilmir. İşıq içərisində qeyri-İşıq yoxdur. Yaradıcılıq İşığıdır, yaradıcıdır, yaradandır, axındır. Axın içərisində ayrılıq yoxdur. Hər yaranış Böyük Yaradan Yaranışdır, İşığıdır.

F.— Onun Təzahürüdür.

V.— Onun Təzahürüdür, Varlığıdır, Özlüyüdür, Rəhmidir, Səbridir, Elmidir; ancaq Elmidir, Elmi. Elm üzərindədir bunların hamısı. Elmin əvvəli olmasa, sonrakı elmlər yoxdur, alın bilməz. Elm İşığın üzərindədir.

Elm o α, β, γ hissəcik-şüalarını izah edir. Elm bunları bilir. Ağır, topa atomların parçalanması baş versə də, yenə bu varlıqlar heç də bir-birindən tam uzaq olmur. Vəhdət var, bağlılıqlar var. Bunlar birlikdə olmasa, xaos gətirər, fasilə yaradar. Cəm kainatların arasında fasilə, boşluq yoxdur. Fasilə, yə’ni, boşluğa aiddir. Heç bir sahədə boşluq yoxdur. Yoxdur o yer, o sahə ki, orada İşıq formasında yaranış, hərəkət olmasın.

6 Günəş(lər) məkanları, deyirik ki, var. 6 Günəş məkanlarının özündə, öz aralarında bir Simmetriya var. Bunlar bir-birilə bir Vəhdətdə bağlıdır. Bu bağlılığın mərkəzində Böyük Yaradanın Özüdür, Onun İşığının Qədr Payıdır, Yayım Payıdır. Hər bir İşıq, hər bir materiya, zərrə yenə də Böyük Yaradanın Özü ilə Həmvəhdətlikdədir, Həmahəngdədir, Həmbəğlidir. Böyük Yaradan üçün yoxdur qeyri-yaranış. Cəm Bir Yaranış var. Cəm Bir Yaranışdan ayrı olan olar? — Yox! Bu gün bu Yer məkanını ayrılıqda qəbul etmək lazım deyil. Yer məkanının özü bir bağlılıqdadır. **“Yer məkanının özü (boş) fəzada deyil”.** Bax, bir balaca bundan qabaq Böyük Yaradan Dedi.

F.— Hə. Hiss edirdim sənin diqqətindən və sözləri nisbətən aram-aram deməyindən.

V.— O, fəzada deyil. Bu bəşər deyir ki, fəzadadır. Fəzada o vaxt olardı ki, bu məkanların bir-birinin arasında İşıqların Axını olmasın. Bəşər Axını görə bilmir, — (ona görə) deyir. Amma gələcəkdə gələnlər görəcəklər. O göndərişlər göndiriləcəklər ki, onlar hər işi Elm üzərində quracaqlar. Elm üzərində qurub Böyük Yaradan Məkanına “dırmaşib — raketlərlə getmək” yox. Bunlar ayrı-ayrı deyimlərdir. Elm İşıq gətirəcək. Elm bu insanın varlığını dəyişəcək, formasını dəyişməyəcək. Anlamını dəyişəcək, İşığını çoxaldacaq. Deyirlər ki, Həzrəti İsa İşıq gətirib. İndi bunu dərk eləyə bilmir bu bəşər. Amma o günlər olacaqdır ki, bunların özü də İşıqda olacaqlar, İşıqlı olacaqlar. İşıqkən İşıqda olacaq, yə’ni, bir-birinə kömək edəcəklər, cəm Bir Varlıq kimi olacaqlar, birlikdə olacaqlar. Onda daha böyük İşıqlıq olacaq. Bu İşıqlıq o demək deyil ki, küçədə lampalar yanır, küçə İşıqlarını

yandırırblar — Yox! Günəş Işığını da demirəm. Düzdür, gördüyümüz Günəş Işığı da bir müqəddəs Işıqdır. Axı, bəşərdə olan Işıq daha artıq müqəddəsdir. Cəm yaranışlarda olan Işıq Böyük Yaradanın Öz Işığındandır. Böyük Yaradan Işığına qayıtmaq vacibliyi də, elə buna görədir.

AZAN

V.— Sualın varsa, de, danışaq, aydınlaşdıraq. Sualın hələlik yaranmayıbsa, onda darıxma, qulaq as. İndi Naxçıvana görə günortadır. Azandır. Azan səslənir.

F.— Hə. Naxçıvandakı bu azan qalan şəhərlərdəkinə nisbətən çox gözəl, valehedici, müqəddəs səslənir.

V.— Yə'ni indi Böyük Yaradan Qarşısında dayanıb, Böyük Yaradan Işığının Vəhdətində duran andır. Bunu heç də Həzrət Məhəmməd (ə.s.) özündən bir novator, yenilikçi kimi gətirməyib. Həzrət Məhəmməd (ə.s.) o vaxtlar günortanın bu anında cəm Kainatda Böyük Yaradanın Ahəng Səsini eşidib. Və mətnini deyib. Heç də İlk azan icraçısı Bilal, o vaxt, bu ahəngin icrasını özündən gətirməyib. Həzrət Məhəmməd (ə.s.) ona istiqamət verib ki, bax, bu, belə olmalıdır, yə'ni, həm mətnə, həm də eşitdiyi ahəngə uyğun olmalıdır.

Bəs, niyə belə olmalıydı? — çünki, o, eşitdiyinin təkrarını təkrarlatdırmışdı. Pozular bu Ahəng? Uzaq olar bu Ahəng? — olmaz! O, elə bir Ahəng deyimidir ki, hər hansı bir bəşəri ayıldır, qaldırır, paklandırır. Və buna milliyət var? — buna milliyət yoxdur! Əgər, buna milliyət olmuş olsaydı, Amerika kosmonavtı Ayda bunu eşitməzdi. Bu, təhrif olunmayan bir reallıqdır. Bu, belədir! Bu, cəm Yaranış üçündür, fərd üçün yox!

F.— Demək, o, Kainatdakı azanı eşidib?

V.— Cəm kainatlarda olan Azanın ahəng səsini o kosmonavt eşitməmiş olsaydı, sonradan bunu yerdə deyə bilməzdi. Və texniki şərtlərə görə, o, eşitməməli idi, çünki skafandın içərisində idi. O skafandr bağlı (rabitəli) idi kosmik gəmiyə, o gəmi bağlı idi uçuş mərkəzinə və bunlar arasında rabitə daim davam edirdi. Bu skafandr içərisində olan kosmonavt Böyük Yaradanın Özünün birbaşa Nəzərində olan yaxın yaranışdır ki, bu Kainat Azanının səsini eşidibdir.

F.— Demək, Bu kosmonavt azanın ahəngini, səsini kosmik mərkəzdən eşitməyib?

V.— Eşidə bilməzdi kosmik mərkəzdən; o anlar çox mə'suliyətli, cavabdeh anlardır, çünki, orada elmi işlər gedir; Aya İlk dəfədir ki, b ə ş ə r gedibdir; bütün orada işləyənlərin fikri onun üstündədir, yə'ni onu qorumaq, məsləhətlər vermək və yeni informasiyalar almaq. Burada yalnız elmi rabitələr ola bilərdi.

F.— Bə'ziləri düşünürlər ki, yə'qin, həmənkı anlarda o kosmonavt Yerdəki hansısa radiostansiyanın dalğasını tutub və ondan verilən azanın səsini eşidib.

V.— Skafandın rabitə qurğuları kosmik mərkəzdəki dalğalar vericisi və alıcısının parametrləri ilə uyğun gəlməlidir və qıraq radiostansiyaların maneçiliklərinə, müdaxilələrinə imkan ola bilməzdi. Deməli, kosmonavtın eşitdiyi həmin səs Kainatdan gələn Azanın ahəngi imiş ki, mən də bu Azanı 3 dəfə eşitmişəm və vaxtilə sənə nağıllamışam. Sənin bunun haqqında mə'lumatın var.

OXŞARLAR

V.— ...Zahirən ayrılıqları yoxdur. Cizgiləri eyni cizgilərdir. Az qala demək mümkündür ki, bunların hamısı Işıqdır. Görkəmcə fərq var. Amma özlüklərində hamısında eyniliklər var.

Yer üzündə bə'zi saf, pak insanların yuxularında gördükləri müqəddəs Ağ geyimli varlıqlar onların özlükləri ilə, deyim ki, tam uyğun gəlir. Müqəddəs Ağ geyimlinin çox ucaboyluğunu, nəhəngliyini, sifətinin ifadəsinin rahat, sakit, təlatümətgətirməz olduğunu deyənlər heç də yanılmırlar. Onlar çox mehribandırlar.

F.— Biz bəşərlər, adi insanlar bir-birimizdən çox fərqlənirik?

V.— Yox. Bəşərin də ümumiləşdirilmiş üz cizgiləri eyni bir məxrəcə, eyniliyə gəlir. Bu cür eynilik heyvanat aləminin üz cizgilərində də vardır. İlkdən İlk yaranış bəşər yaranışdır və məkanlara İlk olaraq bu yaranış göndərilibdir. Bunların üz cizgiləri fərqlənər? — Yox. Əks təqdirdə burada, Yer üzündə müqəddəsliyini dərk edib paklanan İlk Müqəddəsliyinə, Böyük Yaradanına Qayıdan hər bir bəşər orada özünə, öz üz cizgilərinə oxşar olmayan Müqəddəs varlıqları görəndə vahimələnər, dəhşətlənərdi; həm özündən qorxardı, həm də Müqəddəslərdən. Axı, Böyük Yaradanın Özündən qorxmaq olar? — Olmaz, olmur da! Gedib hər hansı varlıqdan da daha mükəmməl biçimdə olan Onun Varlığını, Özlüyünü görürsən, daha Mehribanını görürsən. Amma bu bəşərə baxırsan və fikirləşirsən ki, ay Allah, bəs, bunlar niyə bu gündədirlər, axı?! Az qalırlar, puldan ötrü, hakimlikdən ötrü, üstün olmaqdan ötrü, bir-birini məhv etsinlər, didsinlər, dağıtsınlar. Amma gedib o Müqəddəsi görəndə, deyirsən ki, Bundan yoxdur daha, yoxdur, Təkrarsızdır! Təkrarsızlığı Özünün Rəhmindədir! Mehribançılığındadır! Yaradıcılığındadır! Səbrindədir! Sevincindədir! İşığında! Ondan uzaq olmaq olar?! O Məkana qalxan bəşər, tə'yini olmaya, inan ki, yapışar Onlardan: — “məni uzaq Etmə, heç bir şey istəmirəm, heç olmazsa, bax, la...ap o uzaqda olum, la...ap o uzaqdakı bucaqda, amma, bir cüz'i də olsa, Səni görüm, amma Məkanından məni uzaq Eləmə! Onu görən, o Varlığı görən, o Ağ Məkanı görən Oradan özünü uzaq edər? — Kamilləşən özünü Oradan uzaq eləməz! O Məkandan uzaq olmamaq üçün, Oranı görmək üçün o Məkana Qalxmaq lazımdır. Qalxmaq üçün bu gün də gec deyil; bu gün özünə qayıt, mehribançılığına qayıt, İşığına, Elminə qayıt, sevincinə qayıt, Yaranışına qayıt ki, nələri görəcəksən! Şərt o deyil ki, bu adamlar bu gün müqəddəsləşib elə bu gün də Böyük Yaradana Qayıtmalıdır. Bu gün varlığında pak olan, hansını ki, sənə izah edib göstərdiyim kimi su ilə də icra etmək olar, və bu, mütləq lazımdır, sabah varlıqlarda İşıq görür. Varlıqlarda İşıq görən sonra kainatların İşığını görür. Bu, həm də Böyük Yaradanın Ətrafında olan yaradıcı Ağ İşıq zərrələrini görmək deməkdir....

XİLAS

F.— Vahid, neçə vaxtdır ki, bu bilmədiklərimi, bu Elmi, bu aləmləri açıb mənə deyirsən, hesablayıram ki, bunlar bəşəriyyətin xilasını naminə deyilənlərdir. Fərd-fərd olsa da, insanlar Oraya, Müqəddəsliyə Qayıtsalar, ümumilikdə bu, cəmiyyətin, bəşəriyyətin xilasını deməkdir. Mən düzmü başa düşürəm?

V.— ...Hə, qayıdışı ilədir, özünə qayıdışdadır xilas.

F.— Və tez-tez “ya Allah-Təala, mənə kömək Elə, məni xilas Elə” kəlmələrini işlətməklə deyil. Gərək insan özü-özünü xilas eləsin, özü Qayıtsın.

V.— Xilaskarlıq o demək deyil ki, düşsən qabağa, bir milyonunu da salasan arxanca, aparasan... — Yox, belə deyil. Hər fərd özü özünü xilas etməlidir.

F.— Elədir.

V.— Xilas var, xilas var... Bir var ki, birisi suda boğulur, batır, nəşə olur, — xilas edirlər. — Yox! “Xilas” deyimini odur ki, İlkini İlkini dərk etsin ki, bu insan, bu fərd (özü) nədən yaranıb, niyə yaranıb və sonluğu nə olmalıdır. “Xilas” buna deyirlər. Yoxsa, “kimsə hansısa bir ağaca çıxıb, gedək onu xilas edək”. Bu, yardımdır, xilas deyil. Sən burada sadəcə yardım edirsən. Xilas edəndə, yə'ni —

onun özünü özündən xilas etmirsən, onun özünün özlüyünü özünə deyirsən. Özü xilas eləsin özünü. Onu fikirləşmək, ümid etmək səhvdir ki, “bir adam (*Müqəddəs*) gələcək, bizim hamımızı xilas edəcək”. Sən özün xilas olmaq istəməsən, səni necə xilas edə bilərlər? Sənin xilasın — sənin dərkliyindədir! Sən dərk etməsən etdiklərini, səni necə xilas etmək olar?

Deyimlər var ki, **“o Ağ geyimlilərin özləri də səni nə o Məkana apara bilər, nə də o Məkandan uzaq edə bilər, — əgər, sən istəməsən!”** Bu, Böyük Yaradan Deyimidir; bəşərə, bəşəriyyətə Deyir, mənə yox. Yə’ni ondan mənə də aidiyyəti var ki, **“sən (Vahid) deyirsən, dediyinin cavabdehliyini daşı ki, bu (*pis*) işləri etməyəsən və sən (*də*) Mənə qayıda biləsən”,** yaxud, Oraya (*mütləq surətdə*) qayıdacağam...“ — Yox! Yox, qardaş, belə düşünmək olmaz, bu, səhvlərin səhvdir! Oradan Göndərilərsən, İcra etməzsən və yaxud icraçılığında nə isə bir məqsədin olmuş olsa, — yox, qardaş, onda sən özün Oradan, Ondan çox uzaq olmuş olarsan! Yox! O, xətdir, bələdir; o, — cəzadır! O, — cəzaların cəzasıdır, adicə cəza deyil! O cəzaları görməyən bəşər, cəzaların özlüklərini görə bilmir. Amma, hər “cəza” dediyin (istər o dünyada olsun, istər bu dünyada), — Rəhminin əvvəlidir! Buradakı cəza ona görə cəzadır ki, yığıqların sənə bəyan olunsun, yığıqlarının nəticəsidir. Bu, (*hələ*) cəza deyil — Böyük Yaradanın sənə İnformasiyasıdır, Böyük Yaradanın Rəhmidir. Əzab çəkdikcə, əziyyət gördükcə, görürsən, ki, üzünü Böyük Yaradan tərəfə o vaxta qədər tutmaq istəməyən insan, o anlarda gözləri ilə, qulaqları ilə, qəlbi ilə, bütün varlığı ilə Böyük Yaradanını axtarır. “Yaranış” Kitabının IV bölməsində Deyilir:

“186. Xilas olun, xilas — sizinlədir, sizlədir.

187. Qaranlıq ətrafınızda, İşıq varlığınızda, sizlədir. Kamillik sizinlədir, sizlədir, Cahillik ətrafınızda, yenə, sizlədir.

188. Xilas olun, — xilas sizinlədir, sizlədir; mehribanlıq, rəhm, sevinc, düzgünlük, elm, təmənnəsizlik sizlədir; xilas olun, xilas sizinlədir, sizlədir; İşıq sizinlədir, sizlədir. Əbədiyyətə Qayıdış sizinlədir, sizlədir.

189. Böyük Rəhmim sizinlədir, sizlədir, elmlərdə Elmlər sizinlədir, sizlədir, mehribanlıq sizinlədir, rəhm, sevinc, təmənnəsizlik, elm sizinlədir, sizlədir. Xilas sizdə sizlədir, İşıq sizdə sizlədir, Əbədiyyətə Qayıdış sizdədir, sizlədir.

190. Hakimsiniz, — hakimliyiniz sizinlədir, sizlədir; Hakimliyiniz — Qayıdışınızdır, Pak İşığa Paklıqla Qayıdışınızdır, Əbədiyyətə Rəhmdə Qayıdışınızdır, Rəhmimə — rəhmlə, İşıqla, elmlə Qayıdışınızdır. Dağıtmaq — zəifliyinizdir (*dağıtmaq, müharibələr, riyakarlıqlar, təmənnələr, məqsədlər*), elmsizlik — zəifliyinizdir, cahilliklər, — təkrar yaranışınızdır, sizlədir.

191. Həqiqət sizinlədir, sizlədir, düzgünlük sizinlədir, sizlədir, sevinc sizinlədir, sizlədir. Yaranışlar arasında sülh sizinlədir, sizlədir, bölünməyən sizinlədir, sizlədir, hər ruzi qədəri sizinlədir, sizlədir.

192. Xilas — İşığınız — sizinlədir, sizlədir. Təkrar vəhşi yaranış — sizinlədir, sizlədir, yerdə yaşam — sizinlədir, sizlədir, Müqəddəsliyə Qayıdış — sizinlədir, sizlədir.

193. Zəka sizinlədir, sizlədir, Əql sizinlədir, sizlədir.

194. Bu Deyimlər sizinlədir, sizlədir, zorakılıqla deyil, Dərk etmək — sizinlədir, sizlədir. Dərk etmək istəyiniz sizinlədir, sizlədir.

195. Kainatlara üz tutub Məni çağırən — özünüzdədir, sizlədir, Rəhmimi diləyən özünüzdədir, sizlədir.

196. Qaranlıqlarda İşıq axtaran özünüzdədir, sizlədir. Mən sizinləyəm, sizləyəm, Yaranışdan sizinləyəm, sizləyəm”.

Görürsən ki, O, yenə də Rəhmlidir — hələ O, sənə cəza Verməyib, bir balaca Bildirir ki; **“ey bəşər, düz eləməmişən, düz eləmədiyinin nəticəsini yığıbsan, yığdığını dərk et. Dərk et ki, etdiklərinin nəticəsində bu qədər qaranlıq, bəla yığıbsan öz ətrafına; ətrafındakılara bəla gətirirsən. Görürsən, Mən Rəhmliyəm, sənə yenə də əsl cəzanı Vermirəm. Yenə də Mən Səbrliyəm. Yenə də Mən Bağışlaya Bilirəm. O demək deyil ki, etdiyini Bağışlayıram. Yox, etdiyini Bağışlamıram, sənin, bir Işıq varlığından olduğuna görə, yadına Salıram: Mənə e’tinasız olubsan, Mənim Yaratdıqlarıma əziyyət verirsən. Etdiyinin ağrısını, əzabını çəkdiklərin sən öz (etdiklərinə görə — *ta’le*) yığımındır. Ondan, qaranlıqlardan azad olmalısan”**.

Bəs azadlığın nədir? — hər dəfə Böyük Yaradanı çağırmağın, Ona qovuşmaq istəyin sənin Işıqlığıdır, Azadlığıdır. Azadlığın sənin ətrafdakılara köməkliyidir, elm öyrənməyindir, elm öyrətməyindir, pis işlərə qoşulmamağıdır, aldatmamağıdır, acgöz olmamağıdır, əyyaşlıq etməməyindir, vaxtını yaxşı işlərə sərf etməyindir.

Böyük Yaradanın Rəhminin bir tərəfi də odur ki, bu adam dərk eləyə bilməyib, — bunu yığıbdir. Amma cəza yenə də cəzalığında qalır. Amma dərk eləyib və yenə də (*pis*) yığıbdir, onda, bu, cəzanın cəzasıdır. **“Axı, sən dərk etmişdin ki, bunun əvvəli, ortası, sonluğu nədir, nəyə gətirib çıxaracaqdır”**. Bu isə, heç zaman bağışlanılmazdır.

Bir də vardır ki, “Mən bunu bilmirəm, ay qardaş, mənə deməmişən, bunun özünün anlamlarını, mayasını mənə başa salmamısan, özlüyünün nədən ibarət olduğunu bildirməmişən”.

Doğrudan da *i n s a n l a r b i l m ə y i b*, — *e d i b l ə r*. Məsələn, bilməyir ki, oksigen balonu ilə sürtgü yağı, ya da başqa yağ birlikdə olmaz. Güclü reaksiya gedər: kimyəvi cəhətdən oksigenlə yağ çox böyük sür’ətlə birləşər və həmin andaca böyük partlayış baş verər. Ondan ötrü bunu bir təhər bağışlamaq olar, yə’ni bu, bilməyib, edibdir. Yox, əgər, bilir ki, çənin yanında od yandırmaq olmaz və oksigen balonunun ventili yivinə, çıxışına yağ sürtmək olmaz və bunları edibdir, deməli, bu işdə onun qaranlıq, bəla gətirən məqsədi olubdur. Belə adamı kim bağışlayar?

Yə’ni dövlətlərin özlərinin öz qanunları var. Cəm dövlət qanunları ona xidmət edir ki, lazım olmayanları insanlar etməsinlər. Eləyiblərsə, heç olmazsa, dərk eləsin və bir daha o işləri etməsinlər. Bəs, yaxşı, dövlətin qanunu olmasın, ailənin qanunu olmasın, Yer məkanının qanunu olmasın, kainatların qanunu olmasın, zərərlər axını, Işıq axını qanunları olmasın. Olar belə?! Bunlar bir-biri ilə üzvi bağlıdır və son nəticəsi isə insanın rahatlığı üçündür. Bəs, insanın rahatlığının əsası nədir? — Əlbəttə, özünü dərk eləmək.

Oğurluq etmək olmaz! Bunu Allah da Deyir, yerdə dövlət də gətirib qanun göstərir ki, olmaz. Bundan ötrü nə qədər həbsxanalar tikilir. Halbuki, bu xərci elmə sərf etmək olardı. Silah istehsal eləyən sahələrin, sursat anbarlarının əvəzinə elmi-tədqiqat institutlarının laboratoriyalarına elə avadanlıqlar gətirib qoymaq olardı ki, elmə xidmət eləsin, nəinki — dağıdıcılığa.

Bu dağıntı ilə insan ətrafında olan nə qədər adamlara dağıntı gətirdi. Bunu Bağışlayar? — Bağışlamaz, axı! Nə istəyir daha? — İstədiyi bu idi da!.. Onun indiki bu istəyi əvvəllərdə o birisinə istəyi idi, yə’ni, o vaxtlar başqasına etdiyi əzablar indi öz qarşısına çıxır. İndi bu ondan da pis günlərə qaldı. Niyə? — çünki, o vaxtlar ona istədiyini, deməli, özünə də istəmişdi. İstəklər bumeranqdır, atarsan ona, — gedib dönər, qayıdar, dəyər özünə. Bu istəklər sənin payındır, — o qədər istəmişdin, — o qədər də olur onunku. Başqasına yaxşını istə, — özünün də payın yaxşı olsun, başqasına pisi istəsən, — özünün də payın pis olacaq. Bu, aksiomadır.

Yaxud da istəyib deyir ki: “bütün dünyaları qatın, verin mənə”. Sən dünyanın varidatını bilirsən nədir? Dünyanın özünə, kainatlara qalx, gör n ə q ə d ə r d i r O n u n v a r i d a t ı?! Neynəyəcəksən? — başlayacaqsan hakimiyyə, yekəmənliyə, hegemonluğa. Qədər səndən ötrü ayrılıb, qədərsizliyi —

qaranlığı niyə istəyirsən? Az gördüyün çoxdur da!.. Çoxdur, vallah çoxdur! Az gördüyünü, axı Qədənən qədən Ayırır Böyük Yaradan Göndərib! Gör, bu, nə qədər çoxduu...ur! — Niyə? — Böyük Yaradan sən, mənim qədərimizi Qədərlərin r a h a t ç ı l ı ğ ı n d a n Göndərib, Öz Payından Göndərib! Bax, o əşyanın içindəki varlığı, İşığı görə biləsən, rahatçılığı görə biləsən (*heyf ki, görə bilmirsən*), — Böyük Yaradanın Mehribançılığını görə biləsən, deyək ki, materiya içərisində, çörək içərisində, su içərisində, — deyərsən: “bundan artıq Böyük Yaradan mənə nə Rəhm Eləməliymiş, axı?!”.

Amma vəhşiliklə, yırtıcılıqla, kimisə ayaqlamaqla, kiminsə xatirinə dəyməklə, aldatmaqla, hiylə ilə, zorakılıqla gələn (*varidat*) qaranlıq, (*qəzavü-*) qədər gətirəcək, qədərsizliklər içərisindən qədər təyinləşəcək — bu, təmənnalı qədərdir, yə’ni, bu, cəzaya gətirəcək. Lakin Qədərsizliklər içərisindən böyük Yaradanın qədər Göndərməyi, elə, o Qədərsizliyin özüdür, Böyüklüyünün özüdür, İşığının özüdür. Böyük Yaradanın bu Göndərdiyi sən təmənnasızlığına bərabər Onun Təmənnasız Payıdır, onu məqsədsiz sənə Verir ki, sən y a r a n a n s a n. Özünün t o p l u m qədərində, bu, sən payındır. Sən az gördüyünün ö z ü çoxdur, çünki, Rəhmindən Göndərib. Bax, gör, — “mən buna layiqəm ki, bu, bu gün var”. Varlığında mən fikirləşim, görüm, — “bu rahatlığa, bu ətrafıma, bu çörəyə, bu işıqlığa mən özüm bərabərimmi?”. Kamil kamilcəsinə fikirləşsə, görəcək ki, yox, — haradasa, nəse qaranlıqları var və Böyük Yaradan yenə də Rəhmlidir. Yox yerdən Göndərir, yə’ni, bu “yox yer” — o demək deyil ki, “ümitsizsən”, “boşluqdasan” — yox, varlar içində varsan. “Yox yerdən göndərmək” — ”Sən gözləmədiyin yerdən” — deməkdir. Sən ümid etmədiyin halda, Böyük Yaradan ümid ucunu, ümid gününü Görür və, O da, Göndərir. Həm də Deyir ki: **“sən Mənim Payından ona pay verirən, — sən payın yoxdur; sən yaranışsan, sən nə payın ola bilərmiş?! Sən payın — kamillikdir, sən payın — işıqdır, sən payın — kamilləşib Müqəddəsiyyə Qayıdışındır. Gördüyün bu materiya, maddə, cism sən payın deyil ki! — Mənim Yaratdıqlarımdır. Sən nə həqiqətlə Mənim Öz Yaratdıqlarımı qaytarıb ona verəndə öz adından verirsən? Nə həqiqin var?!”**.

VARLIQLAR VƏ HAKİMLİK

V.— Varlıq varlığı məhv eləyə bilməz. Varlığın özü varlıqkən varlığı necə varlıqdan uzaq eləyə bilər? O varlıq Böyük Yaradan Baxımındadır və o varlığın varlığını Böyük Yaradan Baxımı ilə Dəyişdirə bilər. Yə’ni, varlığın forması dəyişir, varlığın özü dəyişilməz.

Böyük Yaradan “Yaranış” Kitabının III bölməsində Deyib:

“66. Maddilik tək deyil, vəhdətlədir, tək deyil; vəhdət ahənglədir, tək deyil. Maddi maddi ilədir, tək deyil. Hər varlıq varlıqlardır, tək deyil.

68. Varlıq varlıqdan uzaq deyil, uzaq etsən də, — uzaq deyil. «Uzaq» deyib — ayırdığın, — uzaq deyil. Varlıqdan — varlıq görəcəksən, o varlıqdan — yenə varlıq görəcəksən.

69. Ayırmaq istədiyin, ayrı deyil, İlki ilədir, — ayrı deyil, İlkinə qayıdandır, — ayrı deyil”.

F.— Keyfiyyəti necə?

V.— ”Keyfiyyət” nəyə deyirsiniz? — onu tapın, “keyfiyyət” dediyiniz gəlib çıxacaq “varlığın” özünə. “Keyfiyyət” demək — onun özlüyünü özü kimi yerinə qoymaqla — buna “keyfiyyət” deyirlər. İnsanın keyfiyyəti — insanın özünün insani baxımı, varlığıdır. Buna onun xasiyyətini, davranışını, mədəniyyətini, savadlılıq dərəcəsini, nələrini, nələrini əlavə et, cəmində gəlib o “varlığın” özündə cəm olacaq. Özündə cəm olan o varlığın təzahürü Böyük Yaradan İşığının özüdür, Böyük Yaradanın Özünün Yaratdığı yaranışdır. Demək, o keyfiyyət axtarışı ilə o varlığı başqa varlıq adına

gətirmək lazım deyil. “Keyfiyyət” demək — o varlığın öz varlığını deməkdir, onun məcmuusu, cəmidir.

F.— Bayaq hər hansı bir insanın bir bioloji varlıq kimi atom bombasının partlaması nəticəsində ölümünü mən demək istəyirdim...

V.— “Öldü!”, “öldü!”. Yox, Ölmədi! Ölmək üçün o varlığın özü Varlıqdan uzaq olmalıdır, yox olmalıdır. Axı, Varlıq heç cürə yox ola bilmir. Varlığın məkanı dəyişilir. Məkanı dəyişilən varlıq, Varlığın yeni varlığıdır, amma öz varlığı itmir, yoxa çıxmır. Varlıq üçün o biri yeni yaranış varlığı olacaqdır.

F.— Yerdəyişmə olur.

V.— Yeri dəyişilir. Heç bir varlığı heç bir varlıqdan uzaq eləmək olmaz və uzaq olmur. Yoxdur belə mexanizm, belə bir kainat mexanikası, fizikası yoxdur. İnsanın eqoist baxımı var: — “Məhv edim!” Sən məhv edəcəksənsə, o gördüyün varlığın varlığının özlüyünü görməli idin. Sən ki, görmürsən! O varlıq yaranışdır və Yerə tə’yinlidir. Sən dərk et ki, **h a k i m l i k y o x d u r !**

“Yaranış” Kitabının V bölməsində Deyilir:

“124. Yaranışlar Vəhdətdədir, Vəhdətlədir, cəm kainatların hərəkəti Vəhdətimlə Hərəkətdədir.

125. Yaranışdan uzaq deyilsən, Yaranışından uzaq deyilsən, vəhdətlərdən, ahənglərdən uzaq deyilsən.

126. Bu hərəkətlər sənin deyil, Nurumdansan — Işığimdansan, bu Işıqlar sənin deyil, yer məkanı sənin deyil, varlıqlar sənin deyil.

127. Hakim Mənəm, — Güc Etmirəm, Rəhmliyəm, Rəhmsizlik Etmirəm, Səbrliyəm, Səbrsizlik Etmirəm, Nurumdan yaranışsan, səni Işığından Etmirəm, Əbədi yaranışı Əbədiyyətdən Etmirəm.

128. Etmirəm, Etmirəm, sən bəşərə cəza Verib — Cəzalılı Etmirəm, — Mən Amiranəlik Etmirəm.

129. Cəm yaranış — sənin ətrafında, varlıqlar sənin ətrafında. Cism cismə hakim deyil, məkan məkana hakim deyil, cəm kainatlarda məkanlar məkanlara hakim deyil. Vəhdət hərəkətinə zorakılıq hakim deyil, ahənglərə ahəngsizliklər hakim deyil.

130. İstəyiniz hakimlikdir, biri birinizə hakimlikdir, məqsədlərinizlə bəşəriyyətə hakimliyinizdir.

131. Məkanınız Işıqdaykən, məkanınıza qaranlıq, cismlərə, varlıqlara qaranlıq (gətirirsiniz).

132. Bəşər — yaranış, kamil yaranış, — Müqəddəslikdən Yaranış, Mənim Rəhmimdən Yaranış.

133. Ey bəşər, cavabdehliyin az deyil, kamil yaranışın az deyil; Işığımdan yaranışsan, — varlığın az deyil, Yer məkanın kiçik deyil, — sənin olmayan sənin deyil, məkanlarla məkanlıdır, kainatlarda məkanlıdır; Hərəkətdə hərəkətli, Vəhdətimdə hərəkətli, ahənglərlə hərəkətli”.

Və yaxud VIII bölmədə Deyilir:

“234. Bəşər hakim deyil. Yer məkanına, varlıqlara hakim deyil. Zorakılıqla, məkrə bəşər bəşərə hakim deyil. Yer qatlarına hakim deyil, dərin sulara hakim deyil, Işıq axımına, Vəhdətinə hakim deyil.

235. Özünə, etdiklərinə hakim olmayan, varlıqlara, Əbədiyyətə, Yer məkanına hakim deyil.

236. Hakimliyin səndədir, varlığındakı böyüklüyündədir; böyüklüyün Müqəddəslikdəndir, pakdır, müqəddəslikdəndir.

237. O məkana göndərişsən, — Əbədiyyətinə dönməlisən”.

Hakimlik olmuş olsaydı, gərək, İlkindən məkanlar bir-birinə hakim olaydı. Günəş Işıq verəndir. Bütün bu yaranış Işıq üzərində, istilik üzərindədir. Amma Günəş, özünün mərkəzdə olmağına baxmayaraq, bu planetlərə hakim deyil. Əslində belə deyil; amma deyək ki, Yer məkanı Ayı cəzb edərək özünə tabe elətdirib öz üzərinə bir hakim kimi gətirməli idi. Görürsən ki, bu, belə deyil. Gecə də, gündüz də baxsanız, hər bir planet öz orbitlərində məkanlaşıblar. Heç bir varlıq heç bir varlığa hakim olmadığı kimi, heç bir məkan heç bir məkana hakim deyil; təyinləşiblər, təyinlidirlər. Fikrət təyinlidir, təyinatdan gəlib; kişi görkəmində, kişi varlığında göndərilib və göndərişinin özünün konkret iş varlığı var: bu, bunu icra etməlidir. O demək deyil ki, Böyük Yaradan Göndəribdir, elə, hamı alimdir — Yox! Hamını alim Göndərə Bilər, bunun Böyük Yaradan üçün böyük bir çətinliyi yoxdur. Alim olmaq üçün Elmin əvvəlinin gərək qapısından keçə biləsən.

Hamı alim oldu, hamı Işıq gətirdi, — bu, yaxşıdır. Amma Işıq gətiriləndə məcmuu, cəmi gərək biləsən ki, “sonra nə olacaq?”. Atom bombasını deyək ki, partlatdıq və atomdan, deyək ki, üç növ α , β , γ hissəcik-şüalar ayrıldı; bəs, sonra nə olur? Sonrasını bilmək lazımdır. Sonrakı proseslər yenə də bunların üçünün, başqa bir quruluşda olsa da, vəhdətdə birliyidir. Bu birlik onların özlüyünü təzahür etdirəcək.

Deyək ki, 6 yaşayış məkanlarının hamısına Böyük Yaradan hamını alim Tə'yinləşdirib Göndərdi və bunların hamısı da əlaqəli şəkildə Işıq içərisində, elm üzərində yaşamış oldu. Bəs, bu elmin özlüyü birləşib, sonu haraya gedəcək? Axı, gərək alim onu əvvəldən dərk edib bilsin ki, “bizim bu vəhdət birliyimiz, bu Işığımız qayıdacaq Böyük Yaradanın Özünün Ətrafına”. “Özünün Ətrafına” qayıdış — Əbədiyyətə Qayıdışdır. Yə'ni, İlkdən başlamış göndərilənlər qədərində İlahiliyə qayıtmaqdır, Müqəddəsliyə qayıtmaqdır. Onda, hə, — 6 məkanın 6-sında da alimlər lazımdır. Amma dərk etsin bu alim ki, “mən niyə göndərilmişəm və son nəticədə bəşəriyyəti mən nəyə gətirəcəyəm”. Alim o demək deyil ki, “bomba icad edim, atım, böyük bir sahəni canlıları ilə birlikdə məhv edim”. Bu, alimlik yox, cahillikdir. Bunun enerjisini daha yaxşı işlərə sərf etmək olar ki, o, bəşəriyyətə rifah gətirsin. Onda Elm üzərinə Elm gələcək, yə'ni Işıq üzərinə Işıq gələcək. Amma, o elm ki, o Işıq ki, məhdudlaşdırır, — partlatmağa xidmət edir, — o elm inkişaf etməz, dayanar eyni bir səviyyədə.

SƏBR

F.— İndi mən istəyərdim ki, səbr haqqında danışasan.

V.— İlkini, özünə Qayıdanda, Böyük Yaradana tədricən yaxınlaşırsan və Deyir ki: **“sən olanını ver, qorxma, — heç bir şey itirməyəcəksən”**. Bu, o Deyimdir ki, sən öz varlığındakı Işıq payından pay versən, qorxma, — yeni Işıq, — bu dəfə daha kamili, daha təmizi, pakı sənə gələcəkdir. Axı, sən onu məqsədsiz, təmənnəsiz verirsənsə, o, varlığa kömək eləyir. İnsan düşünə bilər ki, “yaxşı, əgər, mən Işığımdan, varımdan payladımsa, onda, bəs, mənim Işığım, varım qalmaz, bəs, onda mən özüm nə vəziyyətdə qalaram?”. Sən ver, qorxma, sənə Böyük Yaradan Öz Işığından yenə də Verəcək. Görürsən, bu proses davam eləyir, yenə də hərəkətdədir. Böyük Yaradanın Özünün Öz Işıq Payı idi, — sən vasetnlə Öz bəşərinə Verir, yoxsa, sən nəyin var idi ki? Sən özün də Ondən Işıq paylısan və, əslində, sən özününkünü vermirsən ona, — sən səndə yığılmışını, özü də, rəhm formasında verirsən. Bax, kamillik buradadır, — sən Kamilliyə qalxırsan. Mİsal üçün, indi bu saat ikimizə də külcə lazımdır. Bir külcə var, — o da, sən qarşıdadır. Mən isə külcə bu əlimdəki bükülmüş kağız qırığına tökürəm. Yə'ni, insan gərək karıx qalmasın; Böyük Yaradan elə bir bilgi Verəcək ki, kağıza olsa da, o insan öz siqaretinin külünün tökülməsi ehtiyacını ödəmiş olacaqdır. Bax, insan beləliklə paklanır və ya Paklığın yuxarı pillələrinə bu cür qalxır. Yə'ni, sən özünü qaranlıqdan,

eqoistlikdən uzaq edirsən, gözün qalmır ki, “Fikrət qardaşım siqaretini çəkdi, mən — qaldım”. Ver, — onun ehtiyacı ödənsin, axı, görürsən ki, o, ehtiyac içərisindədir. Bu, işin bir tərəfidir.

İkinci tərəfi odur ki, sən öz İşıq payından verdikdə də, onsuz da, bu İşıq axımı içərisindəsən...

F.— Onsuz da Axım Ahənginin içərisindəsən.

V.— Onda Böyük Yaradanın Özündən, cəm kainatlardan, cəm varlıqlardan əlavə İşığın gələcək. Özündə olan az idi — bir dənə idi, bir vahidlik idi, indi sən vahidlərin içərisində olmuş olursan. Bunlar insanı Böyük Yaradana yaxın aparır. İstəyir bunları materialistcəsinə fikirləşsin, istəyir, — idealistcəsinə, nəticə eyni olacaqdır. Elmin özündədir bu deyimlər, bu elm, bu bilgi. Böyük Yaradana ancaq Elmlə Qalxmaq olar və gedəcəklər də! Amma sağlam elm üstündə. Qurddalayıb nəticəsizliyə aparmaqla, qaranlıqlar içərisinə qaranlıqlar gətirməklə gedib Böyük Yaradana çatmaq olmaz.

Kamillik — elm üstünə elm gətirməkdir, yə’ni, dərrakə üstünə dərrakə gətirməkdir. Kitabları töküb qabağa oxumaq, hələ, — bu, Elm deyil. Kitablər insana bir balaca ideya, impuls verir. Axı, tapılan o ideyanı beyində bir canlandır, genişləndir, gör, nələrə aparıb çıxaracaq. Böyük Yaradana budur Qayıdış! Bunlara insan nail olubsa, əslində də, — qalxıb İşığa. İşığı dərk eləsin, görəcək ki, o da elə Oradadır. Yə’ni, özünə niyə cismani əzab verir, niyə özünü narahat edir? Sakit dursun ki, hər şey səbr üstündədir.

F.— Bəli.

V.— Səbri mehribançılıq gətirəcək, azad olacaq qaranlıqdan. Azad olacaqsə, — İşıqlar içərisində İşıqları görəcək, varlıqlar içərisinə qalxacaq.

F.— Səbr indiki müddətdən sonrakı müddəti gətirəcək; onsuz da Əbədiyyət var, yalnız Kamilləşmək lazımdır.

V.— Sözsüz! Darıxma bu gün ki, “yoxdur”, “alınmır”, “bu niyə belədir?”. Niyə darıxırsan? — indi, hələlik, bu qədər yığib (öz *tale yükünü*). Bir balaca səbrli olsun, qaranlıqdan özünü birinci növbədə azad eləsin, — onlar da alınacaq. Qaranlıqların bir qismi insanın təfəkkürdəki şübhələrdir, istəməməyidir, özünü İşıqlığa qaldırmağının ona çətin gəlməyidir. Yaxud, “mənim 3 külbabım var, qoy, Fikrətinki olmasın. Gedim bu 3 külbabının yanına 2 — 3-ünü də alım gətirim, qoy, Fikrətin heç nəyi olmasın”. Nooldu? — bu, belə olmaz ki!.. Onda eqoistliyi başlamış olur. Beləliklə, fikirləşəcək ki, “özümü haraya dartım ki, ta elə məndən olmasın bu ətraflarda”. İnsanın varlığının olması üçün ətrafı lazımdır. Bu ətraf o deyil ki, yalnız qohum-qardaşı, oğul-uşağı, dost-tanışı olsun, — vəssalam!”. Onda qaranlıqlara özünü daha da sürükləmiş olar. O, varlıqlar içərisindən gəlib bu dünyaya. Yoxsa, fikirləşsə ki, “əh! Fikrət qaradır, Vahid bozdur, o birisi sarıdır, digərinin gözü belədir-elədir..., elmlidir, elmsizdir...” Onun elmliliyini, ya elmsizliyini niyə mühakimə edir ki, — hərənin öz anlam qədəri vardır. İndi, hələlik, bu, o qədər dərk eləyir.

F.— Onsuz da, deyək ki, yenə də onlarla vəhdətdədir.

V.— Əlbəttə, həmişə vəhdətdə olur. Elmi azdırsa, — kömək eləsin, o da qalxsın, dərk eləsin. Əgər, onun elmi çoxdursa, — narahat olmasın, — çoxdan çoxu o da öyrənsin. Əgər, alimdirsə, akademikdirsə, vallah, gedərəm onun qapısına! Soruşaram ki: “axı, mən, misal üçün, bu külbabının burasını dərk eləyə bilmirəm; səndən heç bir başqa şey istəmirəm, təkcə bunun bu hissəsini mənə anlat”. O da, çox sakitliklə dərk elətdirir ki: “bu, özü-özlüyündə elə bir varlıqdır ki, burası, bu hissəsi olmasa, varlıq yarımçılıqda qalmış olur”. Nə itirmiş olur? — bayaq külbabının orasını dərk eləyə bilmirdisə, indi onun həndəsi formasını da, kristallarını da, mexanikasını da, lap elə dinamikasını da dərk edib, ümumilikdə, Kainatı dərk etmiş olur. Deməli, istər o akademikə, istərsə də küçədə durub o saqqız satana minnətdar olmalıyıq ki, onların hərəsi bir varlıqdır, bizim ətrafımızdadırlar və bütövlükdə Vəhdətdəyik.

Böyük Yaradanın hər Deyiminin fəlsəfi forması, fəlsəfi cəhətləri var. Bu fəlsəfilikə qalxmaq üçün öz düşüncən ilə yerdən bir balaca qalxmaq, ayrılmaq lazımdır.

F.— Vahid, bugünkü söhbətlərin daha böyük aydınlıqlar gətirdi.

V.— 2 ildən çoxdur ki, bunları sənə danışırım. Sən o vaxt Naxçıvana gələndə, mənim özümə də çox maraqlı idi ki, “bu bildiklərim nə olan işdir?”. Söhbətimizdən bir çox məqamlar mənim özümə də aydın oldu. O vaxta qədər mən elə bilirdim ki, hamı belədir.

F.— Yox, hamı belə deyil. Sən Vahidsən — təksən.

V.— Amma, gördüm ki, bu insanlar belə deyil və çox fikirləşirdim ki, bunlar niyə belə eləyirlər? Bu, 27 — 30 il müddətindəki yığıntıdır, yə’ni, Böyük Yaradan 30 il müddətində xırda-xırda Deyib-Açıb, Deyib-Açıb və bilgiler getdikcə böyüyüb, tamlığa üz tutub. Mən cüz’i dərk eləmişəm və onları sənə deyirəm. Amma bu 2 il müddətində Naxçıvana sən gəldikcə yenə də soruşursan ki: “bu boz nooldu? Bu xakı haradan gəldi?”. Bunlar həm səbrin, həm də dərkliyyətin üstündədir. Mən yazığa səbrin üstündə gəlib bunlar. Böyük Yaradanın bir Deyimi Gələndə, mən tez partlamamışam ki, bunun sonrasını nooldu? — Yox. Bunun özü elə çoxdur!.. Dərk eləməyin özü — çoxların çoxudur. Mən burada nə etdim? — Heç bir şey eləməmişəm!

F.— Elədir, amma indi bu dəqiqələrdə də həddindən çox təvəzökarlıqlar edirsən.

İSTİ VƏ SOYUQ. ENERJİ

V.— Biz deyirik ki, neftayırma zavodunda krekinq üsulu ilə nefti e’mal edib benzin alırıq. Bundan ötrü müəyyən temperaturalarda istilik sərf olunur. İsti sərf etməsən, bu, mümkün deyil. Həm də deyirik ki, məhsulların, xüsusilə, yeyinti məhsullarının xarab olmamağından ötrü onları soyuq temperaturda saxlamaq lazımdır. İndi, bax gör, nə əmələ gəlir?..

Böyük Yaradanın Özü Deyir ki, **“cəm kainatlar soyuqdur”**.

Məhsulun qorunması üçün soyuq lazımdır, amma hasilə gətirilməsi üçün isti lazımdır. İstinin özlüyü, İlkdən İlk varlığı, — o ki, demişdik Böyük Partlayış oldu, Böyük İstilik alındı və Kainat Yarandı, — həmənkə İstilikdən hasil oldu və xakı zərrələr funksional formasını, rəngini aldı...

(F.— *Deməli, bəlkə də, xakı zərrələr — istilik termonları imiş*).

V.— Nefti yerdən çıxarmamışdan yataqda o, isti halda idi, yə’ni, çox isti olan nüvə ilə soyuq yer səthi arasında müəyyən bir temperatura malik idi. Deməli, neftin əmələ gəlməsi üçün Yerin nüvəsinin istiliyi onun yataqlarda xam neft şəklində qorunması üçün isə Yer qabığının nüvəyə nisbətən soyuqluğu lazım imiş. Eyni zamanda neft yataqları həm də təcrid etmək vəzifəsini, yə’ni, səthdə və ya nüvədə sür’ətli temperatur dəyişikliklərinin qarşısını almağı da yerinə yetirir.

İndi gələk mətləb üstünə: nüvə istilik mənbəidir və o, həm də Böyük Yaradanın İşıq Payının məskənidir, İlk istilik Böyük Partlayışla eyni anda özünü bürüzə verəndir, bu İlk istilik materiyadakı xakı zərrələrin (*termonların*) hərəkəti nəticəsində özünü göstərir, iş və həyat mənbəinə çevrilir. Yə’ni, suyu qaynadıb çay hazırlamaq, yeməyi bişirmək üçün istilik lazımdır. Bu yemək, içmək və onların hazırlanması insanın İlkdən İlk yaranış olmağını yadına salmaq üçündür. İlk Böyük Partlayışın olmasının isə, insanı vahimələndirməkdən ötrü deyil, Böyük Yaradanın Verdiyi İstilik Payının olmasını ona xatırlatmaq üçündür.

F.— Böyük Yaradan Böyük Partlayış Anında Özündən İşıq Payı Verməklə bərabər İsti Payı da Veribmiş?

V.— Bu istilik Ağ İşıq Payı veriləndən sonrakı proseslərin nəticəsində alınmışdı.

Partlayışdan alınan isti məhv eləyə bilir. Bomba (*atom bombası*), partlayır, istilik ayrılır, — bu dağıntıya ayrılındır. Amma Böyük Yaradan Yaranacaqlara o Anda Ayırdığı İşıq Payı ilə bərabər İsti Payı da Verdi, yə'ni, Mehribançılıq Payı Verdi, Rahatçılıq Payı Verdi. Canlıların yaşamı Onun İstisi üstündədir, Ayırdığı Qədərinin üstündədir. O vaxt Qədər Ayırmasa İdi, indi bunların hamısını hasilə gətirmək üçün istilik sərf edə bilməzdik. İstilik sərf olunursa, bəs, istilik haraya getdi, nə oldu? — Nə olmadı! — Onu sərf etdik, yenisi gəldi. Yə'ni böyük Yaradanın Özü Qoydu bəşəriyyətin gözüünün önünə, yaddaşımıza Qaytardı ki: **“Dərk et! İlkdən İlk Yaranış budur! Bu, olmasa, sən bundan ayırıb hasilə gətirə bilmirsən. Bunun özü üçün İsti lazımdır. İsti Mənim İstimdir. Bu İsti yandıran isti deyil, — Mənim İstimdir, Mehribançılığımın İstisidir, Yaranış üçün İstidir”** ki, çay, yemək hazırlaya bilirik. Texnika üçün, metal əritmək üçün, cəmiyyət üçün rahatçılıq gətirməkdən ötrü bu İstilik lazımdır. Soyuq (*xarabolmadan*) qoruya bilər. Soyuq olanı olduğu kimi saxlaya bilər, amma yaranış eləyə bilməz, yarada bilməz, mə'mulat yarada bilməz. İstehsalatda istehsal etmək üçün istilik lazımdır. Elektrik cəryanının özündə isti var. Deyirik ki, reaktordan, yaxud su elektrik stansiyasından axan elektrik cəryanının özündə istilik var.

F.— İstiliyin xüsusiyyətinə — ümumi mə'nada, ümumi əhatədə — “enerji” deyirik.

V.— Düzdür, enerjidir. Enerji — istiliyin özlüyüdür. Yə'ni, hər hansı varlığı (enerjini) onun İlkinindən (İstilikdən) ayıra bilməzsən, bu varlıq İlkinin üst-üstədir. İlkinin İlkinindədir bu varlıq. Yə'ni, bu insanlar azalacaq? — Yox! Bunlar bir tərəfdən “ölürlər” (əslində, ölüm yoxdur), bir tərəfdən də, statistika da göstərir ki, yaranırlar və artım da vardır. Görürsən, bu, Vəhdət axınıdır və heç cürə bunu qeyri-Vəhdət eləmək olmaz, insanların doğulmasının da, artımının da qarşısını almaq olmaz.

F.— Elədir; enerjinin potensial və kinetik formaları vardır. Bunlar bir-birilə Vəhdətdədirlər, Bağlılıqdadırlar.

V.— Bunları heç cürə bir-birindən ayıra bilmirsən. Birisini ayırırsansa, o biri “əmələ gəlmir”, — onda tamı dərk eləyə bilmirsən. Əslində də, onlar ayrılmazdırlar. Bir şeyi inkar etmək üçün onun varlığını, özlüyünü yox eləməlisən. Bu isə alınmaz. Yenə də gedib çıxır Böyük Yaradanın Özünün Deyimlərinə: **“Mənəm! Sən — yaranmışsan. Sən məndən yaranmışsan. Mən Varam ki, — sən də varsan”**. Burada “Məndən yaranmışsan” sözü o demək deyil ki, bizim yer adamlarının başa düşdüyü: “Məndən doğulmuşsan” kimidir, — yox, bunu belə anlamaq olmaz. O deməkdir ki: **“Mənim İşıq Payımdan paylısan — yaranansan”**. Bunlar çox sadə Deyimlərdir və böyük Bir elm lazım deyil. Elmin özü olmasa, elmləri dərk etmək olmaz. Sözcüklə, bu, dərk edilməz, zorla dərk etdirmək olmaz. Deməli, bu deyimlərin məcmuunu toplayaraq çox sərbəst, rahatçılıqla bəşərə çatdırdıqda ki, “ay bəşər, İşıq — budur”. Bəşər də onda dərk edib deyəcək: “bunları elə mən bilirdim!”

F.— (*gülərək*) — Elədir, elədir!

V.— Narahat da olmaq lazım deyil onun üçün. O bəşər düz deyir, yalan demir. Əlbəttə, o Böyük Yaradanın İnformasiyası içərisindən — Yaranışdan gəlir.

FAYTONÇU, ZƏRGƏR, ŞAİR

V.— Nüsrət Kəsəmənli o gün televizor verilişində deyirdi ki, “mən iki əvvəlki mənim özümü gördüm. Özümdən əvvəlki mənləri gördüm. Onlardan biri faytonçu, o biri isə zərgər idi. İndiki Nüsrət əvvəlki “Nüsrət”lərin təzahürü olaraq yaranmışdır. Özü də bu indiki Nüsrət özündən əvvəlki iki “Nüsrət”i görə bilər; ondan artıq mümkün deyil.

F.— Nə üçün?

V.— Müddətlər uzaq olduğundan üç yaranışdan çoxunu görə bilməz.

Dedik ki, Nüsrət Kəsəmənlinin o vaxtkı məşğuliyyətlərindən biri zərgərlik idi. Bu, təsviri sənət ilə əlaqədar olub, lirizmlə bağlıdır. Deməli, bu, şe'riyyəti, yə'ni ahəngi indiki Nüsrətə gətiribdir. Onun əvvəlki faytonçuluğu isə şe'r deyimlərinin ardıcılığını düzməli olub, çünki, sürücü at ilə bərabər bu ardıcılıqla, bir vəhdətdə hərəkət edir. Fayton sürəndən gələn bu ardıcılıq olmasa idi, mümkünmü ki, indiki Nüsrət rəssamlığı, dulusçuluğu və yaxud bunlara yaxın bir sənəti seçmiş olardı. Bu miraslar yığışıb indiki Nüsrət Kəsəmənlini şairlik həyatında uğurlu edibdir.

F.— Mən həmin o verilişi görməmişəm deyə, bir qədər geniş danış. Veriliş hansı proqramla idi?

V.— Verilişi "Space" kanalı ilə Mehriban Ələkbərzadə aparırdı. Onun verilişlərindən hiss edilir ki, o, İlahiyyatın elmini axtarır və uğurlu da verilişlər hazırlaya bilər. Onun yaxşı bir cəhəti var ki, İlahiyyat elminin daxilini, fəlsəfəsini açır.

F.— Açmaq istəyir.

V.— Bəli, açmaq istəyir, buna çalışır. Təəssüf ki, onun verilişləri Bakı ərazisini əhatə edir, məsələn, uzun illər ərzində Naxçıvanda mən bu proqramlara baxa bilməmişəm.

Nüsrət Kəsəmənli həmin verilişdə deyirdi ki, məndən əvvəlki mənləri ruhda çağırıbmışam; həm də onlardan biri olan faytonçu dağdan aşıb və mən hündürlükdən qorxuram. Zərgəri isə balta ilə vurub öldürüblər. Nüsrətin hündürlükdən qorxmağı o vaxtkı onun dağdan aşmağı anındakı qorxmağının mirasıdır. Zərgərliyin özündə isə bir poeziya, gözəllik var. Onun şe'rlərinin birində belə bir həyatı məziyyət var ki, "Məndə biri vardı, biri yox; tələbə idim, kostyum var idi, ayaqqabı yox. Evləndirdim, qız var idi, üzük yox". Bu deyilənlər çox böyük-böyük işləri açmağa bilər.

Mehriban xanımın verilişlərinin bir neçəsinə baxmışam və onun özünün cənnəti necə təsəvvür elədiyi məsələsi mənə maraqlıdır. Sözsüz ki, indi bu saatlarında, bu günlərində o, cənnəti olduğu kimi təsəvvür eləyə bilməz. Amma, Mehriban xanımın özünün cənnətə doğru istiqamətləndiyini, düzgün yol seçə bildiyini mən özümdə yə'qin etmişəm. Əsl elmi araşdırmaların içində düşmək inadında olduğunu verilişlərindən də hiss etmək olur. O, İlahiyyətə qalxacaq, özü də, istəsə də qalxacaq, istəməsə də. O, öz cığırına artıq düşmüşdür.

F.— Sənin dediklərinlə razıyam. Amma, Mehriban xanım televiziya çıxışları vaxtı bir az həyəcanlı, emosional, iti sür'ətlə danışır.

V.— Bilirsən, onun bilgisi, informasiyası çoxdur deyə, həyəcanlı danışır. Onun danışığının ahəng məqamları var ki, tamaşaçıları sılıkələyə və İlk yaddaşlarına qayıtmağa yönəldə bilər. Əslində burada emosionallıq yoxdur, konkretlik isə özünü büruzə verir. O, İlahiyyatın özlüyünü tapır və İlahiyyatın elmini bu özlüyün içindən seçə bilər. İlahiyyatın elmini seçə bilmək isə hər adama nəsis olmur. Böyük Yaradandan Göndərilən Kitabların hər bir sözünün özünün incə məqamları var ki, bunları görmək bu xanıma qismət olur.

Yaxşı ki, Ahəng var, Vəhdət var. İlahiyyət İlahiyyətə axtaranlar var. İlahiyyatın elmlərini axtaranlar var. İlahiyyət elə bir məziyyətdir ki, o, bəşəri kainatlara Qaldıra bilər və o, tükənməzdir.

DƏYİŞİKLİKLƏR — YENİLİKLƏR

V.— Cahillik kamillik qarşısında aciz olmalıykən, kamillik cahillik qarşısında aciz olubdur, sanki, aradan uzaqlaşmış, yox olubdur. Bu an belədir, — yer məkanı belədir. Bəşər biri-biri arasında, — belədir; biri-birini dərk edə bilmir, — belədir.

Bəşər bəşəri dərk etmək istəmir, — belədir. İndi yer üzü belədir. Bəşəriyyətlə yer üzü həmahəngdir, yer üzü bəşəriyyətin özü arasındadır, dartıdadır. Bəşər dartıdadır, — yer üzü dartıdadır. Yer üzü özü-özünü bu dartılardan xilas edir. Bu, qəribə deyil, qəribəlik deyil. Bəşər-bəşəri dərk etmək istəmir, — bu, qəribədir.

Bəşəriyyət arasından mehribançılıq uzaq olubdur, — bu, qəribədir. Bəşər özünü, bəşeriliyini dərk edə bilmir, qəribədir. Yer üzündə bu dağıcılıqlar gözü önündədir, — görmək istəmir, — bu, qəribədir. Bəşər biri-biri arasında sülh istəyir, sülhü görmək istəməyənlər var, — qəribədir. Bəşəriyyət dağıdıcılıqlar arasındadır, ruzisizlikdədir, sanki yer üzü sürünmədədir, — bəşər bu halları görə bilmir, — qəribədir. Böyük ərazilər dağılmadadır, bəşər o dağıdıcılığın arasındadır, özü əzabın arasındadır, əzablarla əzab arasındadır, — bu halları dərk edə bilmir, — qəribədir.

F.— Deyirsən, bu hallar uzun illər ərzində davamlıdır; bəşəriyyətin özü əzab çəkir. Bunun sonluğu olmayacaq? Bu əzabların, bu əziyyətlərin arasında hamı ilə bərabər biz də, bizim övladlarımız da, bizim kimi minlərlə sadə adamlar vardır. Bunlar var-dövlət yox, işləyib bir parça çörək qazanmaq istəyirlər.

V.— Bu halların başlanğıcı var. Bu hallar 1988-ci ilin 17 oktyabr günortadan sonra yer üzünə gələn hallardır. Bunlar on beş il ərzində davamlıdır. Bu halların özü isə birdən yox, uzun illərin ərzində bəşərin-bəşərə diqqətsizliyinin, məkrinin təmənnalı, qara məqsədlərinin yığımları nəticəsidir. Bu, 2003-cü ilə qədər davamlıdır. 2003-cü ildən sonra isə tədricən rahatlıqlar gələcək, ruzilərin qədərləri rəvanlaşacaq. Amma indi bəşər azalır; bu dövr ərzində başçılar azalacaq. Yer üzünə yeniliklər gəlir; bu yeniliklərlə yeniliklər gələcək.

Bir neçə il bundan əvvəl sənə bunları, bu halları demişdim. Amma onda hələ “Yaranış” Kitabı yox idi. Onu kitab kimi gətirmək fikrimdə yox idi. Amma Deyimlərin özü var idi. O vaxtlar sənə dedim ki, bəşərin özü özünə qaranlığı axtarmasın. “Qaranlığı axtarmasın ki, məkri görəcək, Işıqı axtarsın ki, Böyük Yaradanı görəcək”. İndiki və gələcək bütün bu hallar ətrafımızda olacaq, görmək istəsək, görəcəyik. O illər deyilirdi ki, böyük dağıntılar gələcək, insanlar kütləvi qayıdacaq, çox saylı insanlar bir anda qayıdacaq.

F.— Bu əlamətlər qurtarandan sonra nələr gələcək? Yer üzündə nə kimi hallar olacaq?

V.— Hə, olacaq. Bəşəriyyət istəyəcək, bəşəriyyət gətirəcək. Altı il ərzində qayıdanlar çox olacaq yə’ni 1997—2003 illər ərzində və daha sonra 2007-ci ilə qədər qayıdanların sayı çox olacaq, çoxluq (*çox saylı ölü*) yan-yana olacaq.

Bəla olacaq, bəlalər özlərindən özlərinə olacaq. O bəla yerləri məhəlli olacaq, qit’ələrdə çox saylı qayıdanlar olacaq. Çoxluq çox olacaq, yer məkanı tədricən azad olacaq; özünü azad edib, azad olacaq.

Bəşər bəlaları çox sür’ətlə toplayır. Yalan, iftira, yırtıcılıq, böyük istismar, haram, böyük zorakılıqlar, məqsədlərlə dolu məqsədlər, qanlı müharibələrin özü ilə bərabər o müharibədə qarşı tərəflərin iftiraları, soyğunlar və i. böyük qaranlıqları özünə, ətrafına toplayır.

İşıq məkanı olan Günəşə qaranlıqlar toplaşib o, görünəcək, zahirən tutulmuş kimi görünəcək (*günəş tutulması*). O Işıq məkanı azad olacaq. Günəş özünü azad edəcək, — qaranlıq toplumundan azad edəcək. Yer məkanı o qaranlıqlardan azad olacaq. Ətraf məkanlar (*günəş sistemimiz və ətrafı*) da azad olacaq. O, məkanlarda da dağıntılar (*zəlzələlər*) olacaq. Azad olacaq ki, kainatların bu hissəsi qaranlıqlardan azad olsun.

Bu dağıntılar, bu aramsız yağışlar, dözülməz istilər, ruzisizliklər bəşərə əlamətdir.

Yer məkanına gəlir, böyük Işıqlar gəlir. Yeniliklərə yeniliklər gəlir. Yer üzünə varlığına (*kütləsinə*) Ağlıqla, Paklıqla yenilik gəlir.

Yenə Işıq gələcək, Işıq düşəcək.

İşıq ziyarətgahlara düşəcək, müqəddəs yerlərə düşəcək, məscidlərə, kilsələrə, mə'bədlərə, ziyarətgahlara düşəcək. Ziyarətgahlar ətrafına çox saylı insanlar toplaşacaq. Göndərilmiş bütün müqəddəs Kitablara İşıq düşəcək.

Vaxt gələcək, dünya dönəcək, — hərəkətlər arasında hərəkətlə dönəcək. Bu vaxt gələcək.

Gün gələcək, gün olacaq, Yer nüvədə qızacaq. Onun səthi nüvədən qızacaq. Quraqlıqlar olacaq, Yer kürresində ruzisizliklər olacaq, sular az olacaq, qurumuş çöllüklər olacaq. Küləklər artacaq, isti küləklər artıq olacaq. O illərdə insanlar, bəşər yer üzündən azalıb, az olacaq. Yerdə xəstəliklər azalacaq. Vəhşi heyvanat azalacaq. Həşəratlar artacaq, quraqlıqlar artacaq. Yer üzündə atəşlər, odlar olacaq.

2005-ci ildə ruzisizliklər olacaq, Yer kürresi istinib, isti olacaq.

Müddət keçəcək, 2007-ci il oacaq; Yerdə nələr olacaq? Böyük işlər olacaq. Bu keçmiş illər ərzində böyük zəlzələlər, daşqınlar, küləklər, vulkan püskürmələri olacaq. Sanki, Yer kürresinin indisi İlk kimi olacaq. İlk Müqəddəslərin o məkanda İlk gördüklərini bəşər indi görəcək: Yer suda, Yer zəlzələdə, Yer odda.

Buğda az olacaq, şüşəyə bənzər olacaq. Sünbüllər yıxılmada olacaq, sanki, qıvrılmış sim kimi olacaq. İnsanlar duruşda olacaq, böyük düşüncədə olacaq.

Bəşərin xilas gələcək, yenilənmiş məkana yeniliklər gələcək.

Yer qatlarından axar sular olacaq, uca sular olacaq. O sular fəvvarə vuracaq. O sular turş (*mineral*) olacaq. O məkan qatlardan, mərkəzdən (*nüvədən*) yenilənəcək. Müddət gələcək, turş az olacaq, içməli, dadlı sular olacaq. 1997—1999-cu illərdəki indiki suların dadı, tərkibi dəyişib. Sanki, bu sular köhnəlib, dadı ağır olub; çünki, Yer kürresi nüvədən qızır, Yer qatları nüvədən yeniləşir.

Yer qatlarından sular təzyiqli olacaq, çox uca olacaq. Qeyzer tipli o sular axmada olacaq, göllər olacaq. Göllər artıb böyük sular olacaq.

F. — Bunlar dəhşətli, həm də kino kimi maraqlıdır. Daha nə kimi yeniliklər olacaq?

V. — Vaxt gələcək, gec gələcək; yerdə kiçik güllər olacaq. Cənnət çiçəklərinə yaxın, oxşar olacaq; sanki, cənnət yerdə olacaq. O ərazilərdə ətirlərə ehtiyac qalmayacaq. Hava ətirli olacaq, xoş rayihəli olacaq. İnsanların geyimləri ağıqla, ağ olacaq. Dəb ağla olacaq: məşinlər ağ, binalar ağ, danışıqlar ovuclarda (*açıq*) olacaq, (*telefon*) sanki cibdə alışqan kimi olacaq. Elmlərdə elm ucada olacaq. İnsanlar Bir olacaq, biri-birindən ayrı olacaq. Hər insan bacardığı, bildiyi işlə olacaq. Siyasətlər bir olacaq, başçılar bir olacaq; danışıqları bir olacaq, insanların rifahı naminə danışıqlar olacaq.

F. — Olsun, Yer üzündə yaxşılar, yaxşılıqlar, gözəlliklər olsun. Bəşər, əsl bəşər olsun.

DEYİMLƏR

F. — Böyük Yaradanın Deyimləri haqda mənə yenə danış. Bu axır vaxtlarda bu eşitdiklərim mənə artıq qərribə gəlmir, uzaq deyillər. Amma, onları tədricən eşitmiş, dərk etmişəm. Bunları uzun illər ərzində isə həтта məndən də gizli saxlamısan.

V. — Deyimlər 1972-ci ilin sonlarından (28 noyabr) tədricən göndərilməyə başlamışdı. Əvvəllər bu Deyimlərə çox sakitliklə yanaşırdım. Bunlarda heç bir qərribəlik görmürdüm. 27 il ərzində səbr üstündə olub, səbrimlə alınıb bu Deyimlər. Elə bilirdim ki, bu Deyimləri hamı eşidir və hamı bu aləmləri görür. Sənə İlk, az-az söhbətlərimdə mənə anladın ki, biz insanlar onları heç də eşitmirik və görmürük.

Musiqi səslənmədən əvvəl musiqi əsərinin (partitura) işarələrinə (musiqi notlarına) İldən anlaşılmayan o sirrli, kodlu, yə'ni əslində, musiqi bəstəsindən, ahənglərdən ibarət o notların o “qarışıq yazılarına” bax...

(F.— *Vahid bilir ki, mənim not yazıları ilə tanışlığım yoxdur və doğrudan da onlar mənim üçün “qarışıqlıq” təşkil edir.*)

V.— O, Kainat ahənginin bir hissəsidir. O böyüklük səslənməsə, o böyüklük deyilməsə, dərk edilərmə?

İlahi Deyimlər Deyilməsə, Səslənməsə, dərk edilərmə? Deyilərsə, Səslənərsə, dərk edilərsə, o İlahiyyatdan, o İlahi Yaradandan uzaq olmaq olarmı? İlahiyyatı eşidən bilər, İlahiyyatı dərk edən bilər. Bilərsə, Əbədiyyəti bilər; bilərsə, Əbədiyyətə qalxar, Müqəddəsliyə Qalxar.

Böyük Yaradandan gələn İlahiyyat Deyimləri xəstələr üçün deyil. İlahiyyat xəstəlik deyil. Həm də Böyük Yaradan Əbu Sina (Avisenna) deyil. İlahiyyat (*ruhi*) xəstəlik deyil, kainatlar xəstəxana deyil. İlahi yazılar əczaxana üçün deyil.

“Həqq, həqq” deyib, həqq axtarıyıq. Həqq göylərdədir, yerdə həqq axtarıyıq. “Həqq, həqq, həqq” deməklə, həqq gəlməz. İnsanlar arasında həqq yoxsa, həqq yenib yerə gəlməz.

Həqsizlik edib, həqsizliklə Böyük Yaradanı bəşər görməz, həqsizlik arasına Böyük Yaradan Yenməz. “Həqq” deməklə həqq görünməz, həqqsizlər arasında həqq görünməz.

Yaradan Görünməz; biri-birinə inanmayanlar arasında Yaradan Görünməz. Yenməz, Özünü Böyük Yaradan bəyan Etməz. İlahiyyat — İlahiyyatdır.

O Qara varlıq eşitmir (eşidə bilmir). İlahiyyat Deyimlərini eşitmir. O Qara varlıq halları görür, İlahiyyatı eşitmir. İlahiyyatı eşitmiş olsa idi, Deyim anlarında deyimlərə tə'sir edər, Deyimləri qarası ilə qara edər, saxta edərdi. Bax ki, İlahiyyat haradadır, bax ki, İlahiyyat haradandır. Bax ki, İlahi Deyimlər — Yaradandır.

İlahi Deyimləri bəşər gətirmir, gətirə bilməz; Yaradandan olmasa, zəka üstündə, zəka ilə gətirilmir.

SƏRBƏST VAR, SƏRBƏST DÜŞMƏ VAR

F.— Vahid, fizika elmində cismlərin sərbəst düşməsi anlamı var. Sərbəst düşməyə aid Yaradan Deyimləri var?

V.— Böyük Yaradandan belə bir Deyim var:

“Hər cism, hər varlıq sərbəstdir, İldən sərbəstdir; sərbəst hərəkət edib, sərbəst düşəcəkdir, varlıq varlıqla varlıq olacaqdır; maddilikdən maddiliklə birləşəcəkdir. Hərəkətlər Mənimlədir, Mənlədir; kainatların hərəkəti Mənimlədir, Mənlədir. Varlıqların hərəkətləri varlıqlarla bir hərəkətdədir.

Sən hərəkətdəsən, hərəkətlərlə hərəkətdəsən. Sənin hərəkətin — sənin gücün. Hərəkət — güclə, güc — hərəkətlə. Sən güc verib, hərəkət verəcəksən. Hərəkətdə olana o hərəkəti verəcəksən. Hərəkətlər Mənlədir, İldəndir. Kainatların hərəkətləri, məkanların, cisimlərin hərəkəti Mənimlədir, Mənlədir; Vəhdət bağlılığında Mənlədir.

O cism sərbəstdir, sərbəst düşəcəkdir. (Nisbi) boşluqda olub, boşluqda hərəkət edib, varlıqla birləşəcəkdir. Boşluq (əslində) yoxdur, boşluqda düşməyəcəkdir, hərəkətlər arasında hərəkətlədir, düşməyəcəkdir”.

F.— Bəs, planetlərin “düşməyinə” aid Deyim var?

V.— Yenə Deyib:

“Planetlər öz məkanında məkanlıdır, İlk yaranışdan məkanlıdır. Hər gördüyün məkanın mə’nası var; o, uzaqlaşmaz, o, düşməz. Vəhdətimdə hərəkətdədir, Vəhdətimdən uzaq düşməz (*uzaq olmaz*). Cism sərbəstdir, sabit deyil, sərbəstdir. Hər varlıq sərbəstdir.

“Niyə düşür?” deyib durmusan. O varlıqdan olan (*cism*) o varlıqlardır (*Yer məkanı ilədir*). “Cəsəd” dediyin — o varlıqlardır (*Yerdədir*), maddiliklə o varlıqlardır. “Ruh” dediyin — Mənlədir. Nəzərimdə təyinli olan Mənimlədir, Mənlədir. Təyinli olan Mənə qayıdandır, Mənlədir (*vəhdətlərin hərəkəti var, ardıcıl hərəkəti var*).

Tüstü qalxır, daş düşür, mərmə ucmadadır, sonra isə düşmədədir, meyvə də qopub ağacdən düşmədədir, su isə axmadadır.

Tüstü ilə ayrılar, özündən özü ayrılar; o, yaddaşdır, göz önündə, zəka qarşısında yaddaşdır.

“Daş” dediyin düşməz, varlıq varlıqlardır, düşməz. Onlar birlikdə birdirlər, ayrılmaz.

Böyük oldu, o Partlayış böyük oldu. O Partlayışdan məkanlar yarandı; hər biri təyinlənmiş yerində oldu. Tikələr ayrıldı, bir düzümdə düzüm oldu, birlikdə bir (*qalaktika, kəhkəşan*) oldu. Ayırdığımı Mən Ayıraram, özündən özünü Ayıraram. O da yanar, yandığı ilə ayrılar (*kometlər*). Bir düzümdə düzüm oldu, o tikələr düzüm oldu (*kəhkəşan*), — onlar birdirlər, birlikdə birdirlər. Kainatlar (*qalaktikalar*) hərəkətində, cəm hərəkətlərlə hərəkətində. Onlar çıxmaz, təyinlənmiş yerlərindən çıxmaz. Çıxarsa əgər onlar, — Vəhdət pozular, ətraf məkanlara bəla gələr, — böyük toqquşma gələr. Onları Göstərdim, böyüyünü-kiciyini Göstərdim, bir Vəhdət bağlılığında olduğunu Göstərdim. Onlar bağlılıqdadır, biri-biri arasında bağlılıqdadır; Vəhdətimdə bağlılıqdadır.

Daş düşür, — birlik birliyə düşür; cəzb etmir, düşür; birlikdən, o varlıqdan uzağa düşmür.

Mərmə uçar, uçurdarsan, — uçar. O, dağıdıcılıqdır, — qədərində uçar.

Meyvə düşür, — budaqdan düşür. O, toplayıb; öz varlıq qədərində varlığını toplayıb. Toplamağa yeri yox, böyüməyə yeri yox. O qədər öz qədəridir, artığına yeri yox. O da toplayıb, çiçək vaxtından toplayıb. O “meyvə” dediyin o çoxluqdan (*torpaq və torpaqda çox saylı minerallardan*) öz qədərini (*dad, rəng, aromat*) toplayıb, — artığına yeri yox. Ona aid olmayanı toplamağa ehtiyac yox.

Onlar toplayır, hər biri ayrı toplayır; acını, şirini, turşu hər biri bir yerdən (*torpaqdan*), özünə təyinli olanını toplayır. Onlar bir Yaranışdır, Nəzərimdən Yaranışdır. Bəşər gətirməz, bəşər yaşıllıq yaratmaz. Onlar təyinlidir, yaranışa təyinlidir, zərrədə təyinlidir. Zərrədə göndərilər, zərrədə düşər, o məkana zərrədə düşər.

Dərin sular qatlardan keçər su hövzələrinə. Dərinliklərdə də bitkilər bitər. Kainatların zirvəsinə qalxa bilməyən bəşər özü yaranışkən, dərin qatlarda o bitkiləri bəşərmi yaratdı? Bəşər toplaya bilər, özünün olmayanını toplaya bilər; yaranış arasında yaranış yarada, artır, yeniləşdirə bilməz. Çiçəklərə rəng, o meyvələrə dad verə bilməz.

O meyvələr yetişər, o müddətə yetişər. İsti ilə yetişmir, soyuqla yetişmir. Cəm yaşıllıq o məkanın mərkəzi (*Yerin nüvəsi*) ilə yetişir. O meyvələr yetişir, quraqlıqda yetişir. O meyvələr yetişir, sərinlə yetişir. Mövsüm olar, nüvə nüvədən artar (*Yer nüvəsi aktivləşər*); nüvədən zərrə işıqları o məkana artar. Varlıqlarda axımlar birləşər. Axımlar birləşər, birliklər bir olar. Mövsümündə sərinləşər. Sərf etdiyini məkanın özü ilə nüvə sabit edər. Hava soyuyar, şaxtalar olar, nüvə sabitləşər, yer qatlarında axım bərabər olar; zərrə işıqlarının axımı bərabər olar.

Su axır, axmadadır. Paklıq cəm yaranışlar arasında axmadadır. O, müqəddəsliyin İlkidir. Cəm yaranışa müqəddəsliyi ilə bağlıdır, İlkidir. Paklıq Paklıqla Yaradanla yaranmışlar arasında axmadadır.

Mənim Işığım sabit olub cəm yaranışlar arasında, kainatlarda axar. Vəhdətimdir, sakit gələr, müqəddəsliklə axar (*“axar” deyimi “hərəkətdə olar” deyimidir*). Bəşər görməz, Yaranmış yaranışlar görməz, o Işıq zərrlərinin axımını görməz. Bəşər dinlər, uzaq dinlər. İlahiyyətdən uzaqlaşan İlahiyyətə uzaq baxar”.

Çox tez-tez “zərrelər”, “Işıq” deyimi deyilir. Sanki, təkrarçılıqdır. Amma, bu, təkrarçılıq deyil, cəm yaranmışların yaranışının əvvəlidir. Hər bir yaranış yaranmadan əvvəl bir tək zərrə Işığında təyinli olub, yaranışa təyinat alar. O zərrelər kainatlardadır, Yaradan Baxışında, Vəhdətindədir. Mənim yaranmadan əvvəldir yaranış təyinatım. O zərrə təyinatım Işığımdır, sonra ruhimdir. Ruhi Işığımdır.

M Ə H Ş Ə R

F.— Böyük Yaradan bəşəriyyətə Qiyamət günü haqqında, Məhşər haqqında bilgilər göndərib. Məhşər yer üzündə mütləq olaraq baş verməlidir? Bu, qanunauyğunluqdurmu? Yə’ni vəziyyətdən çıxış yolu varmı?

V.— Böyük Yaradan Yaradandır, — Məhv Edən Deyil. Böyük Yaradan özünün konkret Deyimlərini bəşəriyyətə “Yaranış” kitabı ilə Deyib. Amma bu deyimlərlə bərabər Onun aralıq Deyimləri də var, yə’ni bu Deyimlərin tamlığının açılması, tam dərk edilməsi üçün əlavə Deyimləri də var. İnsanlar, bəşəriyyət heç də aciz, heç də lazımsız yaranış deyil. O, ümumi bir Ahəngin içərisindədir, amma Kamillikdən yarandığından, kamil də yaranışdır. Bəşər özünə, ətrafına bəla yığmamalıdır. Düz olub, düzgün olmalıdır. Bəşər özünü dərk etsə, etdiklərinə cavabdehlik daşısa, bu bəlalər yer üzərindən uzaq olub azalacaq və son nəticədə isə heçə yenəcək. Amma bu, əsrlərlə davam etmiş olsa, əlbəttə Məhşər labüd olacaq.

F.— Bəs, məhşər nədir, necədir?

V.— Məhşər heç də bir sözlə deyilən olub, boş söz deyil. Bəşəriyyətə Yaradan onun tamlığını izah edərək belə Açıf:

“Bax, bağlılıqdadır, İlk İlkə bağlılıqdadır. Bax, o ana bax, son ana bax. Gözləri iri, ağzı quru o şaşqınlara bax. Günortadan sonradır (*bu müddətdir, andır*), onlara bax, Yer məkanına bax. Biri-birini məhv etmədə idi, öz məhvlərinə bax. Qaçmır, qaça bilmir. Dayanmır, ayaqları yerdədir, yer dayanmır.

Yerdən, o Məkandan od qalxır, buludlar dönüb, buludlar od olub, su əvəzinə od yağır. Başlarda tüklər ağarıb, ağ olub. Gözləri sarılaşıb, sarı olub. Vücutları sarı ilə ağ arasında, — o rəngdə olub.

O andır ki, son gün, son gecədir. Yeddi günədir, son gün, son gecədir. Ay tündləşib, Günəş qızarıb, sanki, ulduzlar uzaq olub: o Məhşər anında varlıq varlıqdan uzaq olub. Günəş yerə, yer Günəşə yaxınlaşıb.

Günəş qırmızıdır, saçmır. Ağ Işığını saçmır. Qızarıb, qan rəngindədir, Işıq saçmır. O məkan, o Yer məkanı təlatümdə, mərkəzdən (*nüvədən*) təlatümdə. Bax ki, varlığında Ağ Işıq (*nüvədən*) məkan boyu üzə çıxır (*yəni, güclü istilər var*). Kürre boyu Böyük gurultular: Yer məkanı istidə, Yer məkanı yanmada.

Yer məkanı altı maddətə qaynamada, ərintidə, qaynamada. Günəş qızarıb, Ay tündləşib. Sarı olan o məkan təlatümdə. Sarı azalıb, boz olub: sanki, dayanıb, Yer kürresi dayanıb.

Silkələnmə (*zəlzələ*) böyükdür. Odlar yer qatlarından qalxır, ucadır, sanki, əriyir. Yer məkanı ərintidə, əriyir.

Bax, ərintidə, bax, qaynamada; bir çalada, çox-çox çalalarda qaynamada (*vulkanik qaynama*). Dağlar parçalanmada, sular qaynamada. Hava tündüdür, iyisi tündüdür. Bu hava deyil. Bəşər, bəşəriyyət, hər canlı varlıq, hər cism, hər varlıq nə gündə? — Odlar arasında, ərintidə, qaynamada. Yer qaynayır, məkan qaynayır. Altı gündür qaynayır. On beş gün ərzində qaynamada, böyük səsdə qaynamada.

Yer məkanı azad etdi; özündə özü ilə o məkri azad etdi. Işıq mərkəzdə (*nüvədə*) azaldı. Işıq balacalaşdı azaldı. Yox olmadı, azaldı. Sanki, sakitləşdi (*Passiv məkan oldu*). O məkan, o Yer məkanı toz kimi, səthi çox çalalı toz kimi. Tozları qaradır. O məkan yanıb, səthi tündüdür, qaradır. Nə nəm var, nə bulud, nə su var, nə canlı varlıq”.

F.— Deyilən bu məhşər anının başlanğıcına insanlar üçün bir əlamət olacaqdır mı?

V. — Əlamət, əlamətlər olacaq. İlk əlamət başlanacaq 22 martdan. Gündüz saat 4-dən sonra olacaq. Böyük Yaradan Deyir:

“O gün güclü külək olacaq, tozlu-torpaqlı gün olacaq. Güclü küləklər kürbə boyu olacaq. Üç gün olacaq, başlanğıc olacaq. Əlamət olacaq, kütləvi, çox saylı insanların qayıdışının başlanğıcı olacaq.

Dağıdıcı küləklər, aramsız yağın yağışlar olmayacaq; böyük ruzisizliklər, aclıq olacaq.

Yer üzündə məhəlli zəlzələlər olacaq. Zəlzələlərarası yer üzündə yanğınlar çox olacaq. Böyük şəhərlər, böyük meşəliklər, böyük sahələr yanğında olacaq. O yanğınlara ad deyəcəklər, — “Ehtiyatsızlıq” adı deyəcəklər. O, zahirən elə olacaq. Amma yanğınlar özü-özündən olacaq. Partlayışlarla olacaq.

Yer məkanı, Yer kürresi nüvədən qızacaq. Havalar isti olacaq. O havada nəfəs almaq ağır olacaq. Sanki, hava tozlu olacaq, amma toz olmayacaq. Yer kürresindən, qatlardan, o laylardan ayrılımlar olacaq. Hava kəsgin, iti olacaq. Bu əlamətlər 12 il davam edəcək.

Kütləvi dönənlər olacaq. Sanki, insanlar arasından seçilib-seçilmişlər olacaq. Onlar kütləvi qayıdanlar olacaq.

Yerdə qalacaq bəşər qalacaq. Pis niyyətli, qasqabaqlılar, gözləri kiçiklər qalacaq. Sanki, seçilib-seçilmişlər qalacaq. Sular az olacaq, susuzluqlar olacaq.

Günəş görünəcək; zahirdə elə görünəcək; sanki, üzü dumanlı görünəcək. Deyəcəklər, duracaqlar: “böyük yanğınlardan, o yanğınlardan, o tüstülərdən Günəş görünməz olub”. Yerdə tüstülər olacaq, yanğınlardan tüstülər olacaq.

Günəş də tündləşəcək. Sanki, solğunlaşacaq. Qırmızı olub, qırmızılanacaq. O dövr qalan insanlar olacaq; əmlaka, varidatla ehtiyatsızlıqlar olacaq. Qalan insanlar biri-birinə acılı olacaq. “Sənin”-“mənim” yadda olmayacaq.

Bir kişi gələcək. O, böyük qarışıqlıqlar gətirəcək. İnsanlar yenə qarışacaq, yer üzünə böyük bəlalar gələcək. Yenə yalanlar, iftiralar, qanlar gələcək.

Yer üzünə elə bir günlər yaşayacaq ki, sanki, cəhənnəmin özündə yaşayacaqdır.

O müddət uzun çəkəcəkdir, “sonluğa” qədər çəkəcəkdir.

O kişi etdikləri ilə yer üzünə “sonluq” gətirəcəkdir. Kütləvi qırğınlar, sonluğunuzun sonluğunu gətirəcəkdir.

Onda silah olacaqdır, əlində silah olacaqdır; bir yerdən, bir nöqtədən idarə olunacaqdır. Tuşlanmış o yerlərə böyük dağıntılar gələcəkdir. O silahdan sanki günəş tutulacaqdır. O kişi hakimiyyət iddiasında olacaqdır, etdiklərinin nəticələrini dərk etməyəcəkdir. O silahdan sanki Günəş tutulacaqdır. İnsanların, diriylə, əti töküləcəkdir, ayaq üstə əti töküləcəkdir. Ah, nalə, ümitsizlik kainatlara qalxacaqdır.

Sonluq gələcəkdir, yer üzünə sonluq gələcəkdir. O dövrdə qadın olacaqdır, ağ sifət, yaraşılıq qadın olacaqdır. Şimal dövlətində qadın olacaqdır. Orta boy, dolğun bədənli olacaqdır. O, dayandırmaq istəyəcəkdir. O dövr o bələdan, sanki, şərqlə qərb olmayacaqdır. Şimala doğru, o dövlətlərə doğru böyük axınlar olacaqdır. Şimal cəhət olacaqdır, şimallıqdan uzaq olacaqdır.

Sanki, şərq qərbə üz tutacaqdır. Cənubla şimal üz-üzə olacaqdır. İnsanlar iki istiqamət arasında şaşqın, karıx olacaqdır. Dağıntı başlanacaqdır, günəşin qürub istiqamətindən dağıntılar başlanacaqdır. O insanlar qaranlıqların gəlişini o istiqamətdən gözləri ilə görməyə olacaqdır. Sanki, bəşər bir küncə sıxılmada olacaqdır”.

— Bu, sonluqmu olacaqdır, Ya Böyük Yaradan? Yer məkanının sonluğunu olacaqdır? (*bu, Vahidin sorğusudur*).

— O dövr dəhşətli olacaqdır. “Dəhşətə — dəhşət” onda deyiləcəkdir. O dəhşətə Məhşər deyiləcəkdir.

Dəhşəti bəşər, sonluğu bəşər, Məhşəri bəşər gətirəcəkdir. Etməsin, bəşər etməsin.

Özü özünü dərk etsin; etməsin, bəşər etməsin. Özünü özü ilə məhv etməsin bəşər, etməsin.

O dövr uçanlar olacaqdır, dəmirdə uçanlar olacaqdır. O ərəfədə Yer kürresinə (*bazaya*) dönməyə olacaqdır. Yer kürresini yanmada görəcəkdir. Yer kürresini odda, sanki, nəfəs almada görəcəkdir”.

— İlahi, onlar necə peşiman, pərişan olacaqdır. O halı, o anı “çəkmədə” olacaqdır, ətraf məkanlara yaymada olacaqdır. Xilas var. Xilas olacaqdır. O insanlardan (*Yer kürresi əhalisindən*) qalanlar olacaqdır, o insanlardan az xilas olanlar olacaqdır. Uçuşda olanlar xilasda olacaqdır. Özləri bilməyib, məqsədli olmayıb, xilas olacaqdır.

Onlar o dəmirlə qayıdacaqdır. Yerə görə şimali-şərq istiqamətə qayıdışda olacaqdır. Bir hissəsi şimali-qərb istiqamətə uçuşda uzaqlaşmada olacaqdır.

Ey insanlar, dayanın, durun! Biri-birinizə diqqətli olub, mehribanlıqla durun. Bu Deyimlər söz deyil. Bu Deyimlər söz yığımı, mənim istəyim deyil. Dayanın, ey insanlar, dayanın! Olmaya da bilər, dayanın. Biri-birinizə diqqətli olub, dayanın! Məhv etmək, məhv olmaq xilas deyil, dayanın!

“**Məhşər**” deyirik, — bu, labüdd deyil. Olmaya bilər, labüdd deyil. İnsanların biri-birinə e’tinasızlığı labüdd deyil. Məhvimiz, məhv olmağımız, məhv etməyimiz labüdd deyil. Xilasımız var, özümüzü məhv etməyimiz labüdd deyil.

Yer kürresini, bəşəri məhv etmədə olan insanlar bağışlanmada deyil, bağışlanmaz.

Dayanın. Dayan, ey bəşər, dayan; düşün, ey bəşər, düşün. Sən bəşərsənsə, düşün. Özünü, öz bəşəriliyini dərk edirsənsə, düşün. Sən bəşəri yaranışsan, düşün.

Zəkan var, zəkadasan, düşün. “O dövrü”, “o ömürləri” indi mən yaşadım; yaşadım, təəssüf etdim. O bəşərə, o bəşəriyyətə təəssüf etdim. Bəşərin cahilliyinə təəssüf etdim. O, böyük əzabdır, o əzaba təəssüf etdim.

F.— Əgər, insanlar bu yazılanlardan, bu müraciətlərdən özləri üçün nəticələr çıxarmazlarsa, dediyin məhşərin baş verəcəyi vaxtı haqda bir mə'lumatın varmı?

V.— Məhşərin vaxtı Deyilib. O Deyimi olduğu kimi deyirəm:

“Yer üzündə əsrlər olacaq, o əsrlər minilliklər olacaq. Minilliklər tamam olacaq. Dördüncü minilliyinizin əvvəlində, bir əsr ərzində son olacaq”.

F.— Belə çıxır ki, bundan sonrakı iki min il ərzində insanların yaşayış müddəti axırıncı sınaq müddəti olacaqdır. Əgər, bu müddətdə də bəşəriyyət özünün düzgün yolunu tuta bilməsə, yer üzündə son gün, son gecə olacaqdır.

V.— Bu iki minilliyin ərzində dəfələrlə “qızıl əsrlər” də olacaqdır. Amma bəşəriyyət bu “qızıl əsrlər”dəki rahatçılıq və ruzilər bolluğuna adi bir hal kimi baxacaq. O əsrlərin, necə deyərlər, “qədrini” bilməyəcəkdir.

Ey insanlar, xeyirxah olun, bir-birinizə mehriban olun; düzgün olub, düz danışın; biri-birinizə diqqətli olun. Olun ki, məhşərimiz olmasın. Bundan sonrakı əsrlərdə də yaşayanlar bizim övladlarımız, övladlarımızın övladları olacaqlar; bizdən törənmiş olacaqlar. O məhşəri onlar görməsin, o məhşər anlarını yaşamasınlar.

O dövrdə o insanlar, o bəşəriyyət karıxmasın, karıx qalmasın, deməsin, düşünməsin ki, “mənim övladlarımın günahı nə idi?”. Bəs, mənim günahım nə idi? Bu məhşəri — bu dəhşəti mən yaşamamalıydım.

Hamımızın günahı hamımızındır və bu günahlar da getdikcə cəmlənir, bir-birinin üzərinə yığışır. Günahlar arasında tək bir günah olmadığı kimi, günahkarlar arasında da tək-tək günahkarlar yoxdur.

BƏŞƏR VƏ YARADAN

F.— İnsanlardan elələri var ki, adi hallarda Yaradanını yada salmır. Amma əzaba, əziyyətə düşən kimi Yaradanını bütün qəlbi ilə, gözləri ilə axtarırlar; bə’zən isə ümitsizliklər içində çaş-baş qalırlar. Bu cür insanların əksəriyyəti hələ cavan, yaxud orta yaş dövrlərində olmuş olurlar. Yaşlı insanlar isə həyatın hər üzünü görmüş olduqlarından, Yaradanlarından ümidlərini kəsmirlər.

V.— Qardaş, bu hallar çox sadə bir deyimdədir. İlahi Deyim ondadır ki, insan, bəşər Yaradanı, Allah-Təalanı o vaxt yada salmır ki, etdiyi işlər (əgər bunlar yaxşı işlədirsə) ərzində Yaradanla öz varlığı arasında İşıq Vəhdətinin özü ilə bir bağlılıqdadır. Yə’ni, təlatümü, qorxusu yoxdur. Ona görə ki, Yaradan bu bəşəri yaxşı işlər üçün Yaratdığından, cəm varlıqlar vəhdəti ilə kainatlara, Yaradana bir bağlılıqdadır. O insan onun üçün rahatdır. Etdiyi yaxşı iş üçün varlığı sevincedədir.

Amma, o hal olur ki, bəşərin, insanın işi “əyilir”, çətinə düşür. Onda o bəşər Yaradanını çağırır, axtarır. Ona görə ki, varlığına, ətrafına bir ümitsizlik, qaranlıq toplandı. Onda, yaranmış O Yaradan İşığından yarandığı üçün, öz İlkini, Əvvəlini, O Yaradan İşığını axtarır, çağırır.

Digər tərəfdən bəşər yaranarkən, Yaranış təyinatını alır. Yaşadığı müddət, dövr ərzində özünə yığdıqları onun taleinin yolunu təyinləşdirir. Əgər, Yaradan o bəşəri Yaratmadan əvvəl ona ta’le qədəri Yazmış Olsa İdi və sonra isə o bəşəri Yaratmış Olsa İdi, onda ümumi bəşər iki sinfə bölünərdi: yaxşılar, yaxşı ta’lelilər və pislər, pis ta’lelilər. Bu, yaranışlar arasında fərq yaratmazdı? Yaranışlar arasında ögey-doğmalığ olmazdı?

12 yaşdan başlayar insanın etdiklərinə uyğun yaxşı və pis topladıqları, istəyi, düşüncəsi və həm də həyatının buna müvazi ardıcılıqlar üzrə davamı.

Yaranış səbrdədir, yaranış Səbrlədir. Səbrsiz cahilliyi, səbrli isə kamilliyi yığar. Səbrli olmaqla dözümlü olub, müddətləri, anları görmək olar. Səbrsizliklə müddətlər axımında an çatmadan, anı görmək olmaz. İnsan özü üçün yaxşı anları gözlər. An çatmadan, onu görmək olmaz.

MÜNDƏRİCAT

SÖZÖNÜ	3
ZƏLZƏLƏLƏR.....	4
GÜL NƏDİR, ÇİÇƏK NƏDİR	12
“ZƏR DÜŞDÜ, ZƏRDƏN DÜŞDÜ”	13
P U L	22
ƏRƏBİSTAN YARIMADASI	23
FƏRDİLİK	23
A Y R I L I Q	25
“NƏ AXTARIRSAN?”	31
BÖYÜK YARADANDAN GÖNDƏRİLƏNLƏR	33
BUZ DAĞI	41
İNDİ BELƏ OLUBDUR	41
NİYƏ PAKLANMALIDIR BƏŞƏR (su ilə paklanma)	43
YUXU	44
DELFİN	44
SƏNƏTKAR	46
VƏHDƏT, AHƏNG	49
AZAN	50
OXŞARLAR	50
XİLAS	51
VARLIQLAR VƏ HAKİMLİK	54
SƏBR	56
İSTİ VƏ SOYUQ. ENERJİ	58
FAYTONÇU, ZƏRGƏR, ŞAİR	59
DƏYİŞİKLİKLƏR — YENİLİKLƏR	60
DEYİMLƏR	62
SƏRBƏST VAR, SƏRBƏST DÜŞMƏ VAR	63
M Ə H Ş Ə R	65
BƏŞƏR VƏ YARADAN	68